

شرکت ملی پالایش و توزیع نفت ایران
روابط عمومی

ویژه نامه
بهار ۱۴۰۲

رهاورد

۳۰ سال تلاش و خدمت
بیش از ۱۰۰ سال تجربه و قدمت

فرمایشات رهبری
در دیدار تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی
۱۴۰۰/۱۱/۱۰

” صنایع اشتغال آفرین، صنایع پایین دستی که غالباً هم اشتغال آفرین است به وجود می‌آورند. مثلاً حالا در ذیل صنعت نفت، این صنایع پایین دستی انبوهی که وجود دارد که یک نمونه‌اش همین پتروپالایشگاه‌ها است که قانونش هم در مجلس در سال ۹۸ تصویب شد و به دولت وقت هم ابلاغ شد، باید دنبال‌گیری بشود. اینها، هم سرمایه‌های متوسط مردم را وارد میدان اشتغال می‌کند، هم اشتغال آفرین است. “

بیانات رئیس‌جمهور
در مراسم امضای تفاهم‌نامه
احداث پتروپالایشگاه شهید سلیمانی

” احداث مجتمع‌های پتروشیمی و پتروپالایشگاهی را از نیازها و ضرورت‌های کشور بوده و تحقق اهداف کشور در زمینه رشد اقتصادی در گرو سرمایه‌گذاری‌های کلان است و این تفاهم‌نامه‌ها از جمله اقدام‌ها و زمینه‌سازی‌های مؤثر برای جذب سرمایه‌های خرد و کلان در مسیر سازندگی و آبادانی کشور است. اجرای این پروژه‌ها به‌عنوان طرح‌های علم‌پایه می‌تواند سبب ایجاد اشتغال پایدار و رونق تولید، به‌ویژه در صنایع پایین‌دستی صنعت نفت شود. “

تأمین پایدار سوخت در کنار حفظ جریان صادرات و درآمدزایی ارزی

یادداشت وزیر

جواد اوجی، وزیر نفت

این روزها به دلیل کم شدن اثر ویروس کرونا و ازسرگیری سفرهای تابستانی، مصرف بنزین در بیشینه تاریخی خود قرار دارد و گاهی از تولید نیز فراتر می‌رود با این حال، وزارت نفت با برنامه‌ریزی مناسب توانسته بنزین مصرفی مردم را تأمین کند.

همچنین تأمین سوخت نیروگاه‌ها از وظایف مهمی بود که در این ایام باید انجام می‌شد. در حوزه تأمین سوخت پایدار نیروگاهی به دلیل گرمای هوا و تولید حداکثری برق بالغ بر ۳۰۹ میلیون معادل مترمکعب سوخت در نیروگاه‌ها مصرف می‌شود.

در این شرایط مصرف، پایداری تأمین و توزیع سوخت موردنیاز بخش‌های مختلف اثر مستقیمی بر رفاه و آسایش مردم عزیز و نیز اقتصاد کشور دارد و کوچک‌ترین اختلالی در این امر رخ نداده است. خوشبختانه با تلاش شبانه‌روزی کارکنان صنعت نفت چه در بخش تولید نفت و تولید گاز و چه در بخش‌های پالایش و توزیع سوخت، به خوبی تاکنون توانسته‌ایم سوخت جایگاه‌های بنزین و گازوییل و سوخت (گاز، گازوییل و مازوت) نیروگاه‌ها، را بدون هیچ‌گونه وقفه‌ای تأمین کنیم. این زحمات کارکنان صنعت نفت در تأمین پایدار سوخت در کنار حفظ جریان صادرات و درآمدزایی ارزی برای کشور آن‌هم در شرایطی که تمام دنیا درگیر بحران تأمین انرژی هستند، جهاد بزرگی است که کمتر دیده می‌شود و واقعاً قابل ستایش است.

از سوی دیگر، برای نخستین بار آرزوی چند ده ساله کارشناسان صنعت نفت برای در اختیار گرفتن پالایشگاه‌های فراسرزیمینی از طریق دیپلماسی فعال انرژی محقق شده و بازارهای جدید و جذابی برای نفت، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی ایران حاصل شده که در این زمینه به توفیق‌های بزرگی به دست آمده است که نشان‌دهنده اهتمام وزارت نفت بر استفاده از همه ظرفیت‌های موجود در جهان است.

همچنین توجه به پتروپالایشگاه سازی در دولت سیزدهم در اولویت بوده است. این پتروپالایشگاه‌ها در کنار تولید نفت خام و گاز، تولید خوراک برای منطقه پایین دست پتروشیمی‌ها را هم فراهم می‌کنند که از خام‌فروشی جلوگیری و نفت خام به ارزش افزوده تبدیل می‌شود. فرآورده‌های نفتی تحریم‌ناپذیر است، ساخت پتروپالایشگاه شهید سلیمانی با سرمایه نزدیک ۱۱ میلیارد دلار و جاسک ۷ میلیارد دلار با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاران داخلی و بانک‌ها و هلدینگ‌های داخلی انجام گرفت.

بِسْمِ تَعَالَى

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءٌ حِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

«مپندارید آنها که در راه خدا کشته شدند، مرده اند بلکه آنان زنده اند و نزد پروردگارشان روزی میخورند.»

فرا رسیدن ۲۲ اسفند و روز گرامیداشت شهدای انقلاب اسلامی را به تمامی همکاران ارجمند در مجموعه شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، بویژه خانواده های معزز شهدا و ایثارگران عزیز این مجموعه گرانقدر را تبریک عرض می کنم. براساس آموزه های ژرف دینی، پس از مقام شامخ انبیاء و اولیاء و معصومین علیهم السلام، هیچ مقامی در پیشگاه الهی به حد مقام والای "**شهید فی سبیل الله**" نمی رسد. از این روست که امنیت، استقلال، عزت و سرافرازی امروز کشور و تمامیت ارضی ایران اسلامی، مرهون خون شهیدان و مجاهدت ها و از خود گذشتگی های این گلگون کفنان جلیل القدری است که در راه پاسداری از آرمانهای والای انقلاب و کیان میهن اسلامی، رو در روی خصم ایستادند و به مقام رفیع شهادت نائل شدند.

جا دارد که در آستانه حلول سال جدید، از ۱۰۵۸ شهید گلگون کفن صنعت نفت و ۴۴۳ شهید شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران که در سالهای دفاع مقدس با خون خویش از عزت اسلامی و تمامیت ارضی کشور پاسداری کردند و نیز سایر شهدای نظام مقدس اسلامی یاد کرده و از درگاه الهی، علو درجات ایشان را مسئلت نموده، عهدی تازه ببندیم و با اتکا به قرآن و سیره اهل بیت علیهم السلام و حضور آگاهانه، هوشمندانه و مجاهدانه در مسیر خدمت به ملت شریف و سرافرازی میهن اسلامی، همچنان استوار بمانیم. **ان شاء الله**

جلیل سالاری
معاون وزیر و مدیر عامل

بسم تعالی

گذرشد روزها و سالها و به دنبال آن، انقضای اوراق تقویم، شاهدهی است بر سپری شدن فرصتهایی که پروردگار متعال در هیأت روزها، هفتهها و سالها پیش روی بشر نهاده تا انسان آزموده، دیگر بار بخت خویش را برای تقرب و کمال بیازماید. نیل به کمالات در عمل به فضیلتهایی است که انسانها در انتخابهای پیش روی خود آن را تحقق میبخشند.

بهار فصل تازگی و نوزایی طبیعت است؛ آغاز این فصل سرآغاز رویشهاست. اینجانب به میمنت تقارن ایام "عید سعید نوروز" با ایام "ماه مبارک رمضان"، ضمن آرزوی قبولی طاعات و عبادات و سلامتی روزافزون در ماه ضیافت الهی، فرارسیدن سال نو و عید سعید باستانی را به همکاران ساعی، ایثارگر و سخت کوش شرکت ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی ایران و خانواده معظم ایشان تبریک و تهنیت عرض می نمایم. همچنین ۲۹ اسفندماه "روز ملی شدن صنعت نفت" سالروز آغاز بهار اقتصاد سیاسی ایران اسلامی را گرامی می داریم که به واسطه آن، حاکمیت و مالکیت سرمایههای عظیم نفت و گاز کشور از سیطره استعمارگر پیر خارج گشته و به ملت بزرگ ایران بازگشت. در سال مزین به نام "تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین"، این شرکت با سرلوحه قراردادن راهبردهای دایمانه رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران (مدظله العالی)، موفق به عمل به تکالیف قانونی ابلاغی در حوزههای تخصصی زنجیره تأمین و توزیع نفت خام و فرآوردههای نفتی در سطح کشور و منطقه گردید. این مهم میسر نمی شد مگر با اتکا به قوه لایزال الهی و علم و اندیشه و سخت کوشیهای کارکنان و کارگران این شرکت در صنعت پالایش و پخش در سطح کشور و نیز در عرصههای فراسرزمینی در اقصی نقاط جهان.

رجای واثق دارم در سال جدید و با عنایات حضرت امام عصر (عج)، آیندهای سرشار از کامیابی و تندرستی و وفاق و اتحاد ملی و موفقیتهای بیش از پیش در عرصههای فرهنگی و اقتصادی در جای جای ایران اسلامی طنین انداز شود. ان شاءالله.

جلیل سالاری
معاون وزیر و مدیرعامل
بیست و هشتم اسفندماه ۱۴۰۱

رهاورد

بهار ۱۴۰۲

مدیر نشریه: مجید شهیدی،
رئیس روابط عمومی شرکت ملی
پالایش و پخش فراورده‌های نفتی
ایران
دبیر: وحید کیانی‌زاده

با سپاس از همه عزیزانی که در تولید و
انتشار این ویژه‌نامه تلاش فرمودند.

طراح گرافیک

پرویز مقدم
موسسه طرح خوب

www.niordc.ir

«تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرینی» با توجه به انقلاب دیجیتال توسط رهبر معظم انقلاب امضای ۲۱ تفاهم‌نامه و قرارداد برای دانش‌بنیان شدن صنعت پالایش ایران

از آنجاییکه رهبر، معظم انقلاب امسال را به نام سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین نامگذاری کرده‌اند. این موضوع با حساسیت بیشتری به دنبال اهمیت آن در صنعت نفت خود توجه قرار گرفت.

با توجه به اینکه صنایع پایین‌دستی نفت درآمدهای بالاتر و ارزش‌افزوده بیشتری دارد ضرورت اهمیت این موضوع بیشتر خواهد شد.

از آنجا که صنعت پالایش نیز به‌عنوان بخشی از صنایع پایین‌دست صنعت نفت به شمار می‌رود، حمایت از تولید و اقتصاد دانش‌بنیان برای آن در اولویت قرار می‌گیرد.

با توجه به این مهم در سال جاری، ۲۱ تفاهم‌نامه و قرارداد با شرکت‌های دانش‌بنیان و صنعت پالایش و پخش کشور امضا شده است.

برگزاری نشست‌ها، دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی حسب اعلام نیاز طرفین، برگزاری نشست‌های علمی مشترک انتقال تجربیات و نیازهای تولید فرایند و تبادل افکار و اطلاعات، آمادگی ارائه برنامه توسعه فناوری و مشاوره علمی و پژوهشی جهت پروژه‌های مطالعاتی و پژوهشی شرکت پارس، سوز و همکاری در زمینه شناسایی آلودگی نوبین فناوری اطلاعات، و...

در تیرماه ۱۳۹۱ به عنوان نخستین گام، تفاهم‌نامه همکاری علمی، پژوهشی و فناوری بین شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران و شرکت دانش‌بنیان به امضا رسید.

این تفاهم‌نامه در راستای تقویت و توسعه همکاری‌های فی‌مابین شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران با شرکت‌های دانش‌بنیان باور همگامان کویر، پترو صنعت‌کاران تکنولوژیک مرفه، شرکت ریز سازگان تکین، ایره کاروان صنعت پودیس و پروتوسا پرگاسی با هدف دسترسی و بکارگیری دانش فنی و فناوری روزآمد در اجرای طرح‌های پژوهشی، مطالعاتی، توسعه‌ای و کاربردی، مشاوره‌ای و آموزشی در موضوعات مرتبط با نیازهای موجود امضاء شد.

شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران با هدف ارائه پیشنهادات، در خصوص انجام طرح‌های تحقیقاتی و توسعه فناوری سوز نیاز، ایجاد زمینه‌های مناسب جهت معرفی توانمندی‌ها و خدمات، ضمن آمادگی

شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران در گام بعدی، ۱۷ تفاهم‌نامه و قرارداد با شرکت‌های دانش‌بنیان در دی ماه ۱۳۹۱ امضا کرد.

فراورده‌های اعضا شده با شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه‌های مختلف از الیزش ساسی آن جی در سید سوخت کند گوردونایی از مازوت پالایشگاهها با هدف حذف محیط زیست، بوم کردن فعالیت‌های پالایشی ایجاد فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان

در این میان تفاهم‌نامه تولید خود سالیان است که هدف از آن کار کاهش آلودگی محیط زیست، نفت و استفاده از سوخت ایران قیمت، س طرفی نوع بخشی به سید سوختی انرژی و عرضه سوخت خودروها ج تفاهم‌های پیش رو جایگزینی خواهد

از دیگر مزایای امضای این تفاهم‌نامه خود تفاهم‌نامه ساخت کاتالیست، جا هدف حذف خوردگی تجهیزات آلودگی و هزینه بالای بازایی آن و زیست محیطی اشاره کرد

مورد دیگری که تفاهم‌نامه‌های برای آلودگی و مقابله با خدالات سایبری، ایجاد که ابزار دقیق و کنترلرها از مو

صرفه جویی ۳ میلیون لیتری
مصرف نفتگاز
با اجرای
پروژه مخزن دار ریلی

۲۶

انتقال دانش ایرانی
با توسعه پالایشگاه‌های
فراسرزیمینی

۱۴

تغییر مسیر از سوخت محوری به سودمحوری

۳۳

۵۰

۳۷

۵۲

افزایش ثروت ملی با توسعه پتروپالایشگاه‌های ایرانی

۳۳

۵۰

۳۷

۵۲

تولید و توزیع سوخت با کیفیت در ایران با استانداردهای روز دنیا

۳۳

۵۰

۳۷

۵۲

۶۰

۲۸

تضمین امنیت انرژی با تکمیل زنجیره ارزش در صنعت پالایش و پخش

شده و سامانه دچار چالش بود و مجبور بودیم آن را بازآرایی کنیم تا امنیت سامانه را افزایش دهیم.

«**در این اقدامات، توجه به دانش بنیان شدن صنعت پالایش و تکمیل زنجیره ارزش چه جایگاهی داشته است؟**

در تأمین تجهیزات نیز با توجه به نامگذاری سال ۱۴۰۱ از سوی رهبر معظم انقلاب به نام سال تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین، بومی سازی در تجهیزات را در اولویت قرار دادیم و کارت خوان‌ها در جایگاه‌های سوخت بومی شده است. این در شرایطی است که از سال ۸۶ که بحث سهمیه بندی بنزین اتفاق افتاد

«**مهمترین اقداماتی که در دولت سیزدهم در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی انجام شده است، چیست؟**

در راستای سند تحول دولت اقداماتی در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران انجام شد. اولویت‌ها را شناسایی کردیم و در موضوع حکمرانی شرکت و روابط مالی اقدامات اساسی انجام شد. از سوی دیگر تعهداتی در کشور ایجاد شده و باقی مانده بود. این تعهدات ۷۵ میلیون دلار بود که باید تعیین تکلیف می‌کردیم و با وجود مصرف بالای بنزین در کشور، این تعهدات انجام شد. همچنین در حوزه سامانه هوشمند سوخت بی‌توجهی

تأمین پایدار سوخت از مهمترین فاکتورهای امنیت انرژی در هر کشوری به شمار می‌رود زیرا اگر تنها چند ساعت روند تولید و توزیع سوخت دچار وقفه شود، شرایط سیاسی، اقتصادی و حتی اجتماعی تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

از همین رو نقش شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در پدافند غیر عامل و حفظ امنیت انرژی بسیار بالا است. تا آنجا که به گفته معاون وزیر نفت، مهندس سالاری، در شرایط ناترازی گاز، در مجموع روزانه بیش از ۳۱۵ میلیون لیتر سوخت مایع در کشور به مصرف رسید.

جلیل سالاری، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در ادامه با اشاره به اینکه حوزه سوخت رسانی یکی از مسایلی است که اولویت کشور به شمار می‌رود، گفت که امسال ناترازی گاز در کشور بالا بود و لازم بود تا سوخت جایگزین را برای صنایع و نیروگاه‌ها تأمین کنیم. همچنین با افت فشار گاز در مناطقی از کشور، نفت سفید و گاز مایع در بین خانوارها توزیع شد.

وی ادامه داد: تا آنجا در حوزه نیروگاهی نسبت به سال گذشته رشد ۲۰ درصدی مصرف سوخت مایع را داشتیم و نزدیک به ۲۰ میلیارد لیتر سوخت مایع به نیروگاه‌ها تا پایان سال (۱۴۰۱) تحویل شده است. در ادامه مشروح این گفت و گو را می‌خوانید.

حوزه سوخت رسانی یکی از مسایلی است که اولویت کشور به شمار می‌رود. امسال ناترازی گاز در کشور بالا بود و لازم بود تا سوخت جایگزین را برای صنایع و نیروگاه‌ها تأمین کنیم. همچنین با افت فشار گاز در مناطقی از کشور، نفت سفید و گاز مایع در بین خانوارها توزیع شد.

تا آنجا در حوزه نیروگاهی نسبت به سال گذشته رشد ۲۰ درصدی مصرف سوخت مایع را داشتیم و نزدیک به ۲۰ میلیارد لیتر سوخت مایع به نیروگاه‌ها در سال ۱۴۰۱ تحویل شده است.

با توجه به اولویت تأمین سوخت مورد نیاز داخل کشور در حوزه قانون بودجه و تکالیفی که در قانون بودجه مصوب شده، تأمین فروش داخلی در ۹ ماهه امسال (۱۴۰۱) نسبت به ۹ ماهه سال قبل ۱۳۳ درصد محقق شده و عملکرد حوزه صادرات ۷۵ درصد تحقق برنامه را در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ داشته ایم.

« اگرچه تأمین سوخت، اولویت اصلی به شمار می‌رود، برای تداوم پایداری تأمین سوخت لازم است تا طرح‌های توسعه در صنعت پالایش اجرا شود تا در سال‌های آینده نیز جریان سوخت کشور ادامه داشته باشد. در خصوص طرح‌های توسعه ای نیز توضیح می‌فرمایید.»

اقداماتی را در حوزه توسعه انجام دادیم و برخی از این

این کارتهخوان‌ها از خارج تأمین می‌شده و تا به امروز با تعمیر همان کارت خوان‌های قدیمی به کار خود ادامه داده اند. در حالی که خرابی کارت خوان‌های جایگاه‌های سوخت در کشور به ۴۰ درصد رسیده بود، اکنون این خرابی‌ها را به زیر ۱۰ درصد رساندیم و با تولید بومی کارت خوان‌ها توسط یک شرکت دانش بنیان داخلی، رقم خرابی‌ها به صفر می‌رسد.

از سوی دیگر، زمانی که دولت سیزدهم بر سر کار آمد، موجودی کارت سوخت در کشور برای انتشار کارت‌های جدید، ۱۰ هزار عدد بود. با این حال، در حالی که در ابتدای امسال ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار نفت در صف دریافت کارت سوخت بودند، با تأمین تراشه های این کارت، تا کنون ۳ میلیون کارت سوخت صادر شده و تا پایان سال (۱۴۰۱) صف انتظار برای دریافت کارت سوخت به صفر می‌رسد.

در موضوع دانش بنیان کردن صنعت پالایش به تکمیل زنجیره ارزش توجه کردیم. تا آنجا که بحث بومی سازی و برندسازی آغاز شده و قراردادهایی در قالب زنجیره ارزش در کشور بین مجموعه شرکت‌های پالایشی و سایر شرکت‌ها انجام شده است.

« زمستان سال گذشته ناترازی گاز با توجه به تداوم سرمای هوا و گستردگی آن، در مواقعی بسیار زیاد بود. در این زمینه چه اقداماتی برای تأمین سوخت جایگزین انجام شد؟ »

با توجه به رشد مصرف و شرایط ناترازی، تنوع سبد سوخت را انجام دادیم که یکی از بحث‌ها توسعه صنعت سی ان جی با هدف جایگزینی مصرف بنزین بوده است.

اول طرح توسعه و تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان یکی از طرح‌های توسعه‌ای کشور بوده که این واحد به بهره‌برداری رسیده است. این واحد، بزرگترین واحد پالایشی منطقه است که با ظرفیت ۲۱۰ هزار بشکه در روز در حوزه کیفی‌سازی و قانون هوای پاک موثر خواهد بود. همچنین برای کلیه پالایشگاه‌ها برنامه تولید با توجه به زنجیره ارزش را پیش‌بینی کردیم که بر این اساس شاخص‌ها تعیین و پایش می‌شود. از سوی دیگر اقدامات خوبی از منظر تنظیم‌گری و رگولاتوری روابط برای شفافیت بیشتر انجام دادیم و در بهینه‌سازی مصرف انرژی و افزایش بهره‌وری نیز به تکالیف عمل می‌کنیم.

در مجموع ظرفیت‌ها در حوزه صنعت پالایش و پخش خوب بوده البته کافی نیست و باید زنجیره تولید اتفاق بیافتد و ارزش افزوده داشته باشیم. در حوزه مدیریت مصرف نیز باید توجه بیشتری انجام شود و به سمت سود محوری برویم تا فرآورده‌های نفتی که می‌تواند ارزش افزوده بالایی برای کشور داشته باشد تنها به عنوان سوخت در حوزه حمل و نقل مصرف شود. البته ایجاد زنجیره ارزش هم‌کاری سایر دستگاه‌ها از جمله بخش حمل و نقل، خودرو، ساختمان و صنایع را می‌طلبد.

«ایران در مقایسه با پیش از انقلاب به موفقیت‌های بزرگی در صنعت پالایش دست یافته است. مهمترین این موفقیت‌ها از نظر شما کدام است؟»

ظرفیت پالایشی قبل از انقلاب بسیار پایین بوده و این در حالی است که اکنون ۱۰ پالایشگاه در کشور روزانه تا ۲۸۶ میلیون بشکه نفت و میعانات گازی را پالایش می‌کنند.

یکی از پالایشگاه‌های مهم ایران که بعد از انقلاب ساخته شده و به بهره‌برداری رسیده است، پالایشگاه ستاره خلیج فارس است که روزانه حدود ۴۵۰ هزار بشکه میعانات گازی را پالایش می‌کند.

این در شرایطی است که پیش از انقلاب میعانات گازی در کشور تولید نمی‌شد. همچنین پیش از انقلاب اسلامی در سال ۵۷ زنجیره ارزشی در پالایشگاه‌ها وجود نداشت و تنوع‌سازی فرآورده‌های نفتی اتفاق

نمی‌افتاد.

خام فروشی نیز در پیش از انقلاب اتفاق می‌افتاد و ایران نفت خام را صادر می‌کرد و در مقابل با چند برابر قیمت فرآورده را به کشور وارد می‌کردند اما امروز این سیستم برعکس شده و نفت خام در کشور فرآوری می‌شود.

همچنین تجهیزات ۱۰۰ درصد از خارج تأمین می‌شد اما امروزه ۸۵ درصد از تجهیزات پالایشی در داخل کشور ساخته می‌شود که افتخار بزرگی برای نظام جمهوری اسلامی ایران است.

کاتالیست‌ها نیز یکی از مواردی بوده که همواره از خارج کشور تأمین می‌شده و برای اولین بار در پالایشگاه امام خمینی (ره) شازند، کاتالیست بومی را شارژ کردیم و بهره‌برداری رسیده است.

البته در کنار افزایش ظرفیت تولید، میزان مصرف نیز افزایش داشته و اکنون ۲۷ میلیون خودرو در کشور تردد می‌کند؛ بنابراین نیاز است تا سهم مصرف را تأمین کنیم. مدیریت مصرف یکی از مباحثی است که نیازمند توجه جدی است.

«برای مدیریت مصرف چه اقداماتی انجام شده است؟»

با توجه به رشد مصرف و شرایط ناترازی، تنوع سبد سوخت را انجام دادیم که یکی از بحث‌ها توسعه صنعت سی ان جی با هدف جایگزینی مصرف بنزین بوده است. اکنون روزانه ۲۳ میلیون متر مکعب سی ان جی در کشور مصرف می‌شود که اگر این توسعه انجام نمی‌شد مصرف بنزین به همین میزان افزایش پیدا می‌کرد.

اقدامات دیگر در بحث مدیریت مصرف، با توجه به سیاست کشور که یک سیاست غیرقیمتی بود، شکاف قیمتی ایران با همسایگان باعث جذابیت قاچاق می‌شود. امروز بنزین در کشور ۱۵۰۰ تومان است و در کشورهای همسایه ۴۰۰ هزار تومان فروخته می‌شود بنابراین فرآیند مدیریت هوشمند ضروری بود و از همین رو سهمیه‌بندی بنزین از سال ۸۶ در کشور آغاز شد.

با این روش، ناترازی بنزین را تا حدی حل کردیم و با بهره‌برداری از طرح‌های پالایشی و در شرایط مازاد تولید، صادرات به بازارهای هدف آغاز شد.

« آخرین وضعیت ساخت پتروپالایشگاه‌ها در کشور چگونه است؟ »

در موضوع احداث پالایشگاه‌های جدید برنامه‌ریزی کردیم از جمله پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای شهید قاسم سلیمانی که در قانون بودجه سال جاری آمده است.

در حال حاضر نیز، مشارکت نامه شکل گرفته و زمین را تحصیل کرده ایم. همچنین بخشی از مجوزها اخذ شده و امیدواریم عملیات اجرایی با ترکیب مشارکت نامه امضا شده با بانک‌ها، آغاز شود.

« وضعیت استاندارد فرآورده‌های نفتی چگونه است؟ »

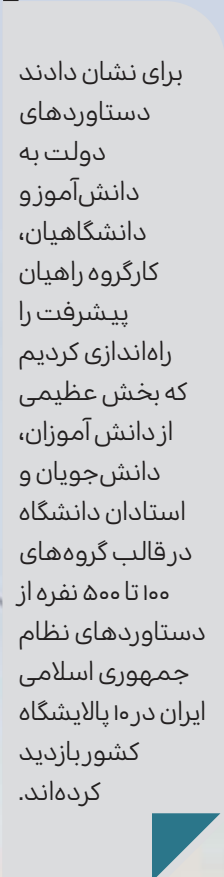
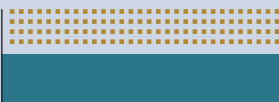
امروز حدود ۷۵ درصد بنزین ایران در حد استانداردهای یورو است. همچنین روزانه ۱۶ میلیون لیتر نفتگاز با استاندارد یورو ۵ با اجرا و بهره‌برداری از پروژه گوگردزدایی پالایشگاه اصفهان به چرخه سوخت کشور اضافه شده است.

« البته در تمام این سال‌ها ایران با تحریم رو به رو بوده است. تحریم چه تاثیری بر صنعت پالایش ایران گذاشته است؟ »

ایران در مقایسه با سایر کشورهایی که با تحریم رو به رو بودند شرایط بسیار بهتری دارد. نگاهی به کشورهایی که ۲ سال تحریم را تجربه کرده اند نشان می‌دهد که این کشورها حتی نتوانستند ظرفیت‌های قبلی خود را حفظ کنند اما برای ایران تحریم فرصت ایجاد کرد و از آن فرصت‌ها استفاده شد تا به خودکفایی در بخش‌های مختلف برسیم.

در بخش تأمین مواد شیمیایی، کاتالیست، دانش فنی و بومی‌سازی پیش از انقلاب، تمام دانش فنی خریداری می‌شد اما امروز ما می‌توانیم بگوییم صاحب دانش فنی شده ایم و این دانش فنی بومی شده است و حتی می‌توانیم دانش فنی را به کشورهای دیگر منتقل کنیم. همچنین امروز کاتالیست ما در کشورهای خارجی مصرف می‌شود.

برای نشان دادند دستاوردهای دولت به دانش‌آموزو دانشگاهیان، کارگروه راهیان پیشرفت را راه‌اندازی کردیم که بخش عظیمی از دانش‌جویان و استادان دانشگاه در قالب گروه‌های ۱۰ تا ۵۰ نفره از دستاوردهای نظام جمهوری اسلامی ایران دره‌الپالایشگاه کشور بازدید کرده‌اند.

« در زمینه توزیع و انتقال فرآورده اقدامات انجام شده در دولت سیزدهم چه بوده است؟ »

زیرساخت‌هایی در بخش صادرات انجام دادیم و برای اولین بار صادرات دریایی گاز مایع را شروع کردیم. همچنین در حوزه ریلی ظرفیت تنوع سازی شبکه حمل و نقل سوخت را پیگیری کردیم و اولین بار است که از جنوب کشور سوخت مایع را به مقصد زاهدان جا به جا می‌کنیم که در شرایط افت دمای هوا سوخت مایع شامل نفت سفید و نفت‌گاز این استان به صورت پایدار تأمین می‌شود. همچنین در استان سیستان و بلوچستان توجه ویژه‌ای برای تأمین سوخت وجود دارد و با سفر برخی اعضای هیات دولت به این استان، ساخت ۵۰ جایگاه جدید سی‌ان‌جی با هدف تنوع سبد سوخت در دستور کار قرار گرفته است.

« علاوه بر این‌ها چه مواردی بوده که در دولت سیزدهم به سرانجام رسیده است؟ »

در این دولت با زیرساخت‌هایی که در قالب اقدام جهادی و سریع بوده در بخش شفاف سازی اقداماتی

انجام دادیم و از سال ۹۷ تکالیفی بوده که باید تمرکز حساب‌ها در خزانه دولت اتفاق می‌افتاد. در این بخش با هماهنگی با بانک مرکزی تمرکز حسابها را به نتیجه رساندیم.

از سوی دیگر، برای روابط مالی و شفاف سازی شرکت را شرکت توسعه‌ای و اساسنامه توسعه‌ای را دریافت کردیم و حرکت به سمت توسعه تا با مشارکت با بخش خصوصی این اقدامات انجام شود.

همچنین اتصال به سامانه درگاه ملی مجوزها در وزارت نفت برای اولین در این شرکت اتفاق افتاده است. برای تقویت ناوگان حمل و نقل نیز تفاهم‌نامه‌ای با بانک‌ها و برخی شرکت‌های خودروسازی امضا شد که آذرماه امسال به نتیجه رسید.

از سوی دیگر شاخص‌های تولید افزایش داشته، در بنزین ۷ درصد و در نفت‌گاز ۳٫۵ درصد رشد تولید نسبت به سال قبل ثبت شده است.

یکی دیگر از اقدامات، تأمین بودجه قیر تهاتری بوده که به دستگاه‌های اجرایی تحویل دادیم که ارزش آن ۱۹۰ هزار میلیارد تومان معادل ۲٫۵ میلیون تن بوده است.

« چند تفاهم‌نامه در دولت سیزدهم برای توسعه خطوط انتقال فرآورده‌های نفتی به امضا رسیده است؟ مهمترین این تفاهم‌نامه‌ها کدامند؟

در حوزه ظرفیت انتقال با توجه به آسیب شناسی که در شرق کشور انجام شد مشخص شد که همواره در فصول سرد با ناترازی مواجه هستیم برای اینکه سوخت مایع سهل الوصول به آن مناطق منتقل شود. خط لوله تابش را پیش بینی کردیم که با هدف تقویت پدافند غیر عامل و تمرکز زدایی انجام می‌شود. همچنین با ساخت این خط لوله، انتقال فرآورده به جای نفتکش که چالش‌های فراوانی مانند مشکلات زیست‌محیطی و اقتصادی دارد با شبکه خطوط لوله انجام خواهد شد. این خط لوله، فرآورده را از مسیر رفسنجان به مشهد منتقل می‌کند که علاوه بر تأمین نیاز داخل کشور، امکان صادرات را نیز فراهم می‌کند. در حوزه استان فارس نیز با توجه به اینکه پالایشگاه شیراز نمی‌تواند کل سوخت مورد نیاز استان را تأمین کند، تا پیش از این سوخت مورد نیاز از پالایشگاه‌های بندرعباس و اصفهان از طریق نفتکش‌های جاده پیمان تأمین می‌شد. بنابراین ساخت خط لوله پارس در دستور کار قرار گرفت تا فرآورده برای اولین بار با خط لوله به فارس برسد. اکنون نیز مطالعات و مسیریابی انجام شده است.

همچنین برای نشان دادن دستاوردهای دولت به دانش آموز و دانشجویان، کارگروه راهیان پیشرفت را راه‌اندازی کردیم که بخش عظیمی از دانش آموزان، دانشجویان و استادان دانشگاه در قالب گروه‌های ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفره از دستاوردهای نظام جمهوری اسلامی ایران در ۱۰ پالایشگاه کشور بازدید کرده‌اند.

« با وجود تحریم‌ها آیا فعالیت‌هایی در خارج از کشور نیز داشته اید؟

اولین بار در حوزه پالایش و پخش قرارداد تعمیرات پالایشگاه‌های خارج از ایران را امضا کردیم که مربوط به پالایشگاهی در ونزوئلا می‌شود. با این اقدام علاوه بر امکان صادرات نفت خام ایران و فرآورش آن در پالایشگاه فراسرزیمینی، تعمیرات اساسی نیز توسط ایران انجام می‌شود که به صادرات خدمات فنی و مهندسی و رونق تولید سازندگان تجهیزات نفت ایرانی منجر خواهد شد.

کالای ایرانی که برای تعمیرات اساسی این پالایشگاه ارسال شده حجم بالایی دارد و حدود ۱۳۰۰ قلم کالای ایرانی منتقل و جایگزین شده است. این اقدام علاوه بر صدور خدمات فنی و مهندسی به اعتماد سازی برای کالای ایرانی منجر خواهد شد.

انتقال دانش ایرانی باتوسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی

باید به‌عنوان یک سیاست در خنثی‌سازی تحریم‌ها استقبال کرد. با توجه به اهمیت توسعه صنعت پالایشی با تدوین سیاست‌های تکمیل زنجیره ارزش، باید از ظرفیت‌های داخلی برای اجرای پروژه‌های پالایشی فراسرزمینی استفاده کرد.

توان ایران در صنعت پالایش در حالی بدست آمده که در ونزوئلا تنها در ۴ سال تحریم علاوه بر توقف تولید از میادین نفتی، تولید پالایشگاه‌ها نیز متوقف شد اما در ایران با وجود آنکه بیش از ۴۰ سال از تحریم‌ها می‌گذرد، اما تولید نفت ادامه دارد و پالایشگاه‌ها نیز با ظرفیت کامل فعال هستند.

از سوی دیگر، دسترسی راحت‌تر به مشتری بدون مانع از مزایای راه‌اندازی پالایشگاه‌های فراسرزمینی است، از همین رو از پالایشگاه‌های فراسرزمینی باید به‌عنوان سیاستی در خنثی‌سازی تحریم‌ها استقبال کرد. در واقع یکی از دلایل اصلی ایران برای حرکت به سمت امضای قرارداد با

داخل کشور انجام می‌شود. حتی ایرانی‌ها در تجهیزات تک مانند تولید کاتالیست نیز موفق بوده‌اند و در مسیر خودکفایی تأمین کاتالیست گام برمی‌دارند. اما این تمام ماجرا نیست.

با توجه به تحریم نفت ایران و ایجاد موانع در صادرات آن، ایران به دنبال بازاریابی برای نفت خود در سایر کشورها بوده تا علاوه بر صادرات نفت خام، دانش فنی خود را نیز انتقال دهد.

یکی از مزیت‌های توسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی، آسان‌سازی فرآیند فروش نفت است. در واقع پالایشگاه‌های فراسرزمینی و انتقال خدمات فنی و مهندسی از طریق حامل‌های انرژی بهترین وسیله برای هم‌افزایی میان کشورهای مختلف است.

همچنین تعامل با پالایشگاه فراسرزمینی به بازسازی نقش ایران در بازارهای جهانی نفت منجر خواهد شد. بنابراین از ایجاد پالایشگاه‌های فراسرزمینی

صنعت نفت ایران از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ تا کنون با تحریم‌های گوناگونی رو به رو بوده؛ این تحریم‌ها از عدم همکاری شرکت‌های بزرگ بین‌المللی گرفته تا ایجاد موانع برای صادرات نفت و انتقال پول آن به کشور بوده است. در این میان صنعت پالایش نیز با تحریم‌های گسترده‌ای رو به رو بوده و این در حالی است که بعد از جنگ، پالایشگاه‌های قدیمی نیازمند بازسازی بودند و ساخت پالایشگاه‌های جدید نیز باید انجام می‌شد.

با توجه به عدم همکاری شرکت‌های خارجی، متخصصان ایرانی دست به کار شدند تا نیازهای پالایشگاه‌های کشور را برطرف کنند. این کار که تمرینی ۴۳ ساله برای ایران به شمار می‌رود، باعث شد تا ایران در تولید دانش فنی، انجام تعمیرات اساسی و درآمدزایی به بلوغ برسد.

در حال حاضر نیز تعمیرات اساسی ۱۰ پالایشگاه کشور و تأمین بخش بزرگی از تجهیزات مورد نیاز در

یکی از این مزیت‌های توسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی، آسان‌سازی فرآیند فروش نفت است

دسترسی راحت‌تر به مشتری بدون مانع از مزایای راه‌اندازی پالایشگاه‌های فراسرزیمینی است، از همین رو از پالایشگاه‌های فراسرزیمینی باید به‌عنوان سیاستی در خنثی‌سازی تحریم‌ها استقبال کرد.

پالایشگاه‌های فراسرزیمینی، گسترش روابط بین‌المللی ایران در حوزه انرژی است زیرا از این طریق به درآمد ارزی خوبی دست خواهیم یافت. صادرات فرآورده‌های نفتی و گازی منبع درآمد مطلوبی برای کشور است و فراهم کردن این زمینه در کشورهای دیگر توسط ایران می‌تواند منبع درآمد ثابتی از محل منابع نفتی فراهم کند. همچنین سهام‌داری در پالایشگاه‌های فراسرزیمینی در بی‌اثر کردن تحریم‌ها مؤثر است. از اقدام‌های مهم وزارت نفت در

حوزه انرژی، صدور خدمات فنی و مهندسی به دیگر کشورها است، این خدمات در پالایشگاه‌ها برای توسعه و گسترش فناوری استفاده می‌شود. خوشبختانه شرکت‌های دانش‌بنیان نیز در صدور خدمات فنی و مهندسی در حوزه انرژی، همکاری لازم را با وزارت نفت داشته و از همه ظرفیت‌ها استفاده کرده‌اند، همچنین سرمایه‌گذاری ایران در دیگر کشورها ممکن است به صورت صدور خدمات فنی و مهندسی، یا سهام باشد. در هر صورت یکی از

اهداف اصلی کشور در حوزه انرژی، جلوگیری از خام‌فروشی است که با سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌های فراسرزیمینی می‌توان به این هدف دست یافت. ایران با سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزیمینی و بازاریابی برای نفت خام خود، تحولی بزرگ در زمینه تجارت نفت خام خود ایجاد کرده است که اولین آن پالایشگاه «ال پالیتو» در ونزوئلا است، اما استفاده از ظرفیت خالی پالایشگاه فراسرزیمینی، تنها به «ال پالیتو» ختم نمی‌شود.

یکی از دلایل اصلی ایران برای حرکت به سمت امضای قراردادهای پالایشگاه‌های فراسرزیمینی، گسترش روابط بین‌المللی ایران در حوزه انرژی است زیرا از این طریق به درآمد ارزی خوبی دست خواهیم یافت.

وزارت نفت برای تعمیر پالایشگاه «پاراگوانا»، بزرگ‌ترین پالایشگاه نفتی ونزوئلا با ظرفیت ۹۵۵ هزار بشکه در روز آماده شده است. مجتمع پالایشگاه پاراگوانا مستقر در پونتو فیجو ونزوئلا است که به‌عنوان سومین پالایشگاه جهان شناخته می‌شود.

این مجتمع پالایشی، از سه پالایشگاه به نام‌های پالایشگاه اموای، پالایشگاه گادون و پالایشگاه گراندو تشکیل شده است. این پالایشگاه پس از تحریم ونزوئلا و عدم تعمیرات

اساسی، فرسوده و از کار افتاده شده است. سومین پالایشگاهی که ایران برنامه استفاده از ظرفیت آن را دارد پالایشگاه ۱۰۰ هزار بشکه‌ای به نام «بولیوار سوپریم سوئنو» در نیکاراگوئه است.

حجم سرمایه‌گذاری این پالایشگاه ۴ میلیارد دلار برآورد می‌شود، البته زمین و تأسیسات اساسی برای ایجاد این پالایشگاه ۱۰۰ هزار بشکه‌ای از سال‌ها پیش وجود دارد که به‌دلیل تحریم‌های امریکا نیمه‌کاره رها شده است.

چهارمین و پنجمین پالایشگاه نیز دو پالایشگاه «بخارا» و «فرغانه» در ازبکستان است. این پالایشگاه‌ها با ۵۰ درصد ظرفیت کار می‌کنند و حالا با کمک خدمات فنی و مهندسی و دانش ایرانی، این ظرفیت کامل بازسازی خواهد شد و فرصتی برای پالایشگاه‌داری فراسرزمینی در اختیار ایران قرار خواهد داد، اما ششمین پالایشگاه، پالایشگاه الفروفلس سوریه است.

مطالعات ساخت این پالایشگاه ۱۴۰ هزار بشکه‌ای در سوریه پایان یافته است و پس از آماده شدن دیگر شرایط، با سرمایه‌گذاری مشترک وارد مرحله جدید خواهد شد.

تاکید بر این نکته ضروری است که در دولت سیزدهم، برای نخستین بار آرزوی چند ده ساله کارشناسان صنعت نفت برای در اختیار گرفتن پالایشگاه‌های فراسرزمینی از طریق دیپلماسی فعال انرژی محقق شده و بازارهای جدید و جذابی برای نفت، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی ایران حاصل شده که در این زمینه موفقیت‌های بزرگی به دست آمده است که نشان‌دهنده اهتمام وزارت نفت بر استفاده از همه ظرفیت‌های موجود در جهان است.

در مجموع می‌توان گفت، یکی از سیاست‌های مهم دولت سیزدهم در حوزه فروش نفت، تمرکز بر بازسازی پالایشگاه‌های نیمه‌فعال کشورهای همسوا از طریق صادرات خدمات فنی و مهندسی بوده است که تحت عنوان سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزمینی مشهور است.

ایران با تمرکز بر پالایشگاه‌های نیمه‌فعال کشورهای همسوا و با تکیه بر دانش و توان ایرانی در حوزه تجهیزات پالایشگاهی، ابتدا ظرفیت پالایشگاه موردنظر در کشور هدف را به ظرفیت اصلی و اسمی خود بازمی‌گرداند و سپس با اعمال

یکی از سیاست‌های مهم دولت سیزدهم در حوزه فروش نفت، تمرکز بر بازسازی نفت از طریق سیاست بازسازی پالایشگاه‌های نیمه‌فعال کشورهای همسوا از طریق صادرات خدمات فنی و مهندسی بوده است که تحت عنوان سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزمینی مشهور است.

خدمات فنی و مهندسی ایران برای راه‌اندازی پالایشگاه‌های فراسرزمینی، کارخانه‌های ایرانی فعال خواهند شد که به رونق اقتصادی و اشتغالزایی منجر خواهد شد. با توجه به سیاست جدید ایران و امکان توسعه این رویکرد در بین کشورهای منطقه از جمله عراق و سوریه و همچنین کشورهای همسایه نظیر کشورهای عضو پیمان شانگهای، تنها با به‌کارگیری این سیاست، در آینده نزدیک نه تنها شاهد گسترش و افزایش چشم‌گیر فروش نفت خام، بلکه شاهد توسعه روابط تجاری و خارجی ایران نیز خواهیم بود.

شود که طی آن با فروش تضمینی نفت، از این پس پالایشگاه فراسرزمینی کشور هدف به صورت روزانه نیازمند نفت خام ایران باشد و ایران نیز در یک قرارداد بلندمدت در ازای سهامداری در پالایشگاه فراسرزمینی، نفت خام خود را به این پالایشگاه عرضه خواهد کرد و بدین ترتیب علاوه بر برگشتن پالایشگاه مذکور به ظرفیت اسمی و کامل خود و سود بردن کشور هدف، ایران نیز از طریق سود سرمایه‌گذاری انجام شده و همچنین فروش روزانه نفت خام خود به این کشور، در این معامله سود و منفعت خواهد برد. نکته مهمتر آن است که با صادرات

تغییرات جزئی و اصلاح فرآیندها، اقدام به اصلاح خوراک پالایشگاه کرده و از این پس دیگر نفت خام ایران به عنوان خوراک پالایشگاه می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. این رویکرد که به تازگی در روابط تجاری و خارجی ایران مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گرفته است، علاوه بر ایجاد یک رابطه برد-برد با کشورهای همسایه، موجب خواهد شد که ایران سرمایه‌گذاری‌های فراسرزمینی در حوزه زیرساخت‌های انرژی انجام دهد و نفت خام ایران نیز مورد استفاده این پالایشگاه‌ها قرار گیرد. بدین شکل یک بازاریابی جدید برای نفت خام ایران ایجاد

میراث شوم ۲ میلیارد لیتری صادرات بنزین برای دولت سیزدهم

ثابت که از مدت انجام آن‌ها نزدیک به یک سال سپری شده بود مبنای بازار و رقابت و شفافیت را خدشه‌دار و محل ابهام کرده بود.

تعهدات صادرات بنزین از دولت قبل در سال‌های ۱۳۹۹ و حتی ۱۴۰۰ ایجاد شده بود که طبیعتاً قیمت بنزین در آن دوره‌ها متفاوت از وضعیت فعلی است. به عنوان مثال در آن زمان محموله‌هایی با قیمت تنی ۲۳۵ دلار فروخته شده بود که عدد پایینی نسبت به وضعیت فعلی قیمت بنزین است.

این قراردادها، قیمت ثابت و نه شناور در نظر گرفته شده و به صورت نقدی هم در همان زمان پرداخت شده بود. این موضوع باعث شد که در این دولت بنزین فروخته شده در دولت قبل با قیمت‌های ۲۰۰ تا ۴۰۰ دلاری تحویل داده شود درحالی‌که قیمت فعلی روی تنی ۸۰۰ دلار بود.

در نتیجه تسویه کردن قراردادهای قبلی و تحویل بنزین در آمار گمرک هم تاثیرگذار بوده و باعث شده میانگین قیمت افت پیدا کند نه اینکه ارزان‌فروشی شده باشد.

بر اساس این تعهدات، دولت سیزدهم محموله‌ها را تدریجاً تحویل داد زیرا با روی کار آمدن دولت سیزدهم و واردات واکسن، شیوع کرونا فروکش

۱٫۵ میلیارد لیتر از مخازن به صادرات هرگونه تغییر در ارقام تعیین شده را منوط به موافقت خود می‌نماید.

لذا مدیریت بازرگانی وقت برای صادرات بنزین بدون توجه به تراز تولید و مصرف و وضعیت موجودی اقدام به عرضه و قرارداد نمود که منجر به تغییر ارکان معامله پس از انتشار اطلاعیه‌های عرضه، تغییر مبادی و مقاصد و حتی نوع فرآورده شد.

بسیاری از شرکت‌ها نیز با این افق دید که صادرات بنزین ایران افزایشی خواهد بود، شروع به امضای قرارداد با بخش بازرگانی و پرداخت نقدی بهای بنزین کردند.

با روی کار آمدن دولت سیزدهم مشخص شد که حجم قابل توجهی از تعهدات صادرات فرآورده باقی مانده و انجام تعهدات به دولت فعلی واگذار شده است. تعهدات دولت قبل برای صادرات بنزین در حوزه دریایی حدود ۱۲ میلیون بشکه و در حوزه زمینی نیز حدود ۲۰۰ میلیون لیتر بود.

عرضه‌های مکرر و پیوسته اضافی، غیرمتعارف و مازاد بر توان تولید و توزیع جهت صادرات به کشورهای همجوار به شکل تماماً نقدی فروخته شده و تعهدات در مقابل خریداران ایفا نشده بود.

همچنین مکانیسم عرضه با قیمت

ایران از سال ۹۷ و با بهره‌برداری از پالایشگاه ستاره خلیج فارس در جمع صادرکنندگان بنزین وارد شد. با همه‌گیری کرونا و کاهش مصرف در داخل کشور، این فرصت ایجاد شد تا صادرات فرآورده‌های نفتی ایران افزایش پیدا کند. با این حال توجه به افزایش مصرف داخلی در قراردادهایی که به سرعت امضا می‌شد، مورد بی‌توجهی قرار گرفت.

وزیر نفت در دولت قبل بدون توجه به ظرفیت‌های تولید در پالایشگاه‌های کشور، برنامه‌های دستوری را برای صادرات بنزین تعریف کرده بود.

برنامه‌های صادراتی در سال ۹۹ نشان می‌دهد که خوراک پالایشگاه ستاره خلیج فارس بیش از چهارصد هزار بشکه تعریف شده و مرتباً هم این برنامه‌ها به دلیل غیرواقعی بودن، کاهش یافته و اصلاح شده است. این در حالی است که سابقه نداشته در یک سال سه مرتبه اصلاحیه برنامه تولید صادر شود.

در این برنامه‌ها، میزان تولید بنزین غیرعادی و غیرواقعی تعیین شده و عددها در برخی ماه‌ها بالای ۱۰۹ میلیون لیتر در روز است. وزیر نفت وقت، با تکلیف برنامه غیرواقعی بجای عملکرد واقعی و افزودن

با روی کار آمدن دولت سیزدهم مشخص شد که حجم قابل توجهی از تعهدات صادرات فرآورده، باقی مانده و انجام تعهدات به دولت فعلی واگذار شده است.

با روی کار آمدن دولت سیزدهم مشخص شد که حجم قابل توجهی از تعهدات صادرات فرآورده باقی مانده و انجام تعهدات به دولت فعلی واگذار شده است. تعهدات دولت قبل برای صادرات بنزین در حوزه دریایی حدود ۱۲ میلیون بشکه و در حوزه زمینی نیز حدود ۲۰۰ میلیون لیتر بود.

کرد و محدودیت‌های کرونایی برداشته شد در نتیجه فنر مصرف بنزین رها شد و به میزان تولید نزدیک شد. بنابراین علاوه بر اینکه باید بنزین مورد نیاز در تعطیلات نوروز ۱۴۰۱ ذخیره و تأمین می‌شد، همچنین تدریجاً تعهدات صادراتی نیز صورت می‌گرفت.

با این حال، صادرات فرآورده‌های نفتی در دولت سیزدهم در دو محور انجام شد که بخشی مربوط به تعهدات دولت قبل در حوزه فروش زمینی بوده که حدود ۷۳ میلیون دلار ارزش داشت و در سال ۹۹ و ۱۴۰۰ پول آن دریافت و در دولت قبل به حساب خزانه واریز شده بود ولی تعهدات قراردادی که حدود ۱۸۰ هزار تن بوده معوق مانده بود.

طبیعتاً زمان تحویل و ارزش روز به دلیل افزایش بهای نفت خام با ارزش قرارداد مغایرت داشت. زمان ایفای این قراردادها تمدید شده اما نرخ ثابت در نظر گرفته شده بود و تعهدات به دولت سیزدهم منتقل شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد این تعهدات قراردادی که به‌طور کامل محقق نشده بود، باید قبل از اتمام دولت قبل انجام می‌شد،

متأسفانه این کار انجام نشده که وضعیت تناژ و تاریخ قرارداد و میزان باقیمانده مشخص است.

با توجه به اینکه روش معامله و روشی که در بحث تخفیف معاملاتی انجام شده بود و تغییر مقاصد و مبدا مواردی بود که در فرایند معاملات ابهام ایجاد می‌کرد و فرایند رقابتی در بورس اتفاق نمی‌افتاد، با این حال در دولت سیزدهم علاوه بر انجام تعهدات قبلی، دستورالعمل جدید جهت تغییر رویه‌های قبلی برای ایجاد شفافیت و مستندسازی و هماهنگی واحدهای عملیاتی تدوین شد که فرایند آتی زمینه عرضه رقابتی متناسب با شرایط بازار و وضعیت موجودی‌ها فراهم شد.

مستندات هم نشان می‌دهد عرضه‌های مکرر و اضافی، به‌موقع به دلایل متعدد تحویل نشده بود. صادرات در حوزه بنزین و نفتگاز عمدتاً به کشور همجوار به صورت زمینی بوده و به صورت نقدی فروش رفته بود و تشریفات قراردادی و تعهدات در مقابل خریداران قبلی ایفا نشده بود. در این زمینه دولت مجبور بود بر اساس همان قیمت‌ها

و مکانیسم عرضه قیمت ثابتی که نزدیک به یک سال از زمان آن سپری شده بود عمل کند، طبعاً بر اساس همان رویه انجام این تعهدات با مشکلات جدی همراه بود.

اما در دولت جدید در صادرات دریایی ارقامی که دیده شده بر اساس مستندات، همه رقم‌هایی است که با قیمت‌های بالایی رقابتی در بازار انجام شده است.

در واقع در دولت جدید هرچه صادرات انجام شده، با قیمت‌های رقابتی انجام شده. صادرات در این دولت بر مبنای قیمت‌های متعارف بازار است و صادرات بنزین به قیمت ۳۹ سنت اصلاً صحت ندارد.

برای روشن‌تر شدن موضوع باید اشاره کرد که بنزین صادر شده بر اساس تعهدات دولت قبل با قیمت متوسط ۲۸ سنت در لیتر صادر شده است که به‌صورت زمینی به مقاصد چون عراق، ارمنستان، افغانستان و ازبکستان صادر شده است. در عین حال بنزین صادر شده در دولت جدید از طریق دریا در سال ۱۴۰۱ بر اساس قیمت‌های جدید نفت به‌طور متوسط ۷۷ سنت در لیتر بوده است.

بنزین صادر شده در دولت جدید از طریق دریا در سال ۱۴۰۱ بر اساس قیمت‌های جدید نفت به‌طور متوسط ۷۷ سنت در لیتر بوده است.

تولید ۶۰ درصد بنزین و نفتگاز ایران با استانداردهای جهانی

کشور برطرف می‌شود. مشابه همین طرح در پالایشگاه اصفهان در حال اجرا است و نهایتاً تصمیم بر این شد شرکت‌های داخلی اینکار را انجام دهند. انتظار این است تا پایان سال ۱۴۰۴ این طرح به بهره‌برداری برسد و تولید نفت کوره کم گوگرد روزانه ۹۰ هزار بشکه در روز خواهد بود. نیاز سوخت کشتی‌ها در شرایط بدون تحریم ۱٫۵ میلیون تن در سال است و اگر پالایشگاه اصفهان روزانه ۱۲ هزار تن تولید کند بیش از ۳ تا ۴ برابر نیاز کشتیرانی ایران خواهد بود. البته این تولید شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی است و برای اطمینان از استاندارد بودن سوخت توزیعی در کشور، نهادهایی مانند سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان ملی استاندارد به صورت دوره‌ای نمونه برداری‌هایی انجام می‌دهند.

توزیع شود. در حال حاضر ایران روزانه ظرفیت تولید ۱۰۵ میلیون لیتر بنزین را دارد. از این میزان ۷۵ میلیون لیتر با استاندارد یورو ۴ و ۵ تولید می‌شود و بر اساس قانون در ۸ کلانشهر کشور توزیع می‌شود. در تولید نفتگاز نیز شرایط به همین صورت است. از ۱۱۰ میلیون لیتر ظرفیت تولید نفتگاز در ایران، ۵۵ میلیون لیتر آن معادل ۵۰ درصد با استاندارد یورو ۴ و ۵ تولید می‌شود. در مجموع ۶۰ درصد از بنزین و نفتگاز تولیدی در پالایشگاه‌ها کشور استاندارد‌های یورو ۴ و ۵ را دارا هستند. همچنین سوخت کم گوگرد برای استفاده در کشتی‌ها نیز در حال تولید است. اکنون روزانه بین ۱۵۰۰ تا ۲ هزار تن سوخت کشتی با گوگرد پایین برای کشتی‌های ایران تأمین می‌کنیم که در شرایط تحریم نیاز

صنعت پالایش در ایران بیش از ۱۰۰ سال عمر دارد. از پالایشگاه آبادان تا ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس در مجموع ۱۰ پالایشگاه احداث شده که هر کدام محصولاتی با کیفیت‌های متفاوت تولید می‌کنند. اما با توجه به قانون هوای پاک و توجه به کاهش آلودگی سوخت در کشور، در تمام پالایشگاه‌ها کیفی‌سازی فرآورده‌ها مورد توجه قرار گرفت. با این اقدامات و بهره‌برداری از پالایشگاه‌هایی مانند پالایشگاه شازند که عدد بالای پیچیدگی را دارد و پالایشگاه ستاره خلیج فارس که خوراک میعان‌ات گازی دریافت می‌کند، محصولات خود را با استاندارد یورو ۴ و ۵ تولید می‌کنند. این اقدامات باعث شده تا فرآورده‌های نفتی در کشور با استانداردهای روز دنیا تولید و

در حال حاضر ایران روزانه ظرفیت تولید ۱۰۵ میلیون لیتر بنزین را دارد. از این میزان ۷۵ میلیون لیتر با استاندارد یورو ۴ و ۵ تولید می‌شود و بر اساس قانون در ۸ کلانشهر بزرگ کشور توزیع می‌شود.

در حال حاضر ایران روزانه ظرفیت تولید ۱۰۵ میلیون لیتر بنزین را دارد. از این میزان ۷۵ میلیون لیتر با استاندارد یورو ۴ و ۵ تولید می‌شود و بر اساس قانون در ۸ کلانشهر بزرگ کشور توزیع می‌شود.

کیفیت سوخت در مناطق پرتردد و مسیرهای بین شهری کلانشهرها با استانداردهای موجود در کشور مطابقت دارد.

به دلیل وجود استانداردهای تعیین شده برای کیفیت سوخت‌ها، پایش اولیه سوخت کشور تحت نظارت سازمان ملی استاندارد انجام می‌شود. با توجه به اینکه سوخت یک محصول است، دفتر پایش فراگیر سازمان حفاظت محیط‌زیست برای اطمینان از کیفیت و عملکرد سوخت‌ها عملیات پایش را انجام می‌دهد البته این وظیفه قانونی دفتر پایش نیست و جهت اطمینان از کیفیت و عملکرد سوخت این کار را انجام می‌دهد.

سالانه حدود ۱۸۰ تا ۲۰۰ نمونه سوخت به صورت تصادفی از استان‌های مختلف برداشت می‌شوند. نتیجه این پایش‌ها نشان داده است که کیفیت سوخت در مناطق پرتردد و مسیرهای بین شهری کلانشهرها با استانداردهای موجود در کشور مطابقت دارد و به‌طور متوسط در کلانشهرها مشکلی در کیفیت سوخت وجود ندارد.

آمارها نشان می‌دهد در شهرهای بزرگ مشکل کیفیت سوخت وجود ندارد و با این حال تعدادی از پالایشگاه‌ها نیز قصد دارند که سوخت تولیدی آن‌ها به یورو ۵ تبدیل شود که این موضوع نهایی شده است.

مسیر توسعه ظرفیت پالایشی در دولت سیزدهم

از سوی دیگر، صنعت پالایش کشور با تمرکز بر طرح‌های بهینه‌سازی پالایشگاه‌ها، به سرانجام رساندن ۱۱ طرح بهینه‌سازی موجود در پالایشگاه‌های کشور را به منظور افزایش تولید فرآورده‌های با ارزش افزوده بالاتر را در دستور کار قرار داده است، به نحوی که تنها با بهره‌برداری از فاز یک واحد تصفیه نفت‌گاز پالایشگاه اصفهان، تولید نفت گاز با کیفیت یورو ۵ در کشور روزانه ۱۶ میلیون لیتر افزایش یافته است.

مرحله نخست فاز ۲ طرح توسعه و تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین واحدهای پالایشی کشور با ظرفیت ۲۱۰ هزار بشکه در روز آماده بهره‌برداری شده است که در مرحله نخست آن کمیت فرآورده‌های تولیدی در این پالایشگاه و در مرحله دوم کیفیت فرآورده‌های تولیدی این پالایشگاه افزایش خواهد یافت که نقش مهمی در تولید محصولات سبک و با ایجاد ارزش افزوده بیشتر در

همسایه و همسو در حوزه پالایش تا تجارت فرآورده و صدور خدمات فنی، مهندسی گام‌های مهمی بردارد و افزون بر آن طرح‌های مهم بهینه‌سازی پالایشی را هم تکمیل کند.

تا آنجا که در دولت سیزدهم، با افزایش خوراک نفت خام و میعانات گازی پالایشگاه‌ها، ظرفیت پالایشی کشور با افزایش ۶ درصدی از ۲ میلیون و ۱۷۰ هزار بشکه در روز به ۲ میلیون و ۲۸۶ هزار بشکه در روز افزایش یافته است.

آمارها نشان می‌دهد با تکمیل برخی طرح‌های بهینه‌سازی در پالایشگاه‌های کشور، تولید متوسط بنزین موتور کشور، ۸ درصد رشد یافته و از ۹۳/۷۶ میلیون لیتر در روز به ۱۰۵ میلیون لیتر در روز رسیده است.

همچنین تولید نفت‌گاز (گازوئیل) کشور در دولت سیزدهم ۱۱ درصد رشد یافته و از عدد ۱۰۲ میلیون و ۸۱ هزار بشکه در روز به ۱۱۴ میلیون و ۱۴ هزار لیتر در روز رسیده است.

کشورهایی که منابع نفت و گاز در اختیار دارند همواره به عنوان کشورهای تاثیرگذار در مناسبات منطقه و جهانی هستند. با این حال، تکمیل زنجیره ارزش در صنعت نفت و گاز در سال‌های اخیر بیشتر از دارا بودن منابع خام اهمیت پیدا کرده است و کشورهایی که توانسته‌اند، فرآورده‌های نفتی و یا محصولات پتروشیمی بیشتری تولید کنند، اثربخشی بالاتری نیز داشته‌اند.

با توجه به این مهم، ایران نیز در این سال‌ها به دنبال تکمیل زنجیره ارزش در صنعت نفت بوده و در این مسیر، افزایش ظرفیت پالایشی با هدف خودکفایی در تولید و سپس صادرات در دستور کار قرار داشته است.

نگاهی به عملکرد صنعت پالایش کشور نشان می‌دهد این صنعت توانسته است افزون بر بهبودبخشی ارقام و آمار ظرفیت پالایشی کشور و تولید بنزین و نفت‌گاز، در حوزه تولید و توزیع پایدار سوخت در کشور، توسعه همکاری با کشورهای

آمارها نشان می‌دهد با تکمیل برخی طرح‌های بهینه‌سازی در پالایشگاه‌های کشور، تولید متوسط بنزین موتور کشور، ۱۰ درصد رشد یافته و از ۹۳.۷۶ میلیون لیتر در روز به ۱۰۳ میلیون و ۶۷ هزار لیتر در روز رسیده است.

**با بهره‌برداری از فاز یک واحد
تصفیه نفتگاز پالایشگاه اصفهان،
تولید نفت گاز با کیفیت یورو ۵ در
کشور روزانه ۱۶ میلیون لیتر
افزایش یافته است.**

کشور ایفا خواهد کرد. همچنین صنعت پالایش کشور از ابتدای آغاز به‌کار دولت سیزدهم به‌منظور جلوگیری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز با تمرکز بر لزوم توسعه ظرفیت پالایشی کشور با اتکا به توان داخلی و بخش خصوصی، احداث پتروپالایشگاه‌های جدید به ظرفیت ۱.۴۹ میلیون بشکه در روز را در دستور کار قرار داده است که پیگیری مشارکت‌نامه و تأمین مالی پتروپالایشگاه شهید سلیمانی و پالایشگاه مروارید مکران جمعاً با سرمایه‌گذاری حدود ۱۸ میلیارد دلار با بانک‌ها و هلدینگ‌های بزرگ داخلی از جمله اقدام‌های انجام‌شده در این حوزه است.

باتکمیل و بهره‌برداری از این طرح‌ها ظرفیت پالایشگاهی کشور ۱۰ درصد افزایش پیدا می‌کند که به مراتب حجم انتقال مواد نفتی نیز از طریق خطوط لوله هم افزایش می‌یابد.

در حال حاضر تولید و مصرف ۲ فرآورده مهم کشور یعنی بنزین و نفتگاز در شرایط همتراز قرار دارد و برای جلوگیری از واردات این ۲ محصول، لازم است در کنار بهینه‌سازی مصرف، افزایش ظرفیت تولید نیز مورد توجه قرار گیرد.

با این اقدام ایران می‌تواند خود را در جمع صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی حفظ کند و از سوی دیگر از واردات فرآورده‌های نفتی نیز جلوگیری نماید.

کارت‌های سوخت در جیب خودروسواران

۳۰۰ میلیون و ۳۰۰ هزار عدد مربوط به خودروهای نوشماره و ۲ میلیون بقیه، مربوط به کارت‌های هوشمند سوخت المثنی بود.

با رفع مشکل تولید کارت‌های سوخت نیز تا پایان دی ۱۴۰۱، تولید همه ۹۰۰ هزار درخواست باقی‌مانده کارت‌های سوخت انجام می‌شود. اکنون مشکل تأمین کارت‌های خام رفع شده و روند تولید کارت هوشمند سوخت، به روند عادی خود بازگشته است.

کارت‌هایی که تاکنون تولید شده‌اند، به نشانی افراد ارسال می‌شوند، اما در این فرآیند نیز مشکلاتی مانند وجود نشانی اشتباه در مرحله صدور سند خودرو و یا عدم حضور صاحب کارت در آدرس وجود دارد. این کارت‌ها، به باجه‌های معطله پست بازمی‌گردند.

برای حل مشکل تأمین کارت‌های سوخت، در دولت سیزدهم، یک محموله ۳ میلیونی خریداری شده که وارد کشور شد و هم زمان بخشی هم در داخل کشور در حال تولید است تا مشکل کمبود کارت سوخت در آذر ماه برطرف شود.

در واقع یکی از اقدامات خوبی که برای عرضه سوخت انجام شده بومی‌سازی ساخت کارت‌خوان‌های کارت سوخت مربوط به جایگاه‌های سوخت است که در این زمینه با یک شرکت دانش‌بنیان قرار داد ۵ تا ۱۰ میلیونی بسته شده است و تعدادی از کارت‌خوان‌ها مراحل تست را هم در ماه گذشته پشت سر گذاشته‌اند و به زودی کارت‌خوان‌ها به تولید انبوه خواهد رسید.

همین مجموعه دانش بنیان هم کار پشتیبانی و تعمیرات را انجام می‌دهد که اقدامی در راستای اشتغال‌زایی و استفاده از دانش بنیان‌ها است.

همچنین با پایان تست کارت‌خوان‌ها بزودی کارت‌خوان‌های معیوب در جایگاه‌های سوخت جایگزین می‌شود.

با توجه به اینکه در چند سال اخیر کرونا بر جهان حاکم بود، تولیدکنندگان آسی کارت سوخت که در دنیا دو شرکت سازنده آن بودند، تولید خود را کاهش دادند و همین موضوع باعث شد که انعقاد قرارداد ما با این شرکت‌ها تمام شود.

کارت سوخت به‌عنوان ابزاری که به واسطه آن سهمیه‌بندی بنزین انجام می‌شود، از سال ۸۶ وارد چرخه اقتصاد ایران شد. کارت‌های سوخت این امکان را فراهم کردند تا بر اساس نوع خودرو و کاربرد آن، سهمیه سوخت مشخصی هر ماه واریز شود.

اگرچه کارت سوخت در سال‌هایی که بنزین تک‌نرخ شد، کاربردی نداشت، اما سامانه هوشمند سوخت با قدرت نگهداری شد و با بازگشت سهمیه بندی بنزین در سال ۹۸، دوباره بازار کارت‌های سوخت رونق گرفت. با این حال، برخی افراد کارت سوخت خودروی خود را گم کرده بودند. همچنین خودروهای صفر کیلومتر که وارد بازار خرید و فروش خودرو می‌شدند نیازمند صدور کارت سوخت بودند.

این موضوع باعث شد تا با بازگشت سهمیه بندی بنزین، بازار در خواست کارت سوخت دوباره گرم شود. افزایش تقاضا برای دریافت کارت سوخت در کنار تحریم‌ها، سرعت صدور کارت سوخت را کاهش داد تا آنجا که برخی از متقاضیان تا ۶ ماه معطل دریافت کارت سوخت خود بودند.

آنگونه که شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران اعلام کرد، این تأخیر از آن جهت رخ می‌داد که تراشه استفاده شده در کارت سوخت از خارج تأمین می‌شد و این در شرایطی بود که بدنه کارت را شرکت‌های ایرانی می‌ساختند. امسال حدود ۳ میلیون و ۳۰۰ هزار درخواست صدور کارت سوخت در کشور انجام شده که حدود یک

برای حل مشکل تاخیر در کارت‌های سوخت، در دولت سیزدهم، یک محموله ۳ میلیونی خریداری شده که وارد کشور شد و هم زمان بخشی هم در داخل کشور در حال تولید است

حرکت از سوخت محوری به سود محوری با صادرات گازمایع

با این حال، تقویت و تجهیز زیرساخت‌های لجستیکی در بخش دریایی و اسکله‌ها ضروریست تا در این منطقه قطب پایدار انرژی تبدیل شود.

علاوه بر آن، مدیرعامل پالایشگاه آبادان در گفتگو با بازار گفته است: بعد از یک توقف ۴۰ ساله، صادرات ال پی جی از اسکله‌های پالایشگاه آبادان از سر گرفته می‌شود.

در مجموع، روزانه ۶ هزار تن گاز مایع در پالایشگاه‌های کشور تولید می‌شود، که سهم پالایشگاه‌های ستاره خلیج فارس و بندرعباس تولید ۲ هزار تن گاز مایع است که صادر می‌شود.

وضعیت گاز مایع مناسب نبود و باید شرایط با تصمیم‌سازی تغییر می‌کرد و لازم بود صادرات دریایی را آغاز شود.

اولین گام این بود که ۲ هزار تن از ال پی جی تولیدی کشور وارد چرخه صادرات شده تا این چرخه مدیریت شود.

با این اقدام علاوه بر کاهش آلودگی محیط زیست، درآمدهای ارزی کشور نیز افزایش پیدا می‌کند و حرکتی موثر از سوخت محوری به سمت سود محوری خواهد بود.

صادرات فرآورده‌های نفتی برای ایران یکی از فرصت‌های کسب درآمدهای ارزی در شرایط تحریم‌های نفتی به شمار می‌رود.

در این میان صادرات بنزین و نفتگاز به دلیل افزایش مصرف داخلی کمتر بوده اما امکان صادرات سایر فرآورده‌ها از جمله گاز مایع وجود دارد. اکنون در اکثر نقاط کشور شهرها و روستاها به شبکه گاز طبیعی متصل شده‌اند و استفاده از گاز مایع کمتر است. با این حال تا پیش از این گاز مایع تولیدی به دلیل عدم صادرات و لزوم ادامه تولید گاز در کشور، یا سوزانده می‌شد و یا به خطوط سراسری تزریق می‌کردند.

با آغاز بهره‌برداری از طرح صادرات دریایی گاز مایع روزانه ۲ هزار تن گاز مایع ال پی جی که تاکنون سوزانده می‌شد، صادر می‌شود و این اقدام سالانه تا ۳۰۰ میلیون دلار درآمد ارزی نصیب کشور می‌کند.

در پالایشگاه‌های مختلف در خصوص مازاد ال پی جی و عدم لجستیک کامل برای صادرات از طریق خشکی همیشه بحث بود تا اینکه پس از انجام مطالعات دقیق طرح صادرات دریایی گاز مایع آماده شد.

با آغاز بهره‌برداری از طرح صادرات دریایی گاز مایع روزانه ۲ هزار تن گاز مایع ال پی جی که تاکنون سوزانده می‌شد، صادر می‌شود و این اقدام سالانه تا ۳۰۰ میلیون دلار درآمد ارزی نصیب کشور می‌کند.

صرفه جویی ۳ میلیون لیتری مصرف نفت‌گاز با اجرای پروژه مخزن‌دار ریلی

حمل و کاهش مصرف نفت‌گاز را در پی خواهد داشت. از سوی دیگر، مقدار مصرف سوخت ریلی نسبت به نفتکش‌ها بسیار ناچیز است و این پروژه افزون بر امنیت و ایمنی برای رانندگان در جاده‌ها، از لحاظ محیط‌زیستی نیز مؤثر است. با این اقدام، تخلیه همزمان ۴۰ واگن در مدت زمان حدود سه ساعت تا سه ساعت‌ونیم، منهای زمان عملیات نصب شیلنگ و باز کردن آن را از دیگر مزایای این طرح است. راه‌اندازی این طرح در حالی در دولت سیزدهم به عنوان یکی از طرح‌های اولویت دار به بهره‌برداری رسید که مصوبه‌ای در سال ۸۵ به منظور نصب تأسیسات دائمی برای تخلیه نفت‌گاز از سوی مخزن‌دارهای ریلی در دستور کار قرار گرفت که اما طرح نیمه‌کاره ماند و بخشی از زیرساخت و تجهیزات مانند نصب ریل به طول ۳۰۰ متر توسط پیمانکار در آن زمان انجام شد. با این حال از ابتدای آبان ماه سال جاری، تسریع در اجرای آن مصوب شد تا در کمترین زمان ممکن پروژه تخلیه نفت‌گاز از طریق مخزن‌دار

بودن آن، مصرف سوخت برای جابه‌جایی این فرآورده‌ها بسیار بالا بود. بر این اساس، پروژه مهم تخلیه نفت‌گاز با مخزن‌دار ریلی با هدف تخلیه روزانه ۳ میلیون لیتر نفت‌گاز و صفر شدن تردد نفتکش‌ها از بندرعباس به یزد، در انبار نفت شهید صدوقی یزد به عنوان کریدور شمال و شمال‌شرق نقشه سوخت کشور کلید خورد. با تجهیز، تکمیل و راه‌اندازی مخزن‌دار ریلی در این مسیر، علاوه بر آزادسازی نفتکش‌ها و فعالیت دوباره آنها در بخش‌های دیگر، پرداخت کرایه حمل با مسافت روزانه بیش از ۷۰۰ کیلومتر حذف و در مصرف نفت‌گاز برای تردد نفتکش‌ها نیز جلوگیری شد. نگاهی به آمارها می‌تواند ارزش این کار را بیشتر نشان دهد. حمل نفت‌گاز از انبار نفت شهیدرجائی بندرعباس به یزد، در سال گذشته ۶۵ میلیارد تومان هزینه کرایه حمل در پی داشته است، در کنار آن، برای تردد نفتکش‌ها، ۳ میلیون لیتر نفت‌گاز نیز در طول یک سال مصرف شده است. راه‌اندازی مخزن‌دار ریلی صرفه‌جویی در پرداخت هزینه کرایه

« پایداری سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها با اجرای پروژه مخزن‌دار ریلی

تولید فرآورده‌های نفتی در ایران بیشتر در جنوب کشور متمرکز است این در شرایطی است که بیشترین مصرف در مناطق مرکزی و شمالی ایران متمرکز شده و بنابراین لازم است تا سوخت تولیدی در جنوب، به شمال کشور منتقل شود. برای این منظور اگرچه خطوط لوله‌ای کشیده شده و نفتکش‌های جاده‌پیما نیز فعال هستند، اما با هدف امنیت بیشتر و همچنین کاهش مصرف سوخت، استفاده از خطوط ریلی نیز در دولت سیزدهم مورد توجه قرار گرفته است. در این میان توجه به مسیری که حدود نیمی از بنزین مورد نیاز کشور از آن عبور می‌کند در اولویت قرار دارد. ۳ پالایشگاه ستاره خلیج فارس، بندر عباس و لاوان حدود نیمی از بنزین ایران را تولید می‌کنند که این فرآورده از مسیر خط لوله و یا نفتکش جاده‌پیما به سمت رفسنجان و بعد از آن به سایر نقاط کشور منتقل می‌شود. به دلیل دشوار بودن مسیر و طولانی

با تجهیز، تکمیل و راه‌اندازی مخزن‌دار ریلی در این مسیر، علاوه بر آزادسازی نفتکش‌ها و فعالیت دوباره آنها در بخش‌های دیگر، پرداخت کرایه حمل با مسافت روزانه بیش از ۷۰۰ کیلومتر حذف و در مصرف نفت‌گاز برای تردد نفتکش‌ها نیز جلوگیری شد.

از مهمترین اهداف اجرای این طرح می‌توان به افزایش میزان و سرعت انتقال نفتگاز به نیروگاه‌های شمالشرق و شرق کشور، صرفه جویی قابل توجه در هزینه‌ها و مصرف سوخت حمل و نقل، کاهش خطرات و حوادث جاده‌ای و تأثیرات زیست محیطی اشاره کرد که در ۲۲ آذر سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسید.

ریلی در انبار نفت شهید صدوقی یزد که کریدور شمال و شمال شرقی کشور است، به مرحله اجرا درآید.

انبار نفت شهید صدوقی یزد از نظر ایمنی دارای بالاترین سطح استاندارد است، این انبار دارای سه مخزن برای ذخیره‌سازی آب است و با توجه به افزایش زیرساخت‌ها، کانال‌کشی لازم برای ایمنی در بخش مخزن دار نیز در حال انجام است.

با این اقدامات انتقال فرآورده‌های نفتی از بندرعباس به یزد یا همان پروژه مخزن‌دار ریلی بعد از ۱۶ سال احیا شد.

از مهمترین اهداف اجرای این طرح می‌توان به افزایش میزان و سرعت انتقال نفتگاز به نیروگاه‌های شمالشرق و شرق کشور، صرفه جویی قابل توجه در هزینه‌های حمل و نقل و مصرف سوخت حمل و نقل، کاهش خطرات جاده‌ای و تأثیرات زیست محیطی اشاره کرد که در ۲۲ آذر سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسید.

با بهره‌برداری از این طرح در آذرماه ۱۴۰۱، رکورد بهره‌برداری نیز شکست زیرا طرح ظرف ۳۸ روز آماده استفاده شد.

یکی دیگر از اقدامات برای اجرای این پروژه اجرای لوله‌کشی در دو خط ۱۴ اینچ برای تخلیه نفتگاز با چهل انشعاب که بر روی هر خط بیست انشعاب و خطوط با خط ۱۸ اینچ و سپس به موتورخانه به الکترو پمپ‌ها متصل با یک خط ۱۲ اینچ یکی از مخزن تخلیه می‌شود و قابلیت انتقال مخازن دیگر را نیز دارد.

مدیر هماهنگی و نظارت بر عملیات
شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران

تولید و توزیع سوخت با کیفیت در ایران با استانداردهای روز دنیا

«**آقای مروج، اکنون وضعیت تولید فرآورده‌های نفتی در کشور چگونه است و در مجموع ایران چه ظرفیتی برای پالایش دارد؟**»

در مجموع معادل ۲۳ میلیون بشکه نفت خام و میعانات گازی توسط ۱۰ پالایشگاه کشور، پالایش و انواع فرآورده‌های نفتی تولید می‌گردد بطوریکه از این ۲۳ میلیون بشکه شامل ۱،۸ میلیون بشکه نفت خام و ۵۰۰ هزار بشکه میعانات گازی است که علاوه بر تأمین بخش قابل توجهی از انرژی مورد نیاز کشور، سهم وسیعی در تولید پایدار برق و گاز دارد. ۴۵۰ هزار بشکه در روز میعانات گازی به صورت پیوسته در پالایشگاه ستاره خلیج فارس مصرف و روزانه بیش از ۴۰ میلیون لیتر بنزین تولید می‌کند.

به گفته مداح مروج، مدیر هماهنگی و نظارت بر عملیات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در حال حاضر ۱۰ پالایشگاه در ایران وظیفه تولید فرآورده‌های نفتی را بر عهده دارند که روزانه ۷۵ میلیون لیتر بنزین با استاندارد یورو ۴ و ۵ و ۵۵ میلیون لیتر نفتگاز با همین استاندارد تولید می‌کنند که سهم قابل توجهی در جلوگیری از آلودگی هوا دارد. وی با تأکید بر اجرای طرح‌های توسعه‌ای در پالایشگاه‌های کشور، گفت که وزارت نفت و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، در ۲۰ سال گذشته، میلیاردها دلار برای افزایش کیفیت سوخت و اجرای قانون هوای پاک هزینه کرده است. در ادامه این گفت و گورا می‌خوانید.

شدت مصرف انرژی در ایران سه برابر دنیاست. در حال حاضر یک کشور ۸۵ میلیونی معادل یک کشور ۲۸۰ تا ۳۰۰ میلیونی مصرف دارد و این شدت مصرف انرژی یکی از عوامل اصلی آلودگی هوا است. از همین رو کیفیت سوخت برغم رعایت استاندارد ملاک نیست بلکه ذات سوختن و حجم بالای آن مهم است. اگرچه بنزین در کشور ما مطابق استاندارد، تولید و توزیع می شود اما از آنجا که زیرساخت های حمل و نقل شهری ضعیف است؛ خودروهایی که در کشور تردد می کنند عموماً پر مصرف هستند و به ازای هر ۱۰۰ کیلومتر پیمایش، ۱۰ تا ۱۲ لیتر مصرف دارند. متأسفانه خودروها در ایران اغلب بنزینی هستند و خودروهای هیبریدی و دوگانه سوز سهم بسیار پایینی دارند و در مجموع مصرف بالاست. سیستم حمل و نقل عمومی ضعیف است؛ بنابراین وقتی خود را با کشوری مانند ژاپن مقایسه می کنیم، صرف نظر از وجود خودروهای کم مصرف باید این نکته را در نظر بگیریم که آنها دارای شبکه پیشرفته ای از سیستم حمل و نقل ریلی هستند. با این حال در سال های اخیر تلاش شده تا سوخت کشور با استانداردهای روز دنیا به دست مصرف کنندگان برسد و در این مسیر علاوه بر ساخت پالایشگاه جدید با اجرای طرح های کیفی سازی در پالایشگاه های قدیمی، این مهم اجرا شده است.

کدام پالایشگاه ها سهم بیشتری در تولید فرآورده های با کیفیت دارند؟

همه پالایشگاه ها از اهمیت بالایی برخوردار می باشند لیکن پالایشگاه ستاره خلیج فارس در سال ۹۵ آغاز به کار کرد و تا پایان سال ۹۷ تمامی واحدهای آن به بهره برداری رسید. اکنون سهم بزرگی از تولید بنزین کشور در این پالایشگاه اتفاق می افتد و ظرفیت روزانه ۴۰ میلیون لیتر بنزین را دارد. تنوع کیفیت بنزین تولیدی در پالایشگاه های کشور زیاد است و به طور مثال پالایشگاه شانزند ۱۷٫۵ میلیون لیتر بنزین با استاندارد یورو ۴ تولید می کند. ظرفیت اسمی پالایشگاه شانزند ۲۵۰ هزار بشکه است و اکنون این پالایشگاه با ظرفیت ۲۷۰ هزار بشکه مشغول به فعالیت است و بنزین آن با اکتان ۹۱ (بنزن زیر یک درصد، الفین زیر ۱۸ درصد و آروماتیک زیر ۳۵ درصد و محتوای گوگرد کمتر از ۵۰ ppm) تولید و عرضه می شود.

این شرکت یکی از پالایشگاه های کامل کشور است که در سال ۷۲ به بهره برداری رسید و در سال ۸۵ ارتقا کیفیت آن تعریف شد و در سال ۹۰ پروژه ها تکمیل شد و اکنون همه فرآورده های آن کیفی است. به طور میانگین سهم نفت کوره از فرآورده های تولیدی در یک پالایشگاه ۳۳ درصد است اما این عدد در پالایشگاه شانزند کمتر از ۱۰ درصد است.

با هدف تأمین سوخت استاندارد مورد نیاز کشتی های کشور، عملاً تولید بنزین یورو در این پالایشگاه را به حدود ۱۵ میلیون لیتر رساندیم تا بتوانیم روزانه بین ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ تن نفت کوره با گوگرد پایین برای ناوگان دریایی تأمین کنیم که

در شرایط تحریم نیاز کشور را تأمین می کند. مشابه همین طرح در پالایشگاه اصفهان توسط پیمانکاران داخلی در حال اجرا است. انتظار می رود تا پایان سال ۱۴۰۴ این طرح به بهره برداری برسد و تولید نفت کوره کم گوگرد روزانه ۹۰ هزار بشکه در روز خواهد بود. نیاز سوخت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در شرایط بدون تحریم ۱٫۵ میلیون تن در سال برآورد شده است که با اجرای کامل طرح فوق، روزانه ۱۲ هزار تن سوخت کم گوگرد در اصفهان تولید خواهد شد که بیش از ۳ برابر نیاز کشتیرانی کشور خواهد بود. سرمایه گذاری لازم برای اجرای این طرح ۹۰۰ میلیون تا یک میلیارد دلار است و واحد جانبی بعدی طرح ارتقا کیفیت، کاهش نفت کوره و تولید بنزین و نفت گاز است که حدود ۱٫۱ میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد و در مجموع ۲٫۱ میلیارد دلار سرمایه می خواهد.

برای تولید هر لیتر فرآورده نفتی، چه میزان سرمایه گذاری در ساخت پالایشگاه در کشور نیاز است؟

برای پالایش هر بشکه خوراک حدود ۳۰ تا ۳۵ هزار دلار سرمایه گذاری نیاز است بعبارتی برای ساخت یک پالایشگاه ۲۰۰ هزار بشکه ای نفت خام حدود ۶ تا ۷ میلیارد دلار سرمایه نیاز خواهد بود و در شرایط فعلی نیز تولید هر لیتر بنزین ۱۸ هزار تومان هزینه می برد و این رقم برای هر لیتر نفتگاز ۱۸ تا ۲۰ هزار تومان است و برای هر لیتر نفت کوره استاندارد (کم گوگرد) که واحدهای جانبی زیادی نیاز دارد و بخش زیادی

قیمت تولید هر لیتر بنزین ۱۸ هزار تومان است و این رقم برای هر لیتر نفتگاز ۱۸ تا ۲۰ هزار تومان و برای هر لیتر نفت کوره که واحدهای جانبی زیادی می طلبد و گوگرد باید جذب شود، ۳۰ تا ۳۲ هزار تومان است.

از گوگرد آن باید جذب شود، ۳۰ تا ۳۲ هزار تومان است. برخی شرکت‌های دانش بنیان مدعی هستند با قیمت‌های پایین‌تر امکان تولید وجود دارد، لذا امکانات مورد نیاز در اختیار برخی از شرکت‌های دانش بنیان قرار گرفته است بعنوان مثال در پالایشگاه شیراز و تبریز فعال شده اند اما هنوز از مرحله پایلوت خارج نشده و امکان تولید صنعتی و تجاری وجود ندارد. با این حال شرکت ملی پالایش و پخش، برای بهره‌مندی از توان داخلی این فرصت را داده است.

«علاوه بر ساخت پالایشگاه‌های جدید، بهبود کیفیت پالایشگاه‌های قدیمی نیز در این دولت مورد توجه قرار گرفته است. در این زمینه چه اقداماتی در حال اجرا است؟»

در پالایشگاه اصفهان روزانه ۱۲ تا ۱۳ میلیون لیتر بنزین با استاندارد یورو ۵ با گوگرد کمتر از ۱۰ ppm تولید می‌شود و بهمین ترتیب با تکمیل و راه‌اندازی واحد تصفیه نفت گاز (ردیف اول تولید نفت‌گاز با کیفیت این پالایشگاه از مهر ماه سال جاری به بهره‌برداری رسید و ردیف دوم نیز از آذر ماه به بهره‌برداری کامل رسید. بطوریکه روزانه ۱۶ میلیون لیتر نفت گاز با استاندارد روز دنیا به سبد سوخت استاندارد کشور اضافه شده است.

بنزین تولیدی در پالایشگاه تهران به لحاظ آروماتیک و بنزن انحراف دارد که پروژه‌ای در حال انجام است و انتظار داریم تا نیمه اول سال ۱۴۰۳ به بهره‌برداری برسد و تولید بنزین پالایشگاه تهران که اکنون ۶٫۵ میلیون لیتر در روز است به ۸ میلیون لیتر با استاندارد یورو ۵ خواهد رسید.

همچنین گرید بنزین پالایشگاه تبریز یورو ۵ با اکتان ۹۱ است و دیگر شاخص‌های کیفی آن، مطابق استاندارد موصوف می‌باشد.

اجرای طرح‌های توسعه در پالایشگاه شیراز و کرمانشاه عقب‌تر از برنامه است. در شیراز قرار بود پالایشگاه پارس ساخته شود و از همین رو توسعه پالایشگاه شیراز به تأخیر افتاد در کرمانشاه نیز اجرای پالایشگاه آن‌هیتا در دستور کار بود. ظرفیت پالایشگاه آبادان پیش از انقلاب ۶۰۰ هزار بشکه در روز بود. این پالایشگاه در جنگ تخریب شد اما با بازسازی‌های صورت گرفته معمولاً هر ساله ۳۸۰ هزار بشکه در روز نفت خام را پالایش می‌کند. با اجرای طرح‌های توسعه، ۲۱۰ هزار بشکه ظرفیت جدید جایگزین ظرفیت قبلی پالایشگاه آبادان می‌شود تا محصولات با کیفیت‌تری تولید کند. در ادامه می‌توانیم با اجرای طرح‌های دیگر و نوسازی واحدهای قدیمی، ظرفیت این پالایشگاه را به سقف ۶۰۰ هزار بشکه برسانیم.

وظیفه داریم بنزینی که در کلان‌شهرهایی مثل تهران، اصفهان، مشهد، اراک و یابرز توزیع می‌کنیم؛ دارای استاندارد یورو ۴ باشد. تهران روزانه ۱۲ میلیون لیتر مصرف دارد و بنزینی که توزیع می‌کنیم بر مبنای استاندارد یورو ۴ است.

در دی ماه امسال (۱۴۰۱) یکی از واحدهای قدیمی از سرویس خارج شده و یک واحد جدید به مدار آمده که بدین وسیله می‌توانیم ظرفیت پالایشگاه را عملاً تا ۵۴۰ هزار بشکه بالا ببریم اما به دلیل یک سری محدودیت امروز پالایشگاه با ۴۷۰ هزار بشکه خوراک کار می‌کند.

«آلودگی هوا در ماه‌های اخیر دوباره انتقادات را به سمت کیفیت سوخت برده است. برخی معتقدند که کاهش کیفیت سوخت یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد آلودگی هوا در کشور است. آیا کیفیت سوخت در این مدت پایین آمده و در بحث قانون هوای پاک بی‌دقتی شده است؟»

اگر بگوییم سازمان حفاظت محیط زیست معتقد است که وزارت نفت در زمینه اجرای قانون هوای پاک یا کیفی سازی، خوب عمل نکرده یا از برنامه عقب است؛ این حرف کاملاً اشتباه است.

وزارت نفت / شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، در ۲۰ سال گذشته، میلیاردها دلار برای افزایش تولید و کیفیت سوخت و همچنین اجرای قانون هوای پاک هزینه کرده است. بهره‌برداری از پالایشگاه شازند در سال ۷۲ و بهره‌برداری از واحدهای کیفی سازی آن در سال ۱۳۹۰، پالایشگاه بندرعباس در سال ۷۶ و بهره‌برداری از واحدهای کیفی سازی شرکت در سال ۱۳۹۶، پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس در سال ۹۶ با هدف تولید فرآورده‌های نفتی با کیفیت از مهمترین اقدامات است. بموازات در پالایشگاه‌های قدیمی مثل پالایشگاه‌های آبادان، تبریز، شیراز، تهران و اصفهان نیز با اجرای چندین طرح بهبود کیفیت و افزایش ظرفیت، تولیدات در حد قابل توجهی ارتقا کیفی یافته‌اند.

مهمترین اقداماتی که وزارت نفت برای اجرای قانون هوای پاک انجام داده چیست؟

دولت -، وزارت نفت/شرکت ملی پالایش و پخش را مکلف نموده که طی سه سال، همه فرآورده‌های تولیدی اش را مطابق استاندارد ملی وارد بازار کند. استاندارد ملی در سال ۸۴ بنظر وضع شده، زمانی که خیلی از طرح‌های کیفی سازی تعریف و اجرا نشده بود، استاندارد ملی، مشابه استاندارد یورو ۴ است. آن زمان متأسفانه نه زیرساخت پالایش را مطالعه کردند و نه بررسی که آیا این ظرفیت را داریم یا خیر؛ شرایط کشور در این سال‌ها به واسطه تحریم، به گونه‌ای پیش رفت که ما بسیاری از طرح‌ها را نتوانستیم بخوبی و مطابق با انتظار پیش ببریم، البته این به معنای اجرا نکردن طرح نیست بلکه ما طرح‌ها را اجرا کردیم اما به دلیل عدم تعامل مناسب با شرکتهای صاحب نام و انصراف شرکت‌هایی که دارای دانش فنی بالایی هستند، از برنامه تا حدودی عقب ماندیم. اما با همه این چالشها و مشکلات، کار را تعطیل نکردیم، اکنون در همین شرایط سخت، بنزین اکثر پالایشگاه‌ها از جمله پالایشگاه تبریز، اصفهان و اراک و ستاره خلیج فارس مطابق استاندارد جهانی است و نفتگاز شرکتهای پالایش نفت تهران، تبریز، اراک، بندرعباس، لاوان و ستاره خلیج فارس نیز مطابق با استاندارد تولید و عرضه میگردد و اخیراً در پالایشگاه اصفهان با بهره برداری از واحد تصفیه گازوئیل، روزانه ۱۶ میلیون نفتگاز یورو ۵ به سبد سوخت استاندارد کشور اضافه شد.

آیا بنزین تولیدی و توزیعی در کشور استانداردهای متفاوتی دارد؟

ما گریدهای مختلفی از بنزین را متناسب با توانمندی شرکتهای تولید می‌کنیم. به عبارتی بنزین ۸۷، ۹۱ و ۹۵ اکتان تولید و توزیع می‌گردد. این بنزین‌ها به لحاظ عدد اکتان، با

هم متفاوت هستند اما به لحاظ دیگر مشخصات با هم فرقی ندارند همچنین در همه بنزین‌های تولیدی، آروماتیک کمتر از ۳۵ درصد حجمی است، الفین کمتر از ۱۸ درصد و گوگرد عموماً کمتر از ۵۰ جزء در میلیون است اما بنزینی که در پالایشگاه تبریز یا اصفهان تولید می‌شود چون یورو ۵ است ضمن رعایت حداقل عدد اکتان ۹۱، محتوای گوگرد آن زیر ۱۰ جزء در میلیون است.

و در پالایشگاه‌های اراک، بندرعباس یا پالایشگاه ستاره خلیج فارس، بنزین یورو ۴ تولید می‌شود که میزان گوگرد آن‌ها حداکثر ۵۰ جزء در میلیون است و دیگر فاکتورها مانند دیگر بنزین‌های تولیدی است اما واحدهایی که بنزین معمولی تولید می‌کنند اکتان آن ۸۷ است و در مجموع بنزین تولیدی با گوگرد بالاتر از ۷۰ جزء در میلیون نداریم.

اکنون ظرفیت تولید بنزین یورو ۴ در کشور چقدر است و بنزین توزیعی در کلانشهرها با چه کیفیتی به دست مصرف کننده می‌رسد؟

بنزینی که در کلان‌شهرهایی مثل تهران، اصفهان، مشهد، اراک و یابرز و تبریز توزیع می‌کنیم؛ دارای استاندارد یورو ۴ و یورو ۵ است. تهران روزانه ۱۲ میلیون لیتر مصرف دارد و بنزینی که توزیع می‌کنیم بر مبنای استاندارد یورو ۴ است. اما در شهرهای اطراف اینگونه نیست به این دلیل که توان تولید بنزین یورو ۴ روزانه حدود ۷۵ میلیون لیتر است و در بند قانون تدوین شده (تکلیف وزارت نفت/شرکت ملی پالایش و پخش)، مقرر بود مادامی که مصرف بنزین در سقف ۸۵ میلیون لیتر مدیریت و کنترل شود، ۹۰ درصد بنزین مصرفی بر مبنای استاندارد، تولید و توزیع گردد اما این در حالی است که امروز، متوسط مصرف کشور بیش از ۱۰۵ میلیون لیتر در روز می‌باشد.

ظرفیت پالایشگاه آبادان پیش از انقلاب ۶۰۰ هزار بشکه در روز بود. این پالایشگاه در جنگ تخریب شد اما با بازسازی‌های صورت گرفته در حال حاضر ۳۸۰ هزار بشکه توان پالایش در روز را دارد.

افزایش تاب‌آوری در سبد سوخت

با توسعه صنعت سی‌ان‌جی

ساماندهی و به‌سرعت فعال شوند تا ظرفیت توزیع سی‌ان‌جی به روزانه ۳۰ تا ۳۴ میلیون لیتر معادل بنزین برسد.

به موازات این طرح، بحث تبدیل ناوگان نیز مطرح است که بخشی از آن کارخانه‌ای و بخشی از آن کارگاهی است؛ اگر تبدیل کارگاهی نیز محقق شود، جایگزینی و بحث مدیریت مصرف انرژی در کشور باید انجام شود.

نکته مهم در ترغیب خودروسواران به استفاده از سی‌ان‌جی، تفاوت قیمت این سوخت با بنزین است. با توجه به اختلاف قیمت بنزین آزاد و سهمیه‌ای با قیمت سی‌ان‌جی، می‌توان با جایگزین کردن بنزین با گاز طبیعی در سبد سوخت خودروها تا ۷۰ درصد صرفه‌جویی در هزینه سوخت خودروها محقق کرد.

در واقع در کنار این موارد که در اقتصاد کشور موثر است، استفاده از سی‌ان‌جی در حمل و نقل عمومی برای دارندگان این دسته از خودروها نیز صرفه اقتصادی دارد زیرا در شرایط فعلی قیمت سی‌ان‌جی در هر مترمکعب که معادل یک لیتر بنزین می‌شود، حدود یک سوم بنزین یارانه‌ای و یک ششم بنزین آزاد است و استفاده از سی‌ان‌جی در حمل و نقل عمومی به عنوان سوخت بین ۶۰ تا ۸۰ درصد هزینه‌های سوخت خانوار را کاهش می‌دهد.

قیمت هر مترمکعب سی‌ان‌جی اکنون در

سی‌ان‌جی نیز از ۰۴٪ به ۱۹ میلیون مترمکعب در روز رسید.

در دولت یازدهم و دوازدهم، تعداد جایگاه‌های CNG حدود ۵۰۰ عدد افزایش یافت و میزان مصرف نیز از ۱۹ به ۲۳ میلیون مترمکعب در روز رسید.

اکنون مصرف سی‌ان‌جی در کشور روزانه ۲۴ میلیون لیتر برآورد می‌شود و اگر این ظرفیت در کشور وجود نداشت، به همین میزان به مصرف بنزین کشور اضافه می‌شد.

در واقع توسعه سی‌ان‌جی به ایران کمک کرد تا وارد کننده بنزین نباشد زیرا در صورتی که جایگاه‌های سی‌ان‌جی توسعه پیدا نمی‌کرد و تعداد خودروهای دوگانه‌سوز افزایش نداشت، اکنون مصرف بنزین به حدود ۱۳۰ میلیون لیتر در روز می‌رسید و ایران پیشتر از این وارد کننده بنزین شده بود.

توسعه صنعت سی‌ان‌جی تا آنجا پیش رفت که اکنون ظرفیت روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب سی‌ان‌جی در کشور وجود دارد اما تنها ۲۴ میلیون مترمکعب آن مورد استفاده قرار می‌گیرد.

با مغفول ماندن مصرف سی‌ان‌جی، ۲۸ تا ۳۰ میلیون لیتر معادل بنزین، ظرفیت در بخش سی‌ان‌جی ایجاد شده است که برای افزایش این ظرفیت، باید جایگاه‌های عرضه سی‌ان‌جی فعال شود و بخشی از جایگاه‌ها که در اختیار شماری از دستگاه‌های متولی است، با ابلاخیه شرکت ملی پخش

ایجاد تنوع در سبد سوخت خودروها به عنوان یک اصل پذیرفته شده در جهان است. بر این اساس، توسعه خودروهای هیبریدی و یا استفاده از انرژی خورشیدی در سیستم حمل و نقل مورد استفاده قرار گرفته است و به نظر می‌رسد به تدریج سهم بنزین از حمل و نقل کاسته خواهد شد.

ایران نیز از دهه‌های گذشته به این مسیر وارد شده و سی‌ان‌جی را به عنوان سوخت جایگزین بنزین مطرح کرده است.

با توجه به اینکه شبکه گاز طبیعی در ایران تا دورترین روستاها نیز کشیده شده، استفاده از گاز به عنوان سوخت دوم خودروها علاوه بر تنوع در سبد سوخت، از نظر اقتصادی نیز موثر می‌باشد و با افزایش تاب‌آوری کشور در سبد سوخت، در مصرف سوخت مایع نیز صرفه‌جویی می‌شود و فرصت صادرات آن را افزایش دهد.

جایگزینی سوخت‌های پاک به جای سوخت مایع در سبد سوخت کشورها، علاوه بر مزایای زیست‌محیطی، موجب درآمدزایی دولت‌ها از طریق صادرات فرآورده‌های نفتی با قیمت بالا و یا شیفت محصولات نفتی از سوخت به سمت تولید محصولات شیمیایی در پتروپالایشگاه‌ها شده است.

آمارها نشان می‌دهد، صنعت سی‌ان‌جی در دولت نهم و دهم جهش یافت بدین صورت که تعداد جایگاه‌های سی‌ان‌جی از ۷۲ به ۲۱۰ جایگاه افزایش یافت و میزان مصرف روزانه

شرایط فعلی قیمت سی‌ان‌جی در هر مترمکعب که معادل یک لیتر بنزین می‌شود، حدود یک سوم بنزین یارانه‌ای و یک ششم بنزین آزاد است و استفاده از سی‌ان‌جی در حمل و نقل عمومی به عنوان سوخت بین ۶۰ تا ۸۰ درصد هزینه‌های سوخت خانوار را کاهش می‌دهد.

انجام شود، می‌توان ظرفیت ۲۰ میلیون لیتری تولید بنزین را آزاد کرد که صادرات آن زمینه را برای کنشگری ایران در منطقه و ارزآوری به همراه داشته باشد. همچنین قابلیت ایران برای واکنش به نوسانات تولید و قیمت سوخت را افزایش می‌دهد و مدیریت سبب انرژی را آسان‌تر خواهد کرد.

با افزایش سهم سی‌ان‌جی در سبد سوخت خودروها، ایران علاوه بر آنکه می‌تواند سهم خود را در بازارهای صادراتی حفظ کند، همچنین از صدها میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در توسعه شبکه گاز استفاده کرده و با استفاده از سوخت پاک، به حفظ محیط‌زیست نیز کمک می‌کند.

همچنین با توسعه سی‌ان‌جی از هزینه ۱۵ میلیارد دلاری برای ساخت پالایشگاه به منظور تولید ۲۰ میلیون لیتر بنزین جلوگیری شده و به جای آن یک میلیارد دلار برای دوگانه‌سوز کردن خودروها سرمایه‌گذاری خواهد شد که صرفه‌جویی ۱۴ میلیارد دلاری برای کشور به همراه دارد. از سوی دیگر، در حالی که هر متر مکعب سی‌ان‌جی در جایگاه‌ها به قیمتی کمتر از ۵۰۰ تومان به فروش می‌رسد که قیمت هر لیتر بنزین یارانه‌ای یک هزار و ۵۰۰ تومان و بنزین آزاد نیز سه هزار تومان است. از همین رو استفاده از سی‌ان‌جی بین ۶۰ تا ۸۰ درصد کاهش هزینه‌ها را در سبد سوخت خودروها به دنبال خواهد داشت.

با افزایش سهم سی‌ان‌جی در سبد سوخت خودروها، ایران علاوه بر آنکه می‌تواند سهم خود را در بازارهای صادراتی حفظ کند، همچنین از صدها میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در توسعه شبکه گاز استفاده کرده و با استفاده از سوخت پاک، به حفظ محیط‌زیست نیز کمک می‌کند.

این فرصت که در سال جاری به منظور تبدیل رایگان خودروی عمومی در حال اجرا است تمامی خودروی عمومی و شخصی فعال در ناوگان عمومی می‌توانند از این فرصت بهره‌مند شوند.

بنابراین اگر تنها حدود ۲۰ میلیون لیتر از مصرف فعلی بنزین با سی‌ان‌جی جایگزین شود، معادل نیمی از تولید پالایشگاه ستاره خلیج فارس خواهد بود.

در واقع با توسعه صنعت سی‌ان‌جی بدون آنکه هزینه‌های کلان برای پالایشگاه‌سازی

کشور ۴۵۳ تومان است. این در حالی است که قیمت هر لیتر بنزین یارانه‌ای ۱۵۰۰ تومان و هر لیتر بنزین آزاد نیز ۳ هزار تومان است.

از همین رو، در حالی که قیمت بنزین برای ۱۰۰ کیلومتر پیمایش با نرخ آزاد معادل ۳۰ هزار تومان برآورد می‌شود، این رقم با مصرف سی‌ان‌جی حدود ۴ هزار و ۳۰۰ تومان است که نشان می‌دهد بنزین در سبد سوخت خودروها ۷ برابر گران‌تر از سی‌ان‌جی است.

با توجه به این اختلاف قیمت، استفاده از سی‌ان‌جی به جای بنزین در سبد سوخت خودروها به طور میانگین تا ۷۰ درصد هزینه سوخت خودروها را کاهش می‌دهد.

از آنجا که کاهش مصرف سوخت مایع و جایگزین شدن آن با گاز طبیعی در رشد اقتصادی کشور نقش مهمی دارد، تبدیل رایگان خودروهای عمومی اعم از تاکسی‌ها و وانت‌بارها، از حالت بنزین‌سوز به دوگانه‌سوز، فرصتی است که با اتکا به مصوبه شورای عالی اقتصاد و با راهبری وزارت نفت در اختیار مالکان خودروهای عمومی گذاشته است.

به استناد ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید، در طرحی به نام «حمایت از تولید و تبدیل کارخانه‌ای و کارگاهی یک میلیون و ۲۰۶ هزار دستگاه خودروی تاکسی، ون (تاکسی)، وانت و مسافربری شخصی بنزینی به سی‌ان‌جی سوز» از محل سوخت صرفه‌جویی شده توسط دولت پرداخت می‌شود.

«تولید؛ دانش بنیان و اشتغال آفرینی»

با توجه به نامگذاری سال توسط رهبر معظم انقلاب

امضای ۲۱ تفاهم‌نامه و قرارداد برای دانش بنیان شدن صنعت پالایش ایران

از آنجاییکه رهبر، معظم انقلاب امسال را به نام سال تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین نامگذاری کرده‌اند. این موضوع با حساسیت بیشتری به دلیل اهمیت آن در صنعت نفت مورد توجه قرار گرفت.

باتوجه به اینکه صنایع پایین دستی نفت درآمذزایی بالاتر و ارزش افزوده بیشتری دارد ضرورت و اهمیت این موضوع بیشتر خواهد شد. از آنجا که صنعت پالایش نیز به عنوان بخشی از صنایع پایین دست صنعت نفت به شمار می‌رود، حمایت از تولید و اقتصاد دانش بنیان برای آن در اولویت قرار می‌گیرد. با توجه به این مهم در سال جاری، ۲۱ تفاهم‌نامه و قرارداد با شرکت‌های دانش بنیان و صنعت پالایش و پخش کشور امضا شده است.

برگزاری نشست‌ها، دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی حسب اعلام نیاز طرفین، برگزاری نشست‌های علمی مشترک، انتقال تجربیات و نیازهای طرفین قرارداد و تبادل افکار و اطلاعات، آمادگی ارائه برنامه توسعه فناوری و مشاوره علمی و پژوهشی جهت پروژه‌های مطالعاتی و پژوهشی شرکت برحسب مورد و همکاری در زمینه شناسایی ابزارهای نوین فناوری اطلاعات، را دارد.

طرح‌هایی چون هوشمندسازی جایگاه‌های عرضه سی‌ان‌جی، روباتیک و ساخت روبات‌های آتش‌نشان، تجهیزات سامانه هوشمند سوخت، تولید برج‌های نور و پرژکتورهای فوق‌کم‌مصرف و دیگر تجهیزات سامانه هوشمند سوخت در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی مورد بررسی قرار گرفته است.

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در گام بعدی، ۱۶ تفاهم‌نامه و قرارداد با شرکت‌های دانش بنیان در دی ماه ۱۴۰۱ امضا کرد.

در تیرماه ۱۴۰۱ به عنوان نخستین گام، تفاهم‌نامه همکاری علمی، پژوهشی و فناوری بین شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران و ۵ شرکت دانش بنیان به امضا رسید.

این تفاهم‌نامه‌ها در راستای تقویت و توسعه همکاری‌های فی مابین شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با شرکت‌های دانش بنیان یاور همگامان کویر یزد، صنعت‌کاران الکترونیک مراغه، شرکت ریز سازگان تکین، ایده کاوان صنعت پردیس و پرتومبدا پرگاس با هدف دسترسی و بکارگیری دانش فنی و فناوری روزآمد در اجرای طرح‌های پژوهشی، مطالعاتی، توسعه‌ای و کاربردی، مشاوره‌ای و آموزشی در موضوعات مرتبط با نیازهای موجود امضاء شد.

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با هدف ارائه پیشنهادات درخصوص انجام طرح‌های تحقیقاتی و توسعه فناوری مورد نیاز، ایجاد زمینه‌های مناسب جهت معرفی توانمندی‌ها و خدمات، ضمن آمادگی

قراردادهای

امضا شده با

شرکت‌های دانش بنیان،

در زمینه‌های مختلف از افزایش سهم

سی ان جی در سبد سوخت کشور گرفته تا گوگردزایی از مازوت پالایشگاه‌ها بوده است، این کار با هدف حفظ محیط زیست، بومی سازی و اقتصادی کردن فعالیت‌های پالایشی انجام شده و به توسعه فعالیت‌های شرکت‌های دانش بنیان کمک خواهد کرد.

در این میان تفاهم‌نامه تولید خودروی دوگانه‌سوز با سایپا امضا شد که هدف از آن کاهش مصرف بنزین، کاهش آلایندگی محیط زیست، تضمین پایداری سوخت و استفاده از سوخت ارزان قیمت سی ان جی است و از طریق تنوع بخشی به سبد سوختی کشور و تأمین امنیت انرژی و عرضه سوخت خودروها جهت حمل و نقل از تهدیدهای پیش رو جلوگیری خواهد کرد.

از دیگر موارد امضای این تفاهم‌نامه‌ها می‌توان به امضای تفاهم‌نامه ساخت کاتالیست جامد آلکیلاسیون با هدف حذف خوردگی تجهیزات توسط کاتالیست مایع اسیدی و هزینه بالای بازیابی آن و جلوگیری از مشکلات زیست محیطی اشاره کرد.

مورد دیگری که تفاهم‌نامه‌ای برای آن امضا شد، افزایش ایمنی و مقابله با حملات سایبری به پالایشگاه‌ها بود. از آنجا که ابزار دقیق و کنترلرها از مهمترین قسمت‌های

شرکت‌های

پالایشی هستند که

دقت، صحت و اجرای یک

فرآیند را اندازه می‌گیرند، تأمین کنترلر

مطمئن و دقیق یکی از ضروریات صنعت پالایش به شمار می‌رود. ارتباطات اولیه با شرکت‌های دانش بنیان در این حوزه‌ها توسط مدیریت پژوهش و فناوری، به عنوان یک امر مهم، همواره اولویت داشته است. این تفاهم‌نامه با هدف جلوگیری از حمله سایبری به پالایشگاه‌ها و افزایش سطح ایمنی پالایشگاه در مواجهه با خطر حمله سایبری امضا شد تا در یک سال آینده این توان افزایش پیدا کند.

به منظور شناسایی نقاط پر ریسک خطوط لوله و جلوگیری از قاچاق، پیگرانی یکی از اصول مهم به شمار می‌رود.

از این رو تفاهم‌نامه پیگرانی هوشمند و مقابله با قاچاق و نشستی خط لوله با هدف جلوگیری از قاچاق سوخت از خطوط لوله انتقال نفت و همچنین جلوگیری از ایجاد نشستی در قسمت‌هایی از این خطوط امضا شد.

دانش‌بنیان با جلب مشارکت مردمی، مقاوم سازی اقتصاد با حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان است.

همچنین تفاهم‌نامه کاهش مصرف آب در برج‌های خنک‌کننده با هدف صرفه‌جویی در مصرف آب و جلوگیری از هدررفت آن در برج‌های خنک‌کننده در شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند به امضا رسید.

با توجه به نیاز کشور به حفظ منابع آب با توجه به شرایط بحرانی کمبود آب و جلوگیری از هدررفت آب و تشدید بحران کم‌آبی این تفاهم‌نامه اجرا خواهد شد.

همچنین تفاهم‌نامه‌ای با هدف صرفه‌جویی در مصرف آب و کاهش بار آلاینده‌گی آب در شرکت پالایش نفت آبادان امضا شد.

از اهداف این تفاهم‌نامه، جلوگیری از تخریب محیط‌زیست و جداسازی هیدروکربن از پساب پالایشگاه خواهد بود. با این توافق بار آلاینده‌گی پساب پالایشگاه که آلوده به هیدروکربن‌های مختلف بوده و اثرات برگشت‌ناپذیری برای محیط‌زیست آن منطقه دارد، کاهش می‌یابد.

تولید ماده شیمیایی پرکلرواتیلن برای واحدهای ایزومر سازی و تبدیل کاتالیستی از دیگر موارد امضای تفاهم‌نامه پالایش و پخش با شرکت‌های دانش‌بنیان بوده است.

از سوی دیگر، محدودیت‌ها و هزینه‌های پیگرانی برای خطوط لوله همواره مهم بوده است بنابراین وجود سیستم پیگرانی هوشمند برای کاهش هزینه‌ها و صرفه‌جویی اقتصادی بسیار ضروری است.

با انجام این تفاهم‌نامه، سطح امنیت خطوط لوله انتقال نفت نسبت به قاچاق افزایش پیدا کرده و تسریع در پیدا کردن نشتی در خطوط لوله به حداقل می‌رسد.

تفاهم‌نامه دیگری نیز با هدف افزایش امنیت سایبری جایگاه‌های سوخت و مقابله با حملات سایبری امضا شد. با توجه به حساسیت امنیتی جایگاه‌های توزیع سوخت استفاده از سیستم‌های ضد حملات سایبری بسیار ضروری است. با عملیاتی شدن این تفاهم‌نامه، از هک شدن سیستم توزیع فرآورده‌های نفتی جلوگیری خواهد شد و امنیت جایگاه‌های سوخت افزایش پیدا می‌کند.

حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به منظور رشد و توسعه آنها موضوع تفاهم‌نامه بعدی بود که صرفاً جنبه حمایتی داشته و نیازی به تأمین سرمایه از سوی شرکت ملی پالایش و پخش ندارد.

هدف از ایجاد این تفاهم‌نامه، حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط دانش‌بنیان به منظور رشد و توسعه این شرکت‌ها خواهد بود.

ضرورت توانمندسازی شرکت‌های دانش‌بنیان، زمینه‌سازی رونق تولید، شکوفایی شرکت‌های

ضرورت
توانمندسازی
شرکت‌های
دانش‌بنیان،
زمینه‌سازی رونق
تولید، شکوفایی
شرکت‌های دانش
بنیان با جلب
مشارکت مردمی،
مقاوم سازی
اقتصاد با حمایت از
شرکت‌های دانش
بنیان است.

تفاهم‌نامه‌ای با هدف صرفه جویی در مصرف آب و کاهش بار آلاینده‌گی آب در شرکت پالایش نفت آبادان امضا شد. از اهداف این تفاهم‌نامه، جلوگیری از تخریب محیط‌زیست و جداسازی هیدروکربن از پساب پالایشگاه خواهد بود.

در برندهای بزرگ، توسعه ظرفیت تولید انبوه قابل قبول به منظور تأمین بیشتر نیازهای صنعت نفت و تکمیل و تبدیل پروژه‌های پژوهشی موجود به دانش فنی و فناوری تولید تحت یک عنوان و برند ملی واحد است.

آخرین مورد نیز نصب سامانه میترینگ برای پایش دقیق میزان سوخت تحویلی به مجاری عرضه سوخت است که تفاهم‌نامه آن با یک شرکت دانش بنیان به امضا رسید. پیشگیری از کسری‌های غیرمجاز و قاچاق سوخت، ممانعت از دستکاری‌های عمدی میتر در محل تخلیه و تکمیل زنجیره اندازه‌گیری از اهداف مهم این تفاهم‌نامه است.

جلوگیری از وابستگی و تأمین به موقع این ماده شیمیایی که ارزشی بالایی نیز داشته، از اهداف مهم این تفاهم‌نامه است.

همچنین تفاهم‌نامه‌ای با هدف دستیابی به دانش فنی و فناوری تولید و ساخت و ایجاد زنجیره کامل بومی سازی تجهیزات در شرکت پالایش نفت اصفهان با شرکت‌های دانش بنیان به امضا رسید.

هدف از ایجاد این تفاهم‌نامه، دستیابی به دانش فنی و فناوری تولید و ساخت و ایجاد زنجیره کامل بومی سازی تجهیزات و سامانه‌های راهبردی برق، ابزار دقیق و کنترل مورد نیاز کشور و صنعت نفت مطابق با آخرین استانداردهای جهانی و به روز با روش‌های رایج

کاهش مصرف انرژی با تقویت شاه‌رگ‌های انتقال سوخت

شده است. بستری که در صورت عدم وجود و توسعه، علاوه بر مشکلات مختلف ترافیک و آلودگی محیط‌زیستی حمل جاده‌ای امروز می‌بایست هزاران لیتر سوخت در باک نفتکش‌های جاده‌ای و تریلرهای حامل سوخت سوزانده می‌شد.

بهینه‌سازی انرژی با توسعه شبکه خطوط انتقال

با یک حساب سرانگشتی می‌توان محاسبه کرد که برای انتقال همین حجم نفت خام و فرآورده‌های نفتی که طی سال گذشته رقمی بالغ بر ۱۲۸ میلیارد لیتر در سطح کشور توسط شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران جابجا شد. در صورت فراهم نبودن شبکه خطوط لوله باید حدود ۴ میلیون و ۳۰۰ هزار تانکر حمل سوخت ۳۰ هزار لیتری در سطح جاده‌های کشور در حال تردد می‌بود. فرآیندی که ضمن ایجاد بحران امنیت انتقال و ارسال سوخت در جاده‌های منتهی به نیروگاه‌ها و پتروشیمی‌ها و ... می‌توانست به وقوع حوادث جاده‌ای هولناکی در کشور بیانجامد.

صنایع، بعنوان شریان اصلی در تسهیل فرآیند نقل و انتقالات، نقشی محوری را ایفاء می‌کند.

انتقال ۱۲۸ میلیارد لیتر نفت خام و فرآورده نفتی

آمارها حاکی از آن است که در سال ۱۴۰۰ رکورد انتقال ۱۲۸ میلیارد لیتر نفت خام و فرآورده‌های نفتی مشخصاً ۶۸ میلیارد لیتر نفت خام و ۶۰ میلیارد لیتر فرآورده نفتی بوده است.

بدین ترتیب می‌توان گفت در سال گذشته روزانه ۳۵۰ میلیون لیتر نفت خام و فرآورده در کشور انتقال یافته است. جایگاه و اهمیت شبکه انتقال خطوط لوله نفت خام و فرآورده‌های نفتی در ساختار صنعت نفت و پالایش به گونه‌ای است که از دیروز تا امروز با بسترسازی در جهت گسترده‌گی شبکه خطوط، ضمن تعهد به رسالت اصلی در انتقال و ارسال نفت خام و فرآورده‌های نفتی به مبادی مصرف به موازات آن تأمین امنیت و پایدار انتقال سوخت، بهینه‌سازی مصرف سوخت، کاهش قاچاق سوخت، صرفه‌جویی اقتصادی و ... محقق

امنیت انرژی به عنوان یکی از اصلی‌ترین شاخص‌ها در هر دولت و حکومتی مورد توجه است. از همین رو همواره کشورهای مختلف جهان در تلاشند تا سوخت مورد نیاز خود را تأمین کرده و به صورت پایدار به دست مصرف‌کننده برسانند.

صنعت نفت، امروز بیش از پیش با حوزه پالایش پیوند خورده است؛ دوری از خام‌فروشی بنا به منویات مقام معظم رهبری مدظله‌العالی در حالی سرلوحه کار وزارت نفت در دولت سیزدهم قرار گرفته است که این بخش به عنوان یکی از اهرم‌های اصلی در این صنعت با سیاست احداث واحدهای پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی در حال توسعه و گسترش است. این در شرایطی است که نبض صنعت انتقال در شاه‌رگ اصلی آن یعنی خطوط لوله انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی کشور با توان عملیاتی انتقال بالغ بر ۶۵۰ میلیون لیتر در روز می‌تپد.

شبکه خطوط انتقال با عبور از مسیرهای صعب‌العبور از شمال به جنوب، از شرق به غرب و ... برای انتقال خوراک به پالایشگاه‌ها، واحدهای پتروشیمی و تأمین سوخت نیروگاه‌ها و

انتقال ۱۲۸ میلیارد لیتر نفت خام و فرآورده نفتی آمارها حاکی از آن است که در سال ۱۴۰۰ رکورد انتقال ۱۲۸ میلیارد لیتر نفت خام و فرآورده‌های نفتی مشخصاً ۶۸ میلیارد لیتر نفت خام و ۶۰ میلیارد لیتر فرآورده نفتی به ثبت رسیده است.

شبکه خطوط انتقال با عبور از مسیره‌های صعب‌العبور از شمال به جنوب، از شرق به غرب و... برای انتقال خوراک به پالایشگاه‌ها، واحدهای پتروشیمی و تأمین سوخت نیروگاه‌ها و صنایع، بعنوان شریان اصلی در تسهیل فرآیند نقل و انتقالات، نقشی محوری را ایفاء می‌کند.

سهم ۵۹ درصدی شبکه خطوط لوله از انتقال فرآورده‌ها

سهم عملکرد حجمی انتقال فرآورده‌های نفتی سال گذشته توسط خطوط لوله در حدود ۵۹ درصد بوده که موفق شده است گوی سبقت را از سایر روش‌های حمل و نقل برآید. با توجه به متوسط نرخ حمل پرداختی از طریق خطوط لوله و باتوجه به اینکه در سال گذشته این عدد براساس هر لیتر ۳۰۰ ریال محاسبه شده می‌توان تاکید کرد

متعلق به خطوط لوله به میزان ۵۹ درصد بوده که هزینه‌های انتقال فرآورده‌های نفتی نیز عملاً یک پنجم هزینه‌های سایر روش‌های موجود را به خود اختصاص داده است. لازم به ذکر است مخزن‌دار راه‌آهن، نفتکش جاده‌پیما، گازکش جاده‌پیما و نفتکش دریایی در مقایسه با هریک دارای محدودیت‌های متعددی از نظر شرایط عملیاتی و هزینه‌ای هستند که استفاده از آنها را در مقیاس وسیع عملاً غیرممکن می‌سازد.

بیشترین و ارزانترین حمل مواد نفتی توسط خطوط لوله در کشور

باید تاکید کرد که انتقال نفت خام، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی از طریق خطوط لوله ارزان‌ترین و ایمن‌ترین گزینه برای انتقال فرآورده‌های مایع محسوب می‌شود. باید تاکید کرد که بیشترین میزان حمل فرآورده‌های نفتی در بین روش‌های موجود اعم از مخزن‌داران راه آهن، نفتکش جاده پیما، گازکش جاده پیما و نفتکش دریایی در سال ۱۴۰۰

سهم عملکرد
حجمی انتقال
فرآورده‌های نفتی
سال گذشته
توسط خطوط لوله
در حدود ۵۹ درصد
بوده که موفق شده
است گوی سبقت
را از سایر روش‌های
حمل و نقل بریاید.

که این بستر انتقال نسبت به سایر گزینه‌های انتقال، روشی مقرون به صرفه تلقی می‌شود.

با توجه به شدت مصرف انرژی، کاهش و هدررفت چه در بخش تولید و چه در بخش مصرف از جمله رویکردهایی است که باید در قالب برنامه بهینه‌سازی مصرف انرژی به صورتی جدی و ملموس لحاظ شود.

بنابراین از جمله برنامه‌هایی که امروز در صدر اولویت‌های کاری وزارت نفت قرار گرفته «بهینه‌سازی مصرف انرژی» به عنوان حلقه مفقوده در این بخش است.

توسعه شبکه خطوط در بحث انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی از جمله اقداماتی است که می‌تواند در تحقق بهینه‌سازی مصرف انرژی گام‌های موثری بردارد. در حال حاضر حدود ۱۴ هزار کیلومتر خط لوله در سراسر کشور تعبیه شده است که روزانه میلیون‌ها لیتر نفت خام و فرآورده را از نقطه مبدأ به مقصد انتقال می‌دهد.

در این بین به پروژه‌های مهمی می‌توان اشاره کرد که بخش‌های مختلف کشور را با هم‌پوشانی خود سوخت‌رسانی خواهند کرد به گونه‌ای که با اجرایی شدن آن‌ها، به طول خط لوله فرآورده‌های نفتی کشور اضافه خواهد شد.

خط لوله نائین - کاشان - ری به طول ۴۱۰ کیلومتر، خط لوله بندرعباس - سیرجان - رفسنجان به طول ۴۶۸ کیلومتر، سبزاب - شازند به طول ۳۵۰ کیلومتر، تبریز - خوی - ارومیه به طول ۲۲۰ کیلومتر و خط لوله شازند - ری به طول ۲۹۲ کیلومتر از جمله طرح‌های در حال اجرا و اجرا شده می‌باشند. گفتنی است خط لوله نظامیه - سبزاب به طول ۱۲۵ کیلومتر نیز به زودی بهره‌برداری خواهد شد.

همچنین خطوط لوله جدیدی نیز برای ساخت در دستور کار دولت سیزدهم قرار دارد.

اگرچه توسعه خطوط لوله در بخش‌های مرکزی و غربی اتفاق افتاده اما بخش‌های شرق و شمال شرق توسعه کمتری داشته

است.

از سوی دیگر، اغلب خطوط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی از جنوب کشور آغاز شده و به منطقه ری متصل می‌شود. در واقع انبار نفت ری که حالا دیگر به دلیل توسعه شهر تهران، به داخل شهر آمده و آلودگی‌هایی نیز به دنبال داشته، چهارراه انتقال فرآورده‌های نفتی در کشور به شمار می‌رود.

بنابراین با هر اتفاقی که در این منطقه رخ دهد، کل توزیع سوخت در مناطق شمالی کشور با مخاطره همراه خواهد شد.

نکته مهم آن است با هر حادثه‌ای تأمین فرآورده‌های مورد نیاز در غرب و شمال غرب کشور به دلیل وجود پالایشگاه‌های تبریز، کرمانشاه و امام خمینی (ره) شازند امکان‌پذیر خواهد بود اما مناطق شرق و شمال شرق ایران به دلیل آنکه پالایشگاهی در آن مناطق وجود ندارد، با مخاطره مواجه می‌شوند.

با توجه به این موضوع و همچنین با هدف کاهش قاچاق سوخت و توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی به کشورهای همسایه، احداث خط لوله جدید انتقال فرآورده‌های نفتی در دستور کار قرار گرفته که از رفسنجان به مشهد می‌رسد.

این خط لوله که به نام خط لوله تابش شناخته می‌شود، قرار است روزانه ۲۴ میلیون لیتر فرآورده تولید پالایشگاه ستاره خلیج فارس و یا پالایشگاه بندرعباس را به مناطق شرق و شمال شرق کشور منتقل کند.

این در حالی است که تا پیش از این فرآورده‌های نفتی به مشهد از طریق خط لوله ری - نکا - مشهد منتقل می‌شد. خط لوله‌ای که روزانه ۲۰ میلیون لیتر فرآورده را منتقل می‌کرد که ۶ میلیون لیتر در مسیر برداشت می‌شد و مابقی به مشهد می‌رسید.

با ساخت خط لوله تابش اما علاوه

نقش مهمی در کاهش مصرف سوخت، کاهش هزینه‌های عملیاتی (اعم از جاده‌ای و خطوط لوله)، کاهش مخاطرات جاده‌ای و آثار محیط‌زیستی ناشی از حمل‌ونقل جاده‌ای و افزایش حجم ذخیره‌سازی فرآورده‌های نفتی در استان فارس با رعایت ملاحظات پدافند غیرعامل ایفا خواهد کرد.

این خط لوله به طول ۴۰۰ کیلومتر، روزانه ۱۲ میلیون لیتر انواع فرآورده‌های نفتی را از مهرآران به شیراز انتقال خواهد داد. مدت زمان اجرای این قرارداد چهار سال است.

جنوبی و خراسان رضوی به طول ۹۴۸ کیلومتر عبور خواهد کرد. همچنین لازم به ذکر است که در این طرح، احداث ۲ تلمبه‌خانه و سه پایانه نیز تعریف شده است. گفتنی است، میزان برآورد اولیه سرمایه‌گذاری در این طرح ۳۷۲ میلیون یورو است.

خط لوله بعدی که تفاهم‌نامه ساخت آن به امضا رسیده، خط لوله فارس است. خط لوله جدید فارس در مسیر شهرهای مهرآران-فسا و شیراز با هدف تأمین کسری و توزیع بهینه سوخت موردنیاز استان فارس احداث می‌شود. استفاده از خط لوله به‌عنوان جایگزین حمل‌ونقل جاده‌ای و افزایش سهم انتقال فرآورده از طریق خط لوله و کاهش تردد جاده‌ای از دیگر مزایای احداث این خط لوله جدید است.

خط لوله جدید فارس همچنین

بر آنکه ظرفیت جدیدی برای انتقال فرآورده‌های نفتی ایجاد می‌شود همچنین امکان افزایش صادرات فرآورده به کشورهای همسایه نیز فراهم خواهد شد.

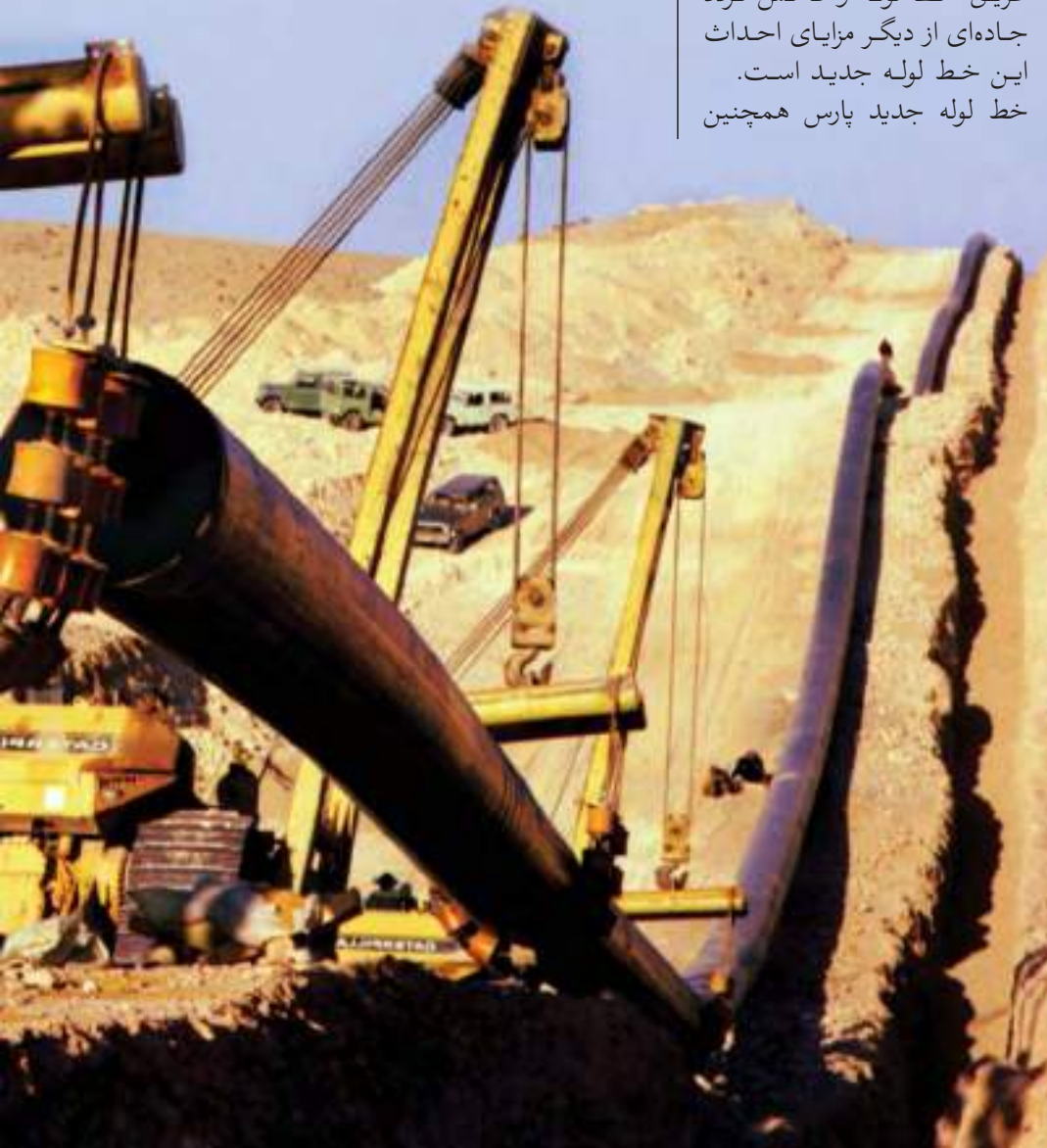
از سوی دیگر، از تردد هزار و ۴۵۰ تانکر حمل سوخت از رفسنجان تا مشهد جلوگیری خواهد شد که این موضوع صرفه‌جویی ۳ میلیارد تومانی در مصرف سوخت را به دنبال داشته و منافع زیست‌محیطی نیز دارد.

اگرچه این خط لوله مربوط به انتقال فرآورده‌های نفتی است همچنین در پایداری و تقویت فشار گاز در شمال شرق و شرق کشور نیز نقش مهمی بازی می‌کند.

در فصول سرد سال که مصرف گاز افزایش پیدا می‌کند، می‌توان از طریق این خط لوله، سوخت مایع را به صنایع و نیروگاه‌های این مناطق رساند و گاز به بخش خانگی و تجاری اختصاص پیدا کند تا از قطع احتمالی گاز جلوگیری شود.

با احداث خط لوله انتقال فرآورده‌های نفتی از رفسنجان تا مشهد مقدس، اهدافی چون تأمین پایدار سوخت مورد نیاز شرق و شمال شرق کشور (استان‌های خراسان جنوبی، رضوی و شمالی)، کوتاه شدن مسیر انتقال فرآورده، کاهش مصرف سوخت و کاهش هزینه‌های حمل، تسهیل صادرات فرآورده به کشورهای همجوار، استفاده از خط لوله به‌عنوان جایگزین حمل و نقل جاده‌ای و ایجاد کریدور انتقال شمال-شمال شرق و جنوب-شمال شرق محقق خواهد شد. ظرفیت انتقال فرآورده‌های نفتی در این خط لوله ۱۵۰ هزار بشکه در روز است و مسیر احداث خط لوله از رفسنجان تا مشهد مقدس نیز از سه استان کرمان، خراسان

افزایش ثروت ملی باتوسعه پتروپالایشگاه‌های ایرانی

صنعت نفت در جهان عمری بیش از ۱۰۰ سال دارد. با این حال بیشترین فعالیت‌ها در این صنعت تا نیمه عمر آن مربوط به تأمین فرآورده‌های نفتی به عنوان سوخت بوده است. به مرور زمان پای نفت به سایر بخش‌ها نیز باز شد و با توسعه صنایع پالایشی و پتروشیمی موضوع تکمیل زنجیره ارزش و توسعه صنایع تکمیلی مطرح شد. از همین رو امروز در جهان هر کجا که صنعت نفت به دنبال فعالیتی بوده، بخش‌های پایین‌دستی نیز تعریف شده و جهت‌گیری کشورهای پیشرفته دنیا به سمت ساخت واحدهای پتروپالایشی معطوف شده که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که علاوه بر افزایش سودآوری در تأمین امنیت انرژی نیز نقش به‌سزایی دارند.

اگرچه در ابتدا هزینه ساخت پتروپالایشگاه بیش از ۲ برابر هزینه ساخت پالایشگاه است اما ارزش افزوده‌ای که از این محل نصیب کشور می‌شود، می‌تواند به فاصله کوتاهی نه فقط این فاصله را جبران کند، بلکه باعث افزایش شدید ارزآوری به کشور شود.

در واقع با توسعه پتروپالایشگاه‌ها، ابتدا تا انتهای زنجیره ارزش به طور کامل دیده می‌شود و تولید محصولات نیز با توجه به نیاز این زنجیره انجام خواهد شد. در پتروپالایشگاه‌ها، به جای آنکه نفت خام تنها به فرآورده‌های نفتی مانند بنزین، گازوئیل، نفت کوره و ... تبدیل شود، سهمی از تولیدات را خوراک اولیه برای صنایع پتروشیمی تشکیل می‌دهد. موضوعی که به طور ویژه از خام‌فروشی نفت جلوگیری می‌کند و با ایجاد ارزش افزوده بالاتر، نقش مهمی در رشد تولید ناخالص داخلی دارد. برای جلوگیری از خام‌فروشی ۲ میلیون بشکه معادل نفت خام، در صورت ساخت پالایشگاه، ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار و در صورت ساخت پتروپالایشگاه ۱۵ تا ۳۰ میلیارد دلار

سرمایه‌گذاری نیاز است. محاسبه‌ای ساده نشان می‌دهد اگرچه در ابتدا هزینه ساخت پتروپالایشگاه بیش از ۲ برابر هزینه ساخت پالایشگاه است اما ارزش افزوده‌ای که از این محل نصیب کشور می‌شود، می‌تواند به فاصله کوتاهی نه فقط این فاصله را جبران کند، بلکه باعث افزایش شدید ارزآوری به کشور شود. قیمت هر تن نفت خام در سال ۲۰۲۱ میلادی معادل ۴۵۵ دلار بوده است. با تبدیل نفت خام به نفتا در واحدهای پالایشی، این ارزش به ۶۶۵ دلار در هر بشکه می‌رسد. اما ارزش افزوده اصلی در واحدهای بعدی اتفاق می‌افتد. در پتروپالایشگاه‌ها، نفت ۶۶۵ دلاری با تبدیل به آروماتیک ۹۳۵ دلار و با تبدیل به الفین‌ها تا ۹۸۰ دلار در هر

تن قیمت می‌خورد. به این معنی که تبدیل نفت خام به نفتا فقط ۴۵ درصد ارزش افزوده ایجاد می‌کند، در صورتی که اگر همان نفت خام به محصولات الفینی یا آروماتیکی تبدیل شود تا ۱۱۵ درصد ارزش افزوده به دنبال خواهد داشت. البته زنجیره ارزش در این مرحله متوقف نمی‌شود. تبدیل محصولات بالادست پتروشیمی، به محصولات میانی ارزش افزوده را تا ۲۰۰ درصد بالا خواهد برد و تولید محصولات پایین‌دستی و نهایی، نفت خام را تا ۳۰۰ درصد با ارزش‌تر می‌کند. بنابراین یکی از راهکارهای اساسی بی‌اترک کردن تحریم‌های نفتی آمریکا به پیشنهاد کارشناسان و متخصصان، تغییر رویکرد از خام‌فروشی به سمت فرآورده‌فروشی و تولید محصولات نهایی و ایجاد

ارزش افزوده بیشتر در مسیر کاهش وابستگی کشور به نفت خام است. با توجه به این مهم، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در دولت سیزدهم از همان ابتدا بر توسعه و ساخت پتروپالایشگاه‌ها تاکید کرد. در همین راستا، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، حضور این شرکت به عنوان یک شرکت توسعه‌ای مطرح شد و با تبدیل شدن آن به قانون، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران می‌تواند در مسیر توسعه پتروپالایشگاه‌ها بیش از پیش فعال شود. همچنین هیأت دولت اخیراً با اضافه شدن شرکت مادر تخصصی ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به فهرست سازمان‌های

توسعه‌ای موافقت کرد. این تصمیم با توجه به ضرورت تأمین بی‌وقفه و مطمئن انرژی مورد نیاز کشور و با هدف تهیه مقدمات برای انجام تکالیف شرکت مادر تخصصی ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در زمینه عملیات پایین‌دستی نفت انجام گرفت.

با این اقدامات، تفاهم‌نامه طرح پتروپالایشگاه شهید سلیمانی راکه می‌توان نخستین پروژه در حوزه تلفیق پالایش و پتروشیمی در کشور قلمداد کرد، به امضا رسید. هدف از احداث آن، افزون بر عبور کشور از پالایشگاه‌سازی و حرکت به سمت پتروپالایشگاه‌ها، ایجاد ارزش افزوده و جلوگیری از خام‌فروشی در

جهت هم‌سویی با نگاه دولت و پیش‌بینی سند تحول می‌باشد. این طرح را می‌توان به عنوان نخستین اقدام دولت سیزدهم برای جلوگیری از بحران کمبود بنزین در آینده نزدیک در نظر گرفت. اما این پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای، علاوه بر بر تأمین مصرف روزافزون داخلی بنزین و جلوگیری از واردات آن، سبب جلوگیری از خام‌فروشی در کشور می‌شود و افزون بر آن با تولید فرآورده‌های سبک سوختی و پتروشیمیایی، نقش مهمی در ایجاد ارزش افزوده محصولات پایین‌دستی صنعت نفت ایفا می‌کند. ترکیب فرآورده‌های تولیدی در پتروپالایشگاه شهید سلیمانی با ظرفیت پالایش روزانه ۳۰۰ هزار

بشکه نفت خام سنگین، ۶۵ درصد سوخت و ۳۵ درصد محصولات شیمیایی خواهد بود و قرار است این طرح پس از گذشت پنج سال از زمان اجرا تکمیل شود.

همچنین تفاهم‌نامه و مشارکت‌نامه تأمین مالی و ساخت پالایشگاه مروارید مکران در بندر جاسک به ظرفیت ۳۰۰ هزار بشکه در روز با سرمایه‌گذاری ۶۷ میلیارد دلاری نیز به امضا رسید. هر دو این طرح‌ها از تسهیلات تنفس خوراک صندوق توسعه بهره‌مند خواهند شد که در جهت کمک به اقتصاد این طرح‌ها و کوتاه‌تر کردن دوره بازگشت سرمایه آن‌ها دارد. با اجرای طرح‌های پتروپالایشگاهی در کشور علاوه بر جلوگیری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش‌افزوده محصولات پایین دستی صنعت نفت، همچنین عبور از پالایشگاه‌سازی و حرکت به سمت احداث پتروپالایشگاه، استمرار حضور کشورمان در بازارهای جهانی، تنوع در سبد محصولات نفتی، تأمین نیاز داخلی کشور با توجه به افزایش روزافزون مصرف سوخت در کشور، تلفیق صنعت پالایش و پتروشیمی و به حداقل رسیدن چالش‌های موجود در هر دو بخش و جلوگیری از بحران کمبود بنزین و واردات بنزین محقق خواهد شد.

از سوی دیگر با ایجاد این واحدها، تغییر آرایش خطوط لوله کشور و توسعه صنعت انتقال، توسعه انبارها و ذخایر و دیگر تأسیسات جانبی مورد نیاز ذخیره و انتقال و صادرات فرآورده در کشور و سازگاری بیشتر صنعت پالایش نفت با محیط‌زیست نیز به محقق می‌گردد.

برای ساخت پالایشگاه به ۳ عامل نیروی انسانی متخصص، فناوری و تأمین مالی نیاز است. ساخت پالایشگاه خلیج فارس با مصرف روزانه ۴۰۰ هزار بشکه میعانات گازی، گواهِ آن است که کشور در دو حوزه نیروی انسانی و فناوری خودکفا شده است، اما مشکل تأمین مالی

سودآوری و بهینه‌سازی مصرف انرژی، ایجاد ارزش افزوده و اشتغال پایه‌ریزی شده است. البته برخی ملاحظات نظیر نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتر، پیچیده‌تر شدن فرایند و کنترل فرایند و اطمینان همیشگی از خوراک پایدار از جمله این ملاحظات است؛ در کشور ما البته فرسودگی برخی از تأسیسات و تجهیزات پالایشگاهی، عدم بازدهی مناسب در صنایع میان‌دستی و پایین‌دستی نفت خام و فقدان اعتبارات لازم برای نوسازی و توسعه صنایع پالایشگاهی را نیز از یاد نباید برد. ساخت پتروپالایشگاه، خودکفایی و استقلال اقتصادی و کاهش بی‌اثرکردن تحریم‌های ظالمانه، افزایش حاشیه سود فرآوری نفت، کاهش آلودگی، کاهش هزینه‌های تأمین خوراک، مدیریت یکپارچه و هماهنگی میان واحدها را تضمین خواهد کرد.

ایران تأمین‌شود، طرحی که وزارت نفت موظف است که یک‌الی دو سال پس از ساخت پتروپالایشگاه، خوراک آن را به صورت رایگان تأمین کند. هزینه خوراک در دو سال اول جز بدهی‌های پتروپالایشگاه محسوب و این پتروپالایشگاه نفت خام را به محصولات پالایشی و پتروشیمی قابل صادرات تبدیل کرده و به فروش می‌رساند و از این طریق در سال اول بهره‌برداری، کل هزینه سرمایه‌گذاری شده توسط مردم را همراه با سود ۴۰ درصدی به آنها برمی‌گرداند ضمن آنکه مردم سهامدار پتروپالایشگاه نیز باقی می‌مانند، بنابراین میتوان با جذب سرمایه‌های مردمی مشکل تأمین مالی پروژه‌های پتروپالایشی را هم حل کرد. نتیجه اینکه پتروپالایشگاه عبارت از یکپارچگی بین مجتمع‌های پالایشی و پتروشیمی که با هدف تنوع و کاهش قیمت تمام شده محصولات، افزایش بهره‌وری و

پروژه‌های پالایشی همچنان از معضلات جدی محسوب می‌شود. در این راستای سال ۱۴۰۰ مجلس شورای اسلامی با قانون «حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی»، معروف به قانون پتروپالایشگاه‌ها گام بلندی در راستای عبور از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش نفت خام برداشت؛ قانونی که خوراک اولیه برای تولید محصول بدون دریافت هزینه در اختیار پتروپالایشگاه‌های تازه تأسیس قرار بگیرد و پتروپالایشگاه‌ها با تولید و فروش محصولات از محل این مواد اولیه، طی زمان بندی مشخص، وجه این خوراک اولیه را با دولت تسویه کنند؛ در اصلاحیه قانون آمده که تنفس خوراک برای اجرای این قانون، از محل سهم سالانه صندوق توسعه ملی تا سقف ۳۵ درصد سهم ماهانه آن صندوق و مطالبات ارزی صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت

پتروپالایشگاه عبارت از یکپارچگی بین مجتمع‌های پالایشی و پتروشیمی که باهدف تنوع و کاهش قیمت تمام شده محصولات، افزایش بهره‌وری و سودآوری و بهینه‌سازی مصرف انرژی، ایجاد ارزش افزوده و اشتغال پایه‌ریزی شده است.

بهینه‌سازی مصرف سوخت؛ ضرورتی فراموش شده

ایران از نظر شدت مصرف انرژی در جهان شرایط مناسبی ندارد و شدت مصرف انرژی در کشور ۳ برابر میانگین جهانی است. این موضوع تقریباً در تمام عرصه‌ها وجود دارد هر چند که در سوخت‌های فسیلی از جمله گاز و فرآورده‌های نفتی این شدت مصرف بالاتر است.

درآمدهای نفتی کشور ۴۳ میلیارد دلار بوده است. این اعداد نشان می‌دهد ایران حدود ۲ برابر درآمدهای نفتی خود را صرف پرداخت یارانه انرژی کرده است. آخرین ترازنامه انرژی کشور شدت مصرف فرآورده‌های نفتی را ۱.۴ برابر میانگین سرانه مصرف جهانی گزارش می‌کند. اگرچه این اعداد به خودی خود بسیار بزرگ هستند اما زمانی که آن را با اعداد کلان بودجه و عملکرد آن در سال گذشته مقایسه کنیم عمق فاجعه مشخص می‌شود.

«اختلاف ۱۸ برابری قیمت بنزین ایران و فوب خلیج فارس»

نگاهی به قیمت بنزین با عدد اکتان ۹۲ در معاملات خلیج فارس نشان می‌دهد هر بشکه بنزین که معادل حدود ۱۵۹ لیتر است در خلیج فارس در سال جاری حدود یک دلار بوده که با میانگین قیمت ۲۸ هزار تومان برای هر دلار به قیمت صرافی‌های بانک مرکزی، هر لیتر بنزین در خلیج فارس ۲۸ هزار تومان قیمت می‌خورد. با توجه به قیمت هزار و ۵۰۰ تومانی برای بنزین سهمیه‌ای و ۳ هزار تومانی بنزین آزاد، هر لیتر بنزین سهمیه‌ای ۲۷ هزار و ۵۰۰ تومان و هر لیتر بنزین آزاد نیز ۲۵ هزار تومان یارانه دریافت می‌کند تا به قیمت‌های امروز به دست مصرف‌کننده ایرانی برسد.

روزانه یک هزار و ۶۵۰ میلیارد تومان یارانه به بنزین سهمیه‌ای و یک هزارمیلیارد تومان یارانه به بنزین آزاد تعلق می‌گیرد که نشان می‌دهد دولت هر روز بیش از ۲

با وجود آنکه تمام بخش‌های کشور بر لزوم کاهش مصرف انرژی تأکید دارند اما به دلیل پرداخت یارانه بالا توسط دولت برای حامل‌های انرژی و عدم پرداخت قیمت واقعی این حامل‌ها توسط مصرف‌کنندگان، هیچ کدام از بخش‌ها به دنبال بهینه‌سازی نیستند.

از همین رو است که نه نیروگاه‌ها به دنبال افزایش راندمان خود می‌روند و نه بخش صنعت تکنولوژی روز را به خدمت می‌گیرد تا هزینه انرژی خود را کاهش دهد.

این موضوع در بنزین نیز به شدت وجود دارد. بنزین که به عنوان سوخت خودروهای سواری مورد استفاده قرار می‌گیرد، به دلیل آنکه خودروها با کیفیت روز جهان فاصله دارند و همچنین به دلیل پایین بودن قیمت، جزو پرمصرف‌ترین حامل‌های انرژی کشور است.

از سوی دیگر تفاوت فاحش قیمت این حامل انرژی با کشورهای همسایه که در مواردی تا ۸۰ درصد نیز برآورد می‌شود، باعث شده تا قاچاق با هر هزینه‌ای برای برخی افراد جذاب و اقتصادی باشد.

به دلیل پرداخت یارانه بالا توسط دولت برای حامل‌های انرژی در ایران و عدم پرداخت قیمت واقعی این حامل‌ها توسط مصرف‌کنندگان، هیچ کدام از بخش‌ها به دنبال بهینه‌سازی نیستند.

در حال حاضر روزانه ۲۵۰ میلیون لیتر فرآورده نفتی در ایران مصرف می‌شود که با هر تراز جهانی و با هر کشوری مقایسه شود بسیار بالا و ۵ تا ۶ برابر استاندارد دنیا است. سالانه ۸۰ میلیارد دلار یارانه سوخت در کشور پرداخت می‌شود و این در شرایطی است که سال گذشته مجموع

در حال حاضر روزانه ۲۵۰ میلیون لیتر فرآورده نفتی در ایران مصرف می‌شود که با هر تراز جهانی و با هر کشوری مقایسه شود بسیار بالا و ۵ تا ۶ برابر استاندارد دنیا است.

داخلی کشور ندارند.

می‌توان مفهوم بهینه‌سازی مصرف سوخت را به لحاظ اهمیت جایگاه، معادل تولید و توسعه تلقی کرد؛ با در نظر گرفتن این موضوع که برای تولید ۵۰ میلیون مترمکعب گاز رقمی در حدود ۶ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز است، بنابراین برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری برای صرفه‌جویی به مقدار ۲۰ میلیون مترمکعب در بخش مصارف خانگی و تجاری، با در نظر گرفتن هزینه‌های مرتبط با آن نه تنها منطقی که سودآور به نظر می‌رسد. حجم سرمایه‌گذاری پروژه‌های بهینه‌سازی بسیار کمتر از هزینه‌های مربوط به توسعه میادین گازی است. برآوردها نشان می‌دهد که به ازای هر متر مکعب گاز، هزینه افزایش تولید گاز از طریق توسعه میادین گازی سه برابر بهینه‌سازی مصرف همان مقدار گاز است. در نتیجه بهینه‌سازی مصرف در مقایسه با سایر راهکارها در اولویت بالاتری از منظر اقتصادی قرار دارد.

افزایش دوباره مصرف بنزین و رسیدن مصرف در روزهایی به بالای ۱۰۰ میلیون لیتر در روز باعث شده تا توجه به بهینه‌سازی مصرف در این حوزه نیز بیشتر شود. رقمی که می‌تواند درآمد صادراتی بنزین را از کشور، آن هم در این شرایط افزایش قیمت‌های جهانی سلب می‌کند و در آینده نزدیک هم ممکن است کشور را به وارد کننده فرآورده‌های نفتی تبدیل کند.

کاهش ۹۰ درصدی هزینه‌ها با بهینه‌سازی مصرف سوخت

دراپین میان ۲ راه پیش روی دولت قرار دارد. یا باید

هزار و ۶۵۰ میلیارد تومان یارانه به بنزین می‌دهد. از سوی دیگر ایرانی‌ها به طور میانگین در سال جاری روزانه حدود ۱۰۰ میلیون لیتر بنزین مصرف کرده‌اند که از این میزان ۶۰ میلیون لیتر بنزین سهمیه‌ای و ۴۰ میلیون لیتر نیز بنزین آزاد بوده است.

یارانه پرداخت‌شده به بنزین در ماه ۷۹.۵ هزار میلیارد تومان و در سال ۹۵۴ هزار میلیارد تومان است.

این در حالی است که بودجه عمومی دولت بر اساس قانون بودجه سال جاری ۱۵۰۰ هزار میلیارد تومان است. بنابراین یارانه پرداختی به بنزین در صورت ثابت بودن قیمت بنزین و قیمت دلار، معادل ۶۳ درصد بودجه عمومی دولت در یک سال است.

بازگردن گره شدت مصرف انرژی با اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی

هر چند الگو و فرهنگ مصرف سوخت توسط مردم نیز در بالا بودن میزان مصرف در کشور تأثیرگذار است، اما گره اصلی مصرف افسارگسیخته تنها با اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف سوخت باز می‌شود که اجرای آن بر عهده دولت‌ها است.

در حال حاضر تراز گاز کشور منفی شده و میزان تقاضا از عرضه بیشتر شده است. با توجه به میزان مصرف بنزین و تولید آن در پالایشگاه‌ها، این موضوع تا پایان سال ۱۴۰۱ به بنزین و گازوئیل نیز سرایت می‌کند.

بدین ترتیب نه تنها صادرات انرژی ایران به صفر می‌رسد بلکه عمده مصارف انرژی نیز در بخش‌های غیرمولد انجام شده که هیچ نقشی در افزایش تولید ناخالص

سی‌ان‌جی مصرف بنزین را کاهش داده و از محل این صرفه‌جویی، طرح‌های توسعه‌ای این صنعت از جمله کمک به افزایش ظرفیت پالایشی کشور را اجرا کرد. در ایران به ازای هر نفر روزانه حدود ۹۵ لیتر بنزین و حدود ۸۸ لیتر گازوئیل مصرف می‌شود. مصرف روزانه بنزین و گازوئیل در ایران به ازای هر نفر تقریباً ۲ برابر متوسط جهانی است. از سوی دیگر، رشد مصرف بنزین در ۳۰ سال گذشته در ایران حدود ۲۶۵ درصد بوده است در حالی که کشورهای ترکیه، آلمان و فرانسه در ۳۰ سال گذشته رشد منفی در مصرف بنزین را تجربه کرده‌اند و مصرف بنزین خود را کنترل کرده‌اند که در اروپا این امر سبب بسته شدن بعضی از واحدهای پالایشگاهی شده و بعضی دیگر از پالایشگاه‌ها نیز تغییر فرایند داده و تبدیل به پالایشگاه‌های زیستی (Bio-refinery) شده‌اند.

بیشتر بودن سرانه مصرف بنزین و گازوئیل در ایران، این گزاره را در ذهن تقویت می‌کند که مردم ایران به صورت غیراستاندارد و مسرفانه از بنزین و گازوئیل استفاده می‌کنند، درحالی که واقعیت چیز دیگری است. متوسط مصرف خودروها در داخل نزدیک سه برابر مصرف استاندارد جهانی است؛ درحالی که خودروهای ما باید در حال ۱۰۰ کیلومتر ۴ لیتر مصرف بنزین داشته باشند، در حال حاضر خودروهای ما ۱۰ تا ۱۲ لیتر مصرف بنزین دارند. اگر شرایط مصرف بالای خودروهای داخلی اصلاح شود و ناوگان حمل و نقل شهری و مترو توسعه پیدا کند، نیازی به

پالایشگاه‌های جدید برای تأمین نیاز داخلی بسازد و یا بهینه‌سازی مصرف را در دستور کار خود قرار دهد. بررسی‌ها نشان می‌دهد اکنون برای ساخت یک پالایشگاه باید حدود ۱۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری صورت گیرد در حالی که با ۴۰ تا ۵۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری می‌توانیم نسبت به بهینه‌سازی مصرف همان میزان فرآورده نفتی اقدام کنیم. هزینه ساخت پالایشگاه‌ها بستگی به کیفیت محصولات دارد، یعنی هر چه میزان پیچیدگی یک پالایشگاه بالاتر باشد هزینه ساخت آن هم بالاتر است.

افزایش دوباره مصرف بنزین و رسیدن مصرف در روزهایی به بالای ۱۰۰ میلیون لیتر در روز باعث شده تا توجه به بهینه‌سازی مصرف در این حوزه نیز بیشتر شود. اگر تورم جهانی را سالیانه حدود ۲ درصد در نظر بگیریم هزینه ساخت یک پالایشگاه میعانات گازی ۱۲۰ هزار بشکه‌ای، به قیمت امروز معادل ۲.۳ میلیارد دلار محاسبه می‌شود که اگر با الگوی ستاره خلیج فارس ساخته شود، ۱۲.۵ میلیون لیتر به تولید بنزین کشور اضافه می‌کند. در حالی که می‌توان با حدود یک دهم این رقم، همین مقدار بهینه‌سازی در مصرف بنزین کشور محقق کرد. از سوی دیگر، هزینه کلان احداث پالایشگاه‌های جدید نفت خام و میعانات گازی در ایران گاهی تا ۳ برابر نورم جهانی نیز می‌رسد.

بنابراین منطقی است با اجرای طرح‌های بهینه‌سازی در کنار ایجاد تنوع در سبد سوخت کشور از جمله توسعه

متوسط مصرف خودروها در داخل نزدیک سه برابر مصرف استاندارد جهانی است؛ درحالی که خودروهای ما باید در هر ۱۰۰ کیلومتر ۴ لیتر مصرف بنزین داشته باشند، در حال حاضر خودروهای ما ۱۰ تا ۱۲ لیتر مصرف بنزین دارند.

اگر صرفه جویی در استفاده از فرآورده‌های نفتی مانند بنزین و نفتگاز در کشور نهادینه و رعایت شود، هم از حجم مستمر آلودگی‌ها کم می‌شود و هم بخش زیادی از درآمدهای ارزی برای توسعه زیرساخت‌های اقتصادی کشور تأمین خواهد شد.

گازوئیل خواهد پیوست و کشور نه تنها از مزایای ارزی صادرات فرآورده‌های نفتی محروم می‌شود، بلکه در سال‌های آینده ارزی قابل توجهی نیز رقم خواهد خورد. بعد از فروکش کردن همه‌گیری کرونا و محدودیت‌های حمل و نقل، مصرف بنزین در کشور دوباره اوج گرفته است و تا پایان سال جاری به نقطه سر به سر می‌رسد. همچنین طبق پیش‌بینی‌ها تراز گازوئیل در سال آینده به نقطه سر به سر می‌رسد و پس از آن، ایران برای تأمین گازوئیل خود نیز نیازمند به واردات می‌شود.

مهمترین و راهبردی‌ترین فرآورده‌های نفتی، بنزین و نفتگاز است. اکنون روزانه ۱۰۵ میلیون لیتر بنزین و ۱۱۰ میلیون لیتر نفتگاز در کشور تولید می‌شود که مطابق با استانداردهای روز جهان از طریق جایگاه‌های سوخت به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد.

همچنین روزانه در مجموع ۲۵۰ میلیون لیتر انواع فرآورده‌های نفتی مانند بنزین، گازوئیل، سوخت کم سولفور کشتی‌ها، سوخت هواپیماها و صنایع در پالایشگاه‌های ایران تولید و در سراسر ایران توزیع و به راحتی استفاده می‌شود.

اگر میزان مصرف گاز طبیعی را با دیگر سوخت‌ها معادل سازی کنیم در مجموع روزانه بیش از یک میلیارد لیتر سوخت در کشور تولید و به مبادی مصرف عرضه می‌شود و بخش زیادی از فرآورده‌های نفتی در ایران بر اساس بالاترین استاندارد روز جهان در ۱۰ پالایشگاه ایران تولید می‌شود.

با این حال و با وجود فواید استفاده فراوان از سوخت، آلاینده‌های حاصل از سوخت فسیلی جزء لاینفک در نفت خام و فرآورده‌های نفتی به حساب می‌آید و بخشی از بودجه عمومی کشور موجب هزینه‌های اجتماعی حاصل از آلودگی انسانی، محیطی و نگهداری از تاسیسات نفتی برای جبران آن می‌شود. اگر صرفه جویی در استفاده از فرآورده‌های نفتی مانند بنزین و نفتگاز در کشور نهادینه و رعایت شود، هم از حجم مستمر آلودگی‌ها کم می‌شود و هم بخش زیادی از درآمدهای ارزی برای توسعه زیرساخت‌های اقتصادی کشور تأمین خواهد شد.

به طور مثال اگر مصرف بنزین روزانه با پنج میلیون لیتر صرفه جویی از ۱۰۵ به ۱۰۰ میلیون لیتر کاهش پیدا کند، برای یک هزار و ۸۲۵ میلیون لیتر بنزین امکان صادرات فراهم می‌شود. با در نظر گرفتن قیمت ۳۰ هزار تومانی بنزین در بازارهای جهانی، درآمد ایران از این محل ۵۴ هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان خواهد بود.

در مجموع مصرف غیربهبینه گاز و بنزین موجب شده است که سالانه بیش از ۳۰ میلیارد دلار عدم‌النتفع در کشور عارض شود. نکته جالب توجه اینکه طبق برآوردها درآمد نفتی ایران در سال ۱۴۰۱ حدود ۳۶ میلیارد دلار خواهد بود. به بیان دیگر بهینه‌سازی مصرف سوخت می‌تواند درآمدی معادل صادرات نفت برای ایران ایجاد کند.

واردات بنزین نخواهد بود، اما اگر قرار باشد با همین رویه پیش برویم، احتمال واردات بنزین برای سال‌های آینده دور از ذهن نیست؛ این اتفاق امسال رخ نخواهد داد، چرا که ذخایر خوبی در بحث بنزین وجود دارد.

با وجود مصرف بنزین سه برابری خودروهای ایرانی نسبت به میانگین جهانی، باز هم مصرف سرانه کشور دو برابر میانگین جهانی است، به بیان دیگر هر فرد ایرانی خودرویی دارد که سه برابر استاندارد جهانی سوخت مصرف می‌کند، ولی مصرف آن فرد فقط دو برابر میانگین جهانی است نه سه برابر.

در حوزه مصرف گازوئیل نیز فرسودگی شدید ناوگان باعث شده است که گازوئیل با بازدهی بسیار پایینی در ناوگان سنگین کشور مورد مصرف قرار گیرد و این ناوگان فرسوده نیازمند نوسازی است.

با توجه به ریشه‌یابی مشکل مصرف سوخت، به نظر می‌رسد، راهکار اصلی برای جلوگیری از بحران بنزین، افزایش کیفیت خودروهای بنزینی توسط خودروسازان و نوسازی ناوگان حمل سنگین کشور باشد.

بهبینه‌سازی در مصرف سوخت آنجا اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که بررسی روند تولید و مصرف بنزین و گازوئیل در کشور نشان می‌دهد که تراز این دو سوخت در حال رسیدن به نقطه سر به سر و سپس منفی شدن است. به بیان دیگر در صورت تداوم روند قبلی در دولت گذشته، تا سال ۱۴۰۲ ایران به جمع واردکنندگان بنزین و

تقویت امنیت انرژی ایران در دولت سیزدهم

در جهان امروز تمام ارکان زندگی به نوعی با انرژی گره خورده است. حتی در دورافتاده‌ترین روستاها نیز انرژی به شکل‌های مختلف به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد تا چرخ اقتصاد بچرخد.

در ایران نیز تأمین انرژی به عنوان یکی از مهمترین شاخصه‌های امنیت شناخته می‌شود و از همین رو است که وزارت نفت در تلاش است تا چرخه سوخت کشور از شهرها تا روستاها حتی برای لحظه ای متوقف نباشد.

در حال حاضر، حدود ۹۷ درصد از انرژی مورد نیاز ایران از سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود و در مجموع بیش از یک میلیارد لیتر سوخت در روز به مصرف می‌رسد. بنابراین باید راهکاری برای امنیت سوخت در کشور وجود داشته باشد زیرا توقف عرضه حتی برای چند ساعت آثار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی زیادی را به دنبال خواهد داشت.

برای تأمین سوخت مورد نیاز و همچنین صادرات ساخته است.

در حال حاضر، ظرفیت پالایشی کشور بیش از ۲.۲ میلیون بشکه نفت و میعانات گازی در روز است.

این موضوع برای ایران که در ۴۳ سال گذشته و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با سخت‌ترین تحریم‌ها رو به رو بوده، موضوع مهمتری است. اهمیت امنیت انرژی آنجا بیشتر خودنمایی می‌کند که در دور اول تحریم‌ها علیه صنعت نفت ایران در ابتدای دهه ۹۰ شمسی، علیرغم نیاز کشور به واردات بنزین، صادرات بنزین به ایران ممنوع شد.

در آن زمان دولت وقت با تغییر در برخی فرآیندها توانست بنزین مورد نیاز کشور را تأمین کند و در کنار آن نیز طرح‌های پالایشی برای افزایش تولید فرآورده‌های نفتی در دستور کار قرار داشت.

نتیجه این طرح‌ها، رسیدن به خودکفایی در تولید بنزین و بعد از آن وارد شدن ایران به جمع صادرکنندگان

حمله سایبری به سامانه هوشمند سوخت که با هدف اختلال در امنیت انرژی کشور انجام شد با اطلاع‌رسانی به موقع وزارت نفت و همراهی مردم تیر دشمنان به سنگ خورد.

بنابراین تولید و توزیع سوخت در کشور حتی به اندازه حفظ مرزهای سیاسی اهمیت دارد و امنیت انرژی در کنار امنیت غذایی دغدغه اصلی تمام دولت‌ها است. نبود این امنیت می‌تواند آثار اجتماعی و سیاسی بزرگی را به دنبال داشته باشد و حتی امنیت غذایی را به دلیل اختلال در حمل و نقل مختل کند.

با توجه به این موضوع اغلب کشورهای جهان تلاش می‌کنند تا در تولید سوخت و فرآورده‌های نفتی به منبع مطمئنی دسترسی داشته باشند. از همین رو ساخت پالایشگاه به عنوان یکی از موثرترین راهکارها به شمار می‌رود.

ایران نیز به عنوان کشوری که بزرگترین دارنده ذخایر هیدروکربوری جهان به شمار می‌رود، ۱۰ پالایشگاه بزرگ

تولید و توزیع سوخت در کشور حتی به اندازه حفظ مرزهای سیاسی اهمیت دارد و امنیت انرژی در کنار امنیت غذایی دغدغه اصلی تمام دولت‌ها است.

فرآورده‌های نفتی بود. تمام این موارد در شرایطی اتفاق افتاد که هر روز حلقه تحریم‌ها به دور صنعت نفت ایران تنگ‌تر می‌شد اما توجه به توان داخلی توانست ایران را در تأمین امنیت انرژی خود خودکفا کند.

با این حال، مصرف بنزین و گازوئیل در یک سال گذشته با کنترل همه‌گیری کرونا و بازگشت شرایط اقتصادی به پیش از همه‌گیری افزایش قابل توجهی داشته تا آنجا که آمارهای شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نشان می‌دهد تنها در بنزین رشد ۲۳ درصدی توزیع در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال قبل اتفاق افتاده است.

با این حال هیچ کمبودی در تولید و توزیع فرآورده‌های نفتی در یک سال گذشته پیش نیامد. این در حالی است که مصرف بنزین بر اساس آمارهای شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ظرفیت تولید بنزین در یک سال گذشته به طور میانگین ۱۰۳ میلیون لیتر در روز بوده و حالا با ورود به نیمه دوم سال مصرف نیز در حدود ۱۰۰ میلیون لیتر در روز است.

شرایط در مورد تولید و توزیع گازوئیل نیز به صورت سر به سری است. ظرفیت تولید گازوئیل ایران چیزی در حدود ۱۱۰ میلیون لیتر در روز است که مصرف هم‌گها تا ۱۰۵ میلیون لیتر می‌رسد. البته مصرف گازوئیل در نیمه دوم سال به دلیل تأمین سوخت مایع برای نیروگاه‌ها بیشتر است اما این

موضوع اختلالی در سوخت رسانی به جایگاه‌ها ایجاد نکرد.

اکنون نیز تولید و توزیع فرآورده‌های اصلی نفتی به صورت پایدار در سراسر کشور ادامه دارد و سهمیه‌های اختصاص داده شده به خودروهای شخصی و همچنین سهمیه گازوئیل کامیون‌ها بر اساس پیمایش به صورت مداوم تأمین می‌شود.

از سوی دیگر، علاوه بر ظرفیت موجود تولید گازوئیل در کشور، در روزهای گذشته طرح جدید پالایشگاه اصفهان به بهره‌برداری رسیده که روزانه ۱۶ میلیون لیتر گازوئیل با کیفیت یورو ۵ را تولید می‌کند که در فصل سرد سال و با توجه به احتمال آلوده بودن هوا، تأثیر به‌سزایی در تأمین پایدار سوخت پاک در کشور دارد. این موضوع باعث شده تا کامیون‌داران و ناوگان حمل و نقل جاده‌ای از جمله اتوبوس‌ها برای تأمین سوخت مورد نیاز خود نه تنها مشکلی نداشته باشند که این سوخت به میزان نیاز در همه نقاط کشور در دسترس باشد.

اگرچه در حال حاضر سوخت مورد نیاز کشور در داخل تأمین می‌شود اما شرایط فعلی مصرف با توجه به حفظ ظرفیت تولید نگران‌کننده است. شرایط اسقاط خودروهای فرسوده نامشخص است. از سوی دیگر بدون آنکه خودرویی از چرخه حمل و نقل خارج شود، سالانه یک میلیون خودرو اضافه می‌شود.

اضافه شدن این تعداد خودرو به معنای افزایش یک

هیات دولت اخیراً با اضافه شدن شرکت مادر تخصصی ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به فهرست سازمان‌های توسعه‌ای موافقت کرد. این تصمیم با توجه به ضرورت تأمین بی‌وقفه و مطمئن انرژی مورد نیاز کشور و با هدف تهیه مقدمات برای انجام تکالیف شرکت مادر تخصصی ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در زمینه عملیات پایین‌دستی نفت اتخاذ شد.

میلیارد لیتری مصرف بنزین در کشور است و برای تأمین آن باید سالانه یک پالایشگاه احداث شود. با توجه به این مهم، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در دولت سیزدهم تلاش دارد تا توسعه واحدهای پتروپالایشی را به سرانجام برساند. در همین راستا، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، حضور این شرکت به عنوان یک شرکت توسعه‌ای مطرح شد و با تبدیل شدن آن به قانون، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران می‌تواند در مسیر توسعه پتروپالایشگاه‌ها پیش از پیش فعال شود. این تصمیم با توجه به ضرورت تأمین بی‌وقفه و مطمئن انرژی مورد نیاز کشور و با هدف تهیه مقدمات برای انجام تکالیف شرکت مادر تخصصی ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در زمینه عملیات پایین‌دستی نفت اتخاذ شد.

با این اقدامات، تفاهم‌نامه طرح پتروپالایشگاه شهید سلیمانی را که می‌توان نخستین پروژه در حوزه تلفیق پالایش و پتروشیمی در کشور قلمداد کرد، به امضا رسید. هدف از احداث آن، افزون بر عبور کشور از پالایشگاه‌سازی و حرکت به سمت پتروپالایشگاه‌ها، ایجاد ارزش افزوده و جلوگیری از خام‌فروشی در جهت هم‌سویی با نگاه دولت و پیش‌بینی سند تحول

می‌باشد.

این طرح را می‌توان به عنوان نخستین اقدام دولت سیزدهم برای جلوگیری از بحران کمبود بنزین در آینده نزدیک در نظر گرفت. اما این پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای، علاوه بر بر تأمین مصرف روزافزون داخلی بنزین و جلوگیری از واردات آن، سبب جلوگیری از خام‌فروشی در کشور می‌شود و افزون بر آن با تولید فرآورده‌های سبک سوختی و پتروشیمیایی، نقش مهمی در ایجاد ارزش افزوده محصولات پایین‌دستی صنعت نفت ایفا می‌کند. در این میان، اگر کمبودی در سوخت در کشور وجود داشته باشد، در کوتاه مدت برای جبران آن، واردات تنها گزینه خواهد بود.

با اجرای طرح‌های پتروپالایشگاهی در کشور علاوه بر جلوگیری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش افزوده محصولات پایین‌دستی صنعت نفت، همچنین عبور از پالایشگاه‌سازی و حرکت به سمت احداث پتروپالایشگاه، استمرار حضور کشورمان در بازارهای جهانی، تنوع در سبد محصولات نفتی، تأمین نیاز داخلی کشور با توجه به افزایش روزافزون مصرف سوخت در کشور، تلفیق صنعت پالایش و پتروشیمی و به حداقل رسیدن چالش‌های موجود در هر دو بخش و جلوگیری از بحران کمبود بنزین و واردات

هدف از ساخت
پتروپالایشگاه لاوان
تکمیل زنجیره‌های
ارزش، توقف
خام‌فروشی، ایجاد
اشتغال، توسعه
پایدار، جلوگیری
از خروج ارز،
استفاده حداکثری
از توانمندی‌ها و
ظرفیت‌های داخلی
و کسب بازارهای
هدف در اقتصاد
بین‌المللی است.

هدف از ساخت پتروپالایشگاه لاوان تکمیل زنجیره‌های ارزش، توقف خام‌فروشی، ایجاد اشتغال، توسعه پایدار، جلوگیری از خروج ارز، استفاده حداکثری از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های داخلی و کسب بازارهای هدف در اقتصاد بین‌المللی است. همچنین واحد ایزومریزاسیون پالایشگاه لاوان با استفاده از توان داخلی و شرکت‌های دانش بنیان با هدف افزایش یک میلیون لیتر تولید روزانه بنزین یورو ۴ و رشد ۵۰ درصدی در تولید راه‌اندازی شده است.

گفتنی است، احداث پالایشگاه ۱۸۰ هزار بشکه‌ای خوزستان نیز در دستور کار قرار گرفته است. نکته‌ای که البته نباید از آن غافل شد این است که امنیت انرژی کشور با سرمایه و توان داخلی تأمین شده است.

بنزین محقق خواهد شد. از سوی دیگر با ایجاد این واحدها، تغییر آرایش خطوط لوله کشور و توسعه صنعت انتقال، توسعه انبارها و ذخایر و دیگر تأسیسات جانبی مورد نیاز ذخیره و انتقال و صادرات فرآورده در کشور و سازگاری بیشتر صنعت پالایش نفت با محیط‌زیست نیز محقق می‌شود.

همچنین طرح احداث پتروپالایشگاه لاوان به ظرفیت ۱۵۰ هزار بشکه از جمله طرح‌های پیش‌بینی شده با خوراک نفت خام است و براین اساس خوراک این پتروپالایشگاه نفت خام بوده که در فاز اولیه و در مرحله نخست محصولات نفتی و در فاز دوم محصولات و فرآورده‌های پتروشیمی تولید خواهد شد.

روایت مدیر عامل پالایشگاه آبادان از طرح‌های توسعه‌ای؛

طنین صدای توسعه در نخستین پالایشگاه خاورمیانه

شایسته را افسران و کارگران را رزمندگان با اخلاص و صفای این نبرد نامیدند. او در ادامه یاد سردار دل‌ها که مدتی پیش تر سومین سالگرد عروجش سپری شده بود را زنده کرد و سخنانی از وی نقل کرد که در تصدیق سخنان رهبری بود.

قیم افزود: سردار سلیمانی نیز گفته بود ایران حرم است و ما خودمان را به عنوان سربازان بخش صنعتی و به نوعی مدافعان حرم می‌دانیم که هرچند بدون اسلحه اما در خط مقدم این دفاع مقدس تولید قرار داریم. به گفته مدیر عامل پالایشگاه آبادان با همین نیت چند کار مهم را در این واحد صنعتی برنامه‌ریزی کرده‌اند و نخستین آنها ایجاد کارگروه‌هایی برای رفع موانع تولید

حکیم قیم در شروع صحبت‌هایش به جوانان پرداخت و با تکرار این جمله رهبر معظم انقلاب که «جوانی، یک پدیده درخشان و یک فصل بی بدیل و بی نظیر از زندگی هر انسانی است. در هر کشوری که به مساله جوان و جوانان، آن چنان که حق این مطلب است، درست رسیدگی بشود، آن کشور در راه پیشرفت، موفقیت‌های بزرگی به دست خواهد آورد.» از جوانان به عنوان قلب یک جامعه یاد کرد و گفت: جامعه بدون جوان‌ها که قلب آنند به خوبی حرکت نمی‌کند. در ادامه، موضع رهبری درباره جنگ اقتصادی را هم به گفته‌هایش افزود. تعبیری که در آن رهبری برای اقتصاد و تولید از واژه سنگر استفاده کردند کارآفرینان و مدیران

صدای فواره داغ نفت در قلب یک شهر، این ویژگی منحصر به فرد متعلق به آبادان است. شهری که بنای اولین پالایشگاه کشور ۱۱۱ سال پیش در آن گذاشته شد و از همان موقع این صدا و چندین صدای دیگر مثل فیدوس یا همان نوای صبحگاهی آبادانی در آنجا شنیده می شود. در این سالها، صداها نه تنها کم رنگ نشد که بیشتر هم شد. افزایش ظرفیت تولید این پالایشگاه قدیمی و واحدهای در دست تکمیل اش، بهانه ای شد که به سراغ حکیم قیم، مدیرعامل پالایشگاه آبادان برویم. فردی زاده آبادان که حالا ساکن دار هدایت این کهنه سرباز کشور شده و امیدوار است این پالایشگاه با حضور جهادی جوانان و متخصصین داخلی تازه نفس و قیراق تر از همیشه صدای بلند توسعه اش را به آن سوی مرزها هم برساند.

پالایشگاه آبادان

وی بیان کرد: میزان تولید بنزین در فاز ۳ پالایشگاه آبادان نسبت به خوراک آن از ۴۶ درصد به ۶۴ درصد افزایش یافت و این یعنی در مقابل خوراک کمتر بنزین بیشتر تولید می کنیم. همچنین با تغییرات داده شده در بخش های مختلف موفق شدیم تولید بنزین را بدون وقفه و مستمر ادامه دهیم.

قیم گفت: در گذشته اگر کمپرسور واحد بنزین سازی دچار مشکل می شد، تولید بنزین هم قطع می شد اما اکنون اگر این مشکل ایجاد شود، واحد، با ۷۵ تا ۷۸ درصد

بود که از جوانان متخصص پالایشگاه تشکیل شده است و در همان ماه های اول موفق شدند گام های موثری در افزایش تولید و رفع مشکلاتی که سال های سال با آنها دست به گریبان بودند، بردارند. او از چالش های پیش رو برای افزایش کیفیت و بهره وری بخش های مختلف پالایشی به عنوان نمونه این مشکلات یاد می کند. موانعی که با خرد جمعی و همت جوانان برای رفع آنها چاره اندیشی شده است و افزایش تولید بنزین در فاز سوم این پالایشگاه نمونه ای از این دستاوردهاست.

« افزایش ۱۸ درصدی تولید بنزین در فاز ۳

تداوم این فرهنگ غنی و متنوع در این خطه کهن است و اشتغال جوانان بومی دغدغه‌ای است که باید در اولویت قرار گیرد. در این زمینه برنامه‌هایی وجود دارد که با اجرایی شدن آن‌ها می‌توان سرانه اشتغال در منطقه را افزایش و گرد بیکاری را از رخ جوانانش برداشت. مدیرعامل پالایشگاه آبادان گفت: به خاطر معضل بیکاری در آبادان، خرمشهر، اروند کنار و... اولویت ما جذب نیروی بومی است و در یک سال گذشته بیش از ۳۴ نفر روز نیرو برای انجام تعمیرات وارد پالایشگاه آبادان شدند که اغلب آنها بومی بودند. همچنین برای اولین بار مجوز جذب ۳۰۰ نفر بومی برای راهبری فاز ۲ گرفته شد و اولین قدم آن که برگزاری آزمون بود که برداشته شد و نزدیک ۶ هزار نفر در این آزمون شرکت کردند. علاوه بر این قرار است مجوز جذب حداقل ۳۰۰ نفر به صورت رسمی گرفته شود که در آن آزمون نیز اولویت با افراد بومی است.

وی تاکید کرد: بومی سازی تجهیزات در آبادان یکی از آن برنامه‌هاست که در قالب اجرای این طرح می‌توان هم

مدیرعامل پالایشگاه آبادان با اشاره به اینکه در این مدت میزان حوادث ناخواسته در پالایشگاه آبادان هم کاهش چشم‌گیری داشته است، افزود: شمار موارد آتش سوزی‌هایی که در تابستان هر سال رخ می‌داد در سال جاری صفر بوده است و این‌ها تنها نمونه‌ای از اقدامات انجام شده با کمک این کارگروه‌های متشکل از جوانان بوده است.

وی در ادامه این نکته را هم خاطرنشان کرد: افزایش ظرفیت تولید پالایشگاه از ۳۶۰ هزار بشکه در نظر گرفته شده به ۴۵۰ هزار بشکه در روز جهش بزرگی بوده که امید می‌رود مردم شاهد برکات آن باشند و افزایش ظرفیت اشتغال هم راستا با افزایش ظرفیت تولید از نتایج این پیشامد است.

«روزنه نفوذ جوانان متخصص بومی»

قیم در ادامه صحبت‌هایش آبادان را با تعبیر آشنای «شهر ۷۲ ملت» خواند و نسل حاضر را میراث دار این میراث ارزنده فرهنگی دانست و ادامه داد: بیکاری معضلی برای

میزان تولید
بنزین در فاز ۳
پالایشگاه آبادان
نسبت به خوراک
آن از ۴۶ درصد به
۶۴ درصد افزایش
یافت و این یعنی در
مقابل خوراک کمتر
بنزین بیشتر تولید
می‌کنیم.

انعقاد هشت تفاهنامه در نمایشگاه بین‌المللی نفت ، گاز ، پتروشیمی تهران با شرکت‌های دانش بنیان و چهار تفاهنامه همکاری دیگر در هفته پژوهش با دیگر شرکت‌های دانش بنیان و دانشگاه‌ها اشاره کرد و افزود: این تفاهم‌ها علاوه بر ۷۸ قراردادی است که با شرکت‌های دانش بنیان به صورت پراکنده منعقد شده است و این تلاش‌ها سبب سازشغال زایی بیشتر و شکوفایی توان علمی کشور و منطقه خواهد شد.

« حمایت پالایشگاه از جامعه پیرامونی

مدیرعامل پالایشگاه آبادان تصریح کرد: مسئولیتی اجتماعی نفت در کنار تولید و اشتغال می‌تواند رفاه و رضایت را نصیب مردم کند.

وی تغییر رویکرد وزارت نفت در دولت سیزدهم را زمینه ساز موافقت برای افزایش این خدمات عنوان کرد و گفت: آنچه مرسوم است این است که بودجه نفت در ابتدای هر سال بسته می‌شود و این بودجه تا پایان سال کمتر دستخوش تغییر می‌شد اما در این دولت و با ابتکار عمل جناب سالاری مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور این امکان فراهم شد که تا حد امکان در خدمت مردم باشیم. در ماه‌های پایانی سال گذشته اقداماتی از جمله ساماندهی اسکله ۷ پالایشگاه آبادان شروع و با روشنایی، روکش آسفالت معابر و چندین مورد بازسازی پارک‌ها ادامه یافت.

قیم از تصمیم برای اجرای پروژه‌های عمرانی در سطح شهر با کمک شهرداری هم به عنوان اقدامی در راستای عمل به مسئولیت‌های اجتماعی یاد می‌کند. اقدامی که با همکاری نماینده محترم آبادان موفق به جذب اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این پروژه‌ها در سطح شهر شده و مجوزهای لازم آن نیز اخذ شده بود اما

شرکت‌های ساخت تجهیزات کشور را فعال تر کرده و هم آنها را در آبادان مستقر ساخت.

قیم با بیان اینکه در قالب این طرح با همه شرکت‌های تولیدی که خواهان همکاری با پالایشگاه آبادان هستند تفاهنامه‌هایی بسته می‌شود، افزود: طی یک سال کارگاه‌های خدمات و پشتیبانی تجهیزات خود را در آبادان مستقر کنند که باعث به کارگیری افراد تحصیل کرده و فنی آبادان بشود این تفاهنامه در مرحله امضا شدن است و سال آینده می‌توان شاهد حضورشان در منطقه بود.

وی از سرگیری فعالیت آموزشگاه فنی نفت برای هنرجویان را هم مقدمه ای برای تداوم حضور جوانان بومی در توسعه عرصه‌های نفتی کشور دانست و ادامه داد: در همین راستا طرح ریزی کردیم آموزشگاه پالایشگاه آبادان پس از ده‌ها سال باز گشایی شود و امیدواریم در دهه فجر نخستین سری کارآموزان در محل جدید آموزشگاه ثبت نام و کلاس‌ها دایر شود. وی افزایش تنوع در تولید پتروشیمی آبادان را اقدامی دیگر در راستای نیل به این هدف عنوان کرد و گفت: سهمیه پروپیلن پالایشگاه آبادان که به دیگر شرکت‌ها اختصاص داده شده بود با پیگیری‌های انجام شده و همکاری یکی از نمایندگان آبادان و همکاران در پتروشیمی و وزارت نفت، به پتروشیمی آبادان اختصاص یافت که با عملیاتی شدن این موضوع ۲ محصول جدید به سبد محصولات پتروشیمی اضافه و این شرکت را از تک محصولی بودن خارج کرد و باعث سود دهی آن خواهد شد که به اشتغال جوانان این منطقه کمک شایانی خواهد کرد.

قیم به

به گفته قیم
رفع معضلات
شهری هم بخشی
دیگر از اقدامات
این شرکت نفتی
برای جلب رضایت
جامعه پیرامونی
است که کارهایی
در این خصوص نیز
انجام گرفته است.

کارها طبق برنامه زمان بندی شده پیش نرفت. قیم به دلیل توقف اجرای این پروژه‌ها هم اشاره کرد و گفت: به خاطر حادثه متروپل وضعیت شهرداری متزلزل شد و نبود مدیریت متمرکز در منطقه مانع از اجرای کامل پروژه‌ها شد اما با صدور مجوز از سطوح بالا و انتخاب شهردار جوان و عزم و اراده مشاهده شده در منطقه آزاد قرار شده است پروژه‌ها در مدت باقی مانده تا پایان سال با قدرت اجرا شود و تلاش شود بخش‌هایی که بر عهده پالایشگاه گذاشته شد با عزمی راسخ برای عید امسال در مرحله اول و برای نیمه سال آینده در وهله دوم اجرایی شود تا شاهد تغییرات محسوسی در آبادان باشیم.

به گفته مدیر عامل پالایشگاه سامان دهی ورودی‌های آبادان از سمت اهواز و ماهشهر، در مقابل خروجی‌های شهر به سمت قفاس و خرمشهر همچنین از میدان ثامن تا پل ایستگاه ۷ (سلیج) از جمله پروژه‌های در دست اجرا می‌باشد که در مرحله تهیه نقشه اجرایی است و امید می‌رود تا نوروز ۱۴۰۲ حداقل‌ها برای ساماندهی این اماکن انجام شود.

وی از ساماندهی باغ موزه دفاع مقدس که سال گذشته ۱۵۰ متر از خاکریزهایش توسط پالایشگاه آبادان برداشته شده بود به اقدامی مشابه یاد کرد و ادامه داد: با این اقدام ثابت شد برداشتن خاکریزها امکان پذیر است و می‌تواند فضای خوبی برای گردشگری فراهم کرد و برای دهه فجر و ایام عید امسال نیز فعالیت‌های گسترده‌تری انجام خواهد شد.

به گفته قیم رفع معضلات شهری هم بخشی دیگر از اقدامات این شرکت نفتی برای جلب رضایت جامعه پیرامونی است که کارهایی در این خصوص نیز انجام گرفته، از ساماندهی کانال روباز شهید کارکوب زاده یا همان کنار پلت، به عنوان شاخص‌ترین فعالیت در این عرصه انجام شده است.

وی ادامه داد: لایروبی این کانال انجام شده که باعث رفع مشکل آبگرفتگی در این منطقه شده است در ادامه لایروبی کانال‌های ایستگاه ۸ تا مسجد مهدی موعود (عج)، لایروبی کانال روباز میدان الفی تا هتل کاروانسرا نیز انجام شد. امید است در ماه آینده تا پایان سال بهسازی کانال کارکوب زاده در قالب طرح مشترک با شهرداری آبادان هم انجام می‌شود که در انتظار عملکرد شهرداری هستیم همچنین برای مناطق محروم مثل شطیپ، ذوالفقاری و .. هم برنامه‌هایی تعریف شده است که در سال آینده کنار منطقه آزاد و دیگر ارگان‌ها در راستای خدمات رسانی حرکت خواهیم کرد. او همچنین از تلاش برای اخذ مجوزها جهت برداشتن خاکریز کنار بازار ماهی فروشان تا خسروآباد به عنوان دیگر اقدام مهم و موثر در عرصه عمرانی خبر داد و تاکید کرد: پروژه‌ای که با اجرای آن مردم بتوانند از مناظر زیبا ساحل لذت ببرند. احتمال دارد ساحل سازی تا تابستان سال آینده انجام شود اما همیشه برای پیموندن راه طولانی، برداشتن اولین قدم مهم است.

چندین مورد کمک در قالب توزیع بسته‌های معیشتی در مناطق محروم، برگزاری بیش از ۲۶ جشنواره فرهنگی، شرکت در مراسم‌های فرهنگی به عنوان پشتیبان و همکاری با دفتر امام جمعه، منطقه آزاد و دیگر ارگان‌ها از دیگر خدماتی بود که به گفته قیم در سال جاری به مردم آبادان ارائه شد.

مدیرعامل
پالایشگاه آبادان
معتقد است کار
کردن جا و موقعیت
خاص ندارد. در
هرجا و هر موقعیتی
اگر هدف خدمت
باشد برای آن
محدودیتی نیست.

و بوسه‌ای نثار دستان خدوم این سربازان جنگ اقتصادی کرد و در ادامه تاکید کرد: آنچه مسلم است هر آنچه باعث شده افراد با توان و پشتکار به فعالیت بپردازند حس امید و دوست داشتن وطن اسلامی و شهرآبادان است و تا زمانی که این حس وجود داشته باشد تمام رنج‌ها را به جان می‌خریم و از هیچ کاری روی گردان نخواهیم بود.

وی گفت: امیدواریم تا زمانی که دلی شاد شود و باعث شویم کشورمان ایران همانطور که در ۴۴ سال گذشته مقتدرانه ظاهر شده و افتخارات عظیمی کسب کرده است، مجموعه شرکت پالایش نفت آبادان نیز همچون همیشه نقش پررنگی در کسب این افتخارات داشته باشد.

« مهندس آبادانی

وی در پایان از آبادان می‌گوید. از وقتی که مهندسی تازه کار در پالایشگاه بود. از دورانی که در این عرصه صنعتی حضور نداشت، تا امروز و هدایت پالایشگاهی در قلب شهر که آبادیش آرزوی هر آبادانی از جمله اوست.

قیمت سخنانش را با این خاطره آغاز کرد: در ابتدای خدمت بنده فردی از من پرسید شما یک مهندس آبادانی هستید و یا یک آبادانی مهندس. در آن زمان متوجه مفهوم این سوال نشدم اما بعد دریافتم که یک آبادانی مهندس در ابتدا یک آبادانی است بعد مهندس، اما یک مهندس آبادانی در ابتدا مهندسی است که می‌تواند در هر جا حضور داشته باشد. من نیز در جاهای مختلف بودم و پیشنهادات مختلفی داشتم اما هیچ گاه حاضر نشدم این خطه را ترک کنم و امیدوارم تا حد توان قادر به خدمت به مردم این دیار باشم. وی از ۳۰ سال پیش گفت. از زمانی که در پالایشگاه نبود اما در عرصه فناوری اطلاعات و ایجاد بستر اینترنت فعالیت می‌کرد تا امروز که به عنوان مدیرعامل پالایشگاه در حال خدمت است، او معتقد است کار کردن جا و موقعیت خاص ندارد. در هر جا و هر موقعیتی اگر هدف خدمت باشد برای آن محدودیتی نیست.

مدیرعامل پالایشگاه آبادان از خدمات همکارانش که در مدت تصدی مسئولیتش تلاشی مضاعف داشته‌اند تشکر

پویایی صنعت پالایش با وجود ۴۴ سال تحریم‌های ظالمانه؛ تغییر مسیر از سوخت محوری به سودمحوری

«بومی سازی با هدف تقویت خودکفایی»

بومی سازی و برندسازی توأمان سیستم‌های اندازه‌گیری و ابزار دقیق با اجرای پروژه ۶۰ میلیون دلاری از اقداماتی است که می‌تواند به تقویت خودکفایی ایران در تکنولوژی‌های پیشرفته کمک کند.

اگرچه در حال حاضر، حدود ۸۰ درصد از تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت در داخل تأمین می‌شود اما تولید تجهیزات ابزار دقیق همواره به‌عنوان پاشنه آشیل بوده و حالا با دستیابی به این تکنولوژی ایران می‌تواند با اطمینان بیشتری طرح‌های داخلی و همچنین پروژه‌های بین‌المللی را اجرا کند.

علاوه بر ابزار دقیق، خودکفایی در تولید کاتالیست ایرانی در شرکت‌های پالایشی آبادان و امام خمینی (ره) شازند در کشور با صرفه جویی ۳۵ میلیون دلاری دستاورد مهم دیگری است که در دولت سیزدهم محقق شده است. تولید کاتالیست‌های صنعت پالایش نیز به‌عنوان یکی از بخش‌هایی که بومی سازی آن جزو اولویت‌های صنعت نفت بوده، می‌تواند به پایداری و استمرار تولید کمک کند.

«تکمیل زنجیره ارزش با توسعه پتروپالایشگاه‌ها»

ساخت پتروپالایشگاه‌ها با هدف تکمیل زنجیره ارزش و ارزآوری بیشتر در کشور نیز از جمله اقداماتی است که در دولت سیزدهم با جدیت پیگیری می‌شود. تا آنجا که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ دولت پیشنهاد داد تا شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی به‌عنوان شرکت توسعه‌ای شناخته شود که با تأیید مجلس این اتفاق افتاد.

از همین رو در تابستان امسال تفاهم‌نامه ساخت ۲ پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای در کشور با حضور رئیس جمهوری به امضا رسید.

تضمین خوراک و ایجاد ارزش افزوده با ساخت پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزاربشکه‌ای شهید حاج قاسم سلیمانی با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش از مهمترین پروژه‌های پالایشی ایران در سال‌های پیش‌رو خواهد بود که علاوه بر افزایش تضمین تأمین خوراک، امکان صادرات محصولات پتروشیمی را نیز افزایش خواهد داد.

تا ۱۰۰ سال پیش شاید کمتر کسی تصور می‌کرد که روزی فرا برسد که حتی دقیقه‌ای بدون سوخت بتوان سپری کرد. در آن زمان تازه نفت در ایران کشف شده بود و ساخت اولین پالایشگاه خاورمیانه نیز در آبادان در حال انجام بود اما سرعت رشد صنعت نفت در ایران باعث شد تا تمام بخش‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حتی فرهنگی کشور با این ماده سیاه بد بو گره بخورد. در این مدت تعداد پالایشگاه‌های ایران به ۱۰ پالایشگاه رسید و اکنون در این پالایشگاه‌ها، پالایش روزانه ۲ میلیون ۲۸۶ هزار بشکه نفت خام و میعانات گازی انجام می‌شود.

استمرار تولید روزانه ۱۰۵ میلیون لیتر بنزین و ۱۱۲ میلیون لیتر نفتگاز نیز با ادامه فعالیت همین پالایشگاه‌ها محقق شده است.

با این حال موتور تحول و توسعه در صنعت پالایش ایران هیچگاه حتی در زمان جنگ - متوقف نشده و در آخرین اقدام افزایش ۱۱ درصدی تولید گازوئیل کشور با راه اندازی واحد تولید نفتگاز یورو ۵ در پالایشگاه اصفهان به میزان روزانه ۱۶ میلیون لیتر با سرمایه‌گذاری ۵۱۱ میلیون یورو (۶۷،۸۴۸ میلیارد ریال) و برآورد افزایش سالانه سودآوری ۲۶۳ میلیون دلار با بازگشت سرمایه چهار ساله به انجام رسیده است.

موضوعی که علاوه بر سودآوری برای این صنعت، حفظ محیط‌زیست را نیز به دنبال خواهد داشت.

از دیگر اقداماتی که در مسیر توسعه پالایشگاه‌ها در دولت سیزدهم می‌توان به آن اشاره کرد، راه اندازی مجدد واحد کراکر پالایشگاه آبادان و تولید روزانه ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار لیتر بنزین سوپر در این واحد است. همچنین راه اندازی مرحله نخست فاز دوم پالایشگاه آبادان با تولید فرآورده‌های نفتی نیز صورت گرفته است.

این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که در ماه‌های گذشته، کمبود بنزین سوپر در برخی مناطق کشور وجود داشت اما با اقدامات انجام شده، اکنون این بنزین در اکثر جایگاه‌های کشور در حال توزیع است.

تضمین خوراک و ایجاد ارزش افزوده با ساخت پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزاربشکه‌ای شهید حاج قاسم سلیمانی با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش از مهمترین پروژه‌های پالایشی ایران در سال‌های پیش‌رو خواهد بود

رشد ۶ درصدی پالایش نفت خام و میعانات گازی

از آنجا که توان محصولات پالایشی ارتباط مستقیمی با امنیت انرژی هر کشوری دارد، ایران نیز تلاش کرده تا ظرفیت پالایشی خود را بر اساس نیاز به فرآورده‌های نفتی توسعه دهد.

در این مسیر دولت سیزدهم توانسته رشد ۶ درصدی پالایش نفت خام و میعانات گازی را توسط متخصصان ایرانی و نیروهای عملیاتی در کشور محقق سازد.

راه‌اندازی فاز چهارم نرم‌افزاری پالایشگاه ستاره خلیج فارس با افزایش ظرفیت ۱۲۰ هزار بشکه در روز با سرمایه‌ای حدود ۲۰ میلیون دلار از اقداماتی بود که توان ایران برای افزایش تولید فرآورده‌های نفتی را ارتقا داد.

همچنین تولید ۶۵۰۰ تن LPG در صنعت پالایش کشور نیز یکی از اقداماتی است که علاوه بر افزایش صادرات، به تأمین سوخت زمستانی در کشور کمک کرده است.

در دولت سیزدهم صادرات گاز مایع از مسیر دریا دوباره آغاز شد. البته با سرد شدن هوا و احتمال قطع گاز در مناطق شمال شرق کشور، تأمین نفت سفید و گاز مایع در اولویت برای بخش خانگی قرار گرفت و با این اقدامات با وجود افت فشار در دی ماه در شبکه گاز، اما هیچ کدام از

تأمین سوخت ۹۵ نیروگاه تولید برق

در حال حاضر ۹۷ درصد از انرژی مورد نیاز کشور از طریق سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود. حتی در مقوله تولید برق نیز سهم بالایی در نیروگاه‌هایی تولید می‌شود که به وسیله گاز و یا فرآورده‌های نفتی کار میکنند.

بنابراین اختلال در سوخت رسانی به نیروگاه‌ها زمینه را برای بروز خاموشی در کشور ایجاد خواهد کرد.

از همین رو، یکی از مهمترین بخش‌ها در زمینه تأمین سوخت، سوخت نیروگاه‌ها در سراسر کشور است. اگرچه سوخت اول نیروگاه‌ها گاز است اما در فصل سرد سال و افزایش مصرف گاز در بخش خانگی، تأمین سوخت دوم نیروگاه‌ها مورد توجه است.

سوخت دوم نیروگاه‌ها نیز به ترتیب اولویت نفت‌گاز و نفت‌کوره تعریف شده که البته با همان قیمت گاز تحویلی به نیروگاه‌ها محاسبه می‌شود تا جریان برق در کشور بدون مشکل ادامه داشته باشد.

با توجه به این موارد و برای تأمین سوخت ۱۰۰ نیروگاه تولید برق و انرژی در جهت جلوگیری از خاموشی‌های گسترده در کشور ۱۷ میلیارد لیتر به ارزش ۸ میلیارد دلار در سال سوخت به نیروگاه‌ها تحویل شد.

خانوارها در سرما نمانند و سوخت جایگزین به سرعت تأمین شد. همچنین تولید و تحویل وکیوم باتوم تهاتری و ارسال به کارخانه‌های قیرسازی به میزان ۱۲۰۰ تن نیز انجام شد.

گسترش فعالیت‌های پالایشی ایران از آسیای میانه تا آمریکای جنوبی

ایران در ۴۴ سالی که از پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن سال ۵۷ می‌گذرد، همواره با تحریم‌های گسترده‌ای روبه‌رو بوده است. یکی از ارکان ثابت این تحریم‌ها صنعت نفت بوده که با هدف کاهش توان اقتصادی ایران صورت می‌گرفت.

با این حال، ایران در این سال‌ها توانسته توان داخلی خود را تقویت کرده و اکنون صنعت نفت را نه تنها در کشور که در سایر نقاط دنیا نیز توسعه دهد.

صادرات خدمات فنی و مهندسی با تکیه بر توان مهندسان و متخصصان ایرانی، در صنعت پالایش آغاز شده است.

این اقدام در دولت سیزدهم با توسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی رونق گرفت. در اولین قدم ۲ پالایشگاه در ونزوئلا قرارداد را امضا کرد و صدور خدمات فنی و مهندسی ایران و توسعه پالایشگاه‌های موجود در

کشورهای حوزه کارائیب آغاز شد. اجرای تعمیرات اساسی پالایشگاه ۱۱۰ هزار بشکه ای ونزوئلا با استفاده از متخصصان داخلی و رونق بخشی به کارخانه‌های صنعتی در ایران و درآمد ۱۱۰ میلیون دلاری حاصل از آن اولین اقدام ایران در این زمینه است و با امضای قراردادهای دیگر، صادرات این خدمات تا کشورهای آسیای میانه نیز گسترش پیدا خواهد کرد. همچنین صدور خدمات فنی مهندسی با پیش‌بینی بازار ۵ میلیارد یورویی برای سازندگان داخلی صنایع نفت نیز در حال انجام است.

اجرای تعهد صادرات ۲ میلیارد لیتر بنزین

ایران با تکمیل پالایشگاه ستاره خلیج فارس به جمع صادرکنندگان بنزین جهان پیوست. این در شرایطی بود که مصرف بنزین کشور با بازگشت سهمیه بندی بنزین و همچنین همه‌گیری کرونا به حدود ۷۰ میلیون لیتر در روز کاهش پیدا کرده بود و توان تولید بنزین در کشور اما بالای ۱۰۰ لیتر را نشان می‌داد.

با توجه به این تراز مثبت تولید و مصرف، صادرات بنزین آغاز شد و حتی دولت گذشته اقدام به امضای قراردادهای صادرات بدون تحویل محموله کرد.

بر اساس این قراردادها، دولت دوازدهم، پول بنزین صادراتی را با قیمت همان روزها از مشتریان دریافت کرد اما تحویل محموله بنزین را به دولت سیزدهم حواله داد.

اجرای تعهد صادرات ۲ میلیارد لیتر بنزین برای دولت سیزدهم با وجود شدت مصرف بنزین در کشور به میزان روزانه ۱۰۳ میلیون لیتر و اورهال پالایشگاه‌ها از جمله اقداماتی است که به خوبی انجام شد و به نتیجه رسید

انجام شده است. برنامه‌ریزی و اجرای طرح ملی ارتقای کیفیت محصولات سنگین پالایشگاه بندرعباس در سه فاز مشتمل بر احداث ۱۵ واحد فرآیندی جدید با اعتبار ۲ میلیارد دلاری، پیش‌بینی و ارائه سند ۴۰۰ قلم کالا با حمایت از شرکت‌های دانش بنیان و ساخت بار اول، اورهال و تعمیرات اساسی پالایشگاه‌های کشور با استفاده از توان داخلی و صرفه جویی .... در آن با رویکرد ارتقاء کمی و کیفی تولیدات پالایشگاهی و جلوگیری از انحراف سوخت با اجرای طرح برندینگ در پالایشگاه اصفهان نیز از دیگر اقداماتی است که یا به انجام رسیده و یا در دست اجرا قرار دارد. همچنین در شرایط فعلی، تولید و استفاده ۸۰ درصدی تجهیزات پالایشی با استفاده از دانش بومی در کشور محقق شده است.

افزایش تاب‌آوری شبکه توزیع سوخت در کشور

توزیع سوخت به اندازه تولید فرآورده‌های نفتی اهمیت دارد زیرا اغلب پالایشگاه‌های ایران در نیمه جنوبی کشور قرار دارند در صورتی که بیشترین مصرف سوخت در نیمه شمالی اتفاق می‌افتد. بنابراین باید راهکاری در نظر گرفته شود که سوخت تولیدی در جنوب با سرعتی قابل قبول به دست مصرف‌کنندگان در شمال برسد.

با روی کار آمدن دولت سیزدهم و واکسیناسیون گسترده در برابر کرونا، شرایط اقتصادی عادی شد و دوباره مصرف بنزین اوج گرفت. در این شرایط که تأمین بنزین داخلی در اولویت بود، دولت سیزدهم باید به تعهدات صادراتی دولت قبل نیز پاسخ می‌داد. اجرای تعهد صادرات ۲ میلیارد لیتر بنزین برای دولت سیزدهم با وجود شدت مصرف بنزین در کشور به میزان روزانه ۱۰۳ میلیون لیتر و اورهال پالایشگاه‌ها از جمله اقداماتی است که به خوبی انجام شد و به نتیجه رسید.

تولید بیش از ۸۰ میلیارد لیتر بنزین و نفتگاز در سال

تأمین و پایداری امنیت سوخت در کشور با استمرار تولید بیش از ۸۰ میلیارد لیتر بنزین و نفتگاز در سال نیز از دیگر دستاوردهای دولت سیزدهم در حوزه پالایش و پخش است.

علاوه بر کمیت تأمین سوخت، توجه به کیفیت نیز مورد توجه بوده است. عملیاتی شدن طرح بهینه‌سازی و ارتقا کیفی و کمی بنزین تولیدی به استاندارد یورو ۵ در پالایشگاه تهران از جمله این اقدامات است. همچنین خرید تجهیزات داخلی با کیفیت پالایشگاه اصفهان و جلوگیری از خروج ۷۰ میلیون دلار ارز از کشور

در شرایط فعلی، تولید و استفاده ۸۰ درصدی تجهیزات پالایشی با استفاده از دانش بومی در کشور محقق شده است

در این میان استفاده از ۳ راهکار مورد توجه است. در اولین مورد می‌توان از واردات بنزین برای تأمین سوخت مورد نیاز استفاده کرد. راهی که در چند دهه گذشته از آن استفاده می‌شد. به دلیل وابستگی ایران به واردات بنزین برای تضمین امنیت انرژی، در تحریم‌های اولیه آمریکا علیه ایران بر سر موضوع هسته‌ای که اوایل دهه ۹۰ شمسی آغاز شد، محدودیت صادرات بنزین به ایران به عنوان یکی از مهمترین بخش‌های تحریم مورد توجه قرار گرفت. بنابراین عقلانی نیست که دوباره ایران خود را به عنوان واردکننده بنزین در جهان اعلام کند. آن هم در شرایطی که در سال‌های اخیر صادرکننده این محصول بوده است.

از سوی دیگر، اگرچه صادرات و وصول پول نفت در دولت سیزدهم افزایش داشته اما ایران همچنان با محدودیت‌های ارزی روبه‌رو است و به جای آنکه این پول صرف واردات بنزین شود می‌تواند در مسیرهایی مانند تأمین کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات مورد نیاز تولید مورد استفاده قرار گیرد.

از همین رو، استفاده از راهکار واردات در شرایط فعلی چندان عملی و عقلانی به نظر نمی‌رسد.

از سوی دیگر می‌توان مانند ۱۰ سال پیش که برای جبران کمبود بنزین در کشور به دلیل توقف واردات، از ریفورمیت پتروشیمی‌ها استفاده کرد. که البته این راهکار نیز اکنون در دستور کار نیست. بنابراین راهکار آخر که مدیریت مصرف داخلی است باقی می‌ماند.

برای این منظور، دولت اعتبار کارت‌های سوخت را ۱۰۰ لیتر کاهش داد تا از مهاجرت کارت‌های سوخت و

از همین رو باید برنامه‌ریزی برای ذخیره‌سازی سوخت در سطح کشور وجود داشته باشد و این ذخیره‌سازی هر چقدر بیشتر باشد، تاب‌آوری شبکه توزیع سوخت را افزایش خواهد داد.

بنابراین دولت سیزدهم برنامه افزایش ۱۵ روزه ذخیره‌سازی فرآورده‌های نفتی را در دستور کار خود قرار داده از آن جمله می‌توان به احداث خطوط لوله جدید و همچنین مرکز ذخیره‌سازی شهید مهدوی در بندرعباس اشاره کرد. با این اقدامات، برنامه‌ریزی و افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی به میزان ۱۶ میلیارد لیتر آغاز شده و بر اساس مدت زمان ۴۵ تا ۶۰ روز مصرف سوخت کشور امکان ذخیره‌سازی دارد.

«اجرای راهکارهای «غیرقیمتی» برای مهار قاچاق بنزین»

دولت سیزدهم به دنبال مدیریت مصرف سوخت، با ابزارهای غیرقیمتی است و کنترل سهمیه‌ها راهکار موثری برای این موضوع است. برخلاف دولت گذشته که با ۳ برابر کردن قیمت بنزین تلاش داشت، جلوی قاچاق را بگیرد دولت سیزدهم معتقد است با استفاده از نظام سهمیه‌بندی و رفع خلأهای آن در کنار حرکت به سمت استفاده بیشتر خودروها از سوخت سی.ان.جی، می‌توان جلوی مصرف بی‌رویه بنزین را گرفت به گونه‌ای که گرانی هم به مردم تحمیل نشود.

با توجه به محدود بودن ذخایر استراتژیک، برداشت از آنها در شرایط ویژه و اضطراری انجام می‌شود و در بلندمدت باید راهکار دیگری تدارک دید.

قاچاق بنزین جلوگیری کند.

توجه به حفظ محیط زیست در صنعت پالایش

بهره‌مندی هرمزگان از عواید مالیاتی ستاره خلیج فارس به میزان ۳۱۰۰ میلیارد تومان یکی از بزرگترین اقدامات در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت است. علاوه بر آن با هدف حفظ محیط زیست در استان تهران که همواره با آلودگی هوا دست به گریبان است، جلوگیری از انتشار حدود ۲ هزار و ۵۰۰ تن آلاینده SO_2 و حدود ۵۰ هزار تن آلاینده CO_2 به اتمسفر در پالایشگاه تهران انجام شده است.

همچنین برنامه‌ریزی پالایشگاه تهران جهت احداث مزرعه خورشیدی ۵۰۰ مگاواتی انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر و بهره‌برداری از سامانه پایش آنلاین پارامترهای محیط زیستی در پالایشگاه تهران نیز به انجام رسیده که در ایجاد شرایط مساعدتر برای محیط زیست موثر است. البته اقدامات زیست محیطی تنها مربوط به تهران نبوده و در سایر مناطق پالایشی نیز انجام می‌شود. کاهش آلودگی هوا، خاک و آب از طریق کاهش ۹۸٫۳ درصدی میزان گوگرد سوخت جت و ۹۹٫۵ درصدی گوگرد در نفت گاز، بازیافت گوگرد از گازهای اسیدی،

به میزان ۹۹٫۵ درصد و جلوگیری از انتشار آلاینده‌ها در محیط زیست، کاهش میزان گازهای اسیدی در OFF GAS های خروجی از واحدهای فرآیندی به میزان ۹۹٫۹۹ درصد، تصفیه فاضلاب ترش واحدهای بالادستی به میزان ۹۹٫۷ درصد و جلوگیری از انتشار آلاینده‌ها در محیط زیست در پالایشگاه لاوان انجام شده است. احداث نیروگاه خورشیدی با ظرفیت ۲۰ کیلو وات ساعت برای اولین بار در پالایشگاه امام خمینی (ره) و افتتاح نخستین نیروگاه خورشیدی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی در اصفهان با ظرفیت تولید ۲۰ کیلووات ساعت از دیگر اقدامات در حفظ محیط زیست در صنعت پالایش است.

ممیزی انرژی در تأسیسات پالایشگاه کشور و صرفه جویی ۴۶۰ میلیون دلاری، اختصاص ۳۰ درصد از سود عملیاتی به قانون هوای پاک و کیفی سازی فرآورده‌های نفتی در مناطق عملیاتی، تحقق ۸۸ درصد استاندارد صنعت پالایش و پخش در کنترل آلودگی هوا و ۹۳ درصد استاندارد در پساب‌های صنعتی، مدیریت فضای سبز به میزان ۴۰۰ درصد بالاتر استاندارد محیط زیست و تحقق در کنترل خاک و آب‌های زیرزمینی نیز به طور متوسط ۹۰ درصد اقدامات محیط زیستی نیز صورت پذیرفته است. افزایش بازدهی ۹ درصدی واحدهای توربین گازی نیروگاه شماره ۳ (تولید همزمان برق و بخار)، از انتشار بیش از ۲۶ میلیون کیلوگرم گاز دی اکسید کربن در سال جلوگیری می‌کند و سود ۴۹۰ میلیارد ریالی در پالایشگاه تهران را به دنبال دارد.

اقدام به احداث واحد گوگردزایی ته مانده برج‌های تقطیر (RHU) با هدف کاهش گوگرد موجود در ته مانده برج تقطیر با سرمایه‌گذاری مورد نیاز (۴۷۰ میلیون یورو، ۱۸٫۳۴۳ میلیارد ریال) و برآورد افزایش سودآوری ۳۱۵ میلیون دلار در سال در پالایشگاه اصفهان نیز در حال انجام است.

بهره‌گیری از توان علمی نخبگان بسیجی در بدنه صنعت پالایش ایران

کشور انجام شده است، افزود: معرفی افراد نخبه به کمیته مدیریت پژوهش و فناوری نیز صورت گرفت که در نتیجه آن اثرگذاری در پیشبرد برنامه‌های بسیج محقق شده است.

وی به برگزاری نشست‌های بصیرتی با موضوع جهاد تبیین توسط بسیج شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران اشاره کرد و ادامه داد: افزایش آگاهی و دانش همکاران در مورد مسایل روز از دستاوردهای برگزاری این نشست‌ها است.

به گفته اسنانوندی، شناسایی و معرفی نخبگان بسیجی در این شرکت به انجام رسیده و بهره‌گیری از توان علمی نخبگان در بدنه صنعت و رفع موانع و

فرمانده حوزه بسیج شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از بهره‌گیری از توان علمی نخبگان بسیجی در بدنه صنعت پالایش کشور خبر داد و گفت: اجرای فرامین مقام معظم رهبری و زنده نگه داشتن فرهنگ شهادت و مقاومت از مهمترین اولویت‌هایی است توجه ویژه‌ای به آن شده و در این مسیر از هیچ کوششی دریغ نکرده‌ایم.

رسول اسنانوندی با اشاره به دستاوردهای بسیج شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در دولت سیزدهم با بیان اینکه برگزاری نشست‌های تخصصی با شرکت‌های دانش بنیان تقویت و هدفمند سازی برنامه‌ها در جهت رسیدن به نتایج مطلوب علمی

فرمانده حوزه بسیج شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران تاکید کرد: برپایی نمایشگاه‌های فرهنگی با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در بین همکاران شرکت از دیگر اقداماتی است که مورد توجه بوده است.

مشکلات آنان در دستور کار قرار دارد. وی به برگزاری اردوهای راهیان نور در شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی اشاره کرد و تاکید کرد: برپایی نمایشگاه‌های فرهنگی با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در بین همکاران شرکت از دیگر اقداماتی است که مورد توجه بوده است. وی با اشاره به ارسال بسته‌های فرهنگی و معیشتی در سطح کل کشور، افزود: تأمین نیازهای اصلی خانواده‌های کم‌برخوردار اولویت اول این اقدام به شمار می‌رود.

اسناوندی همچنین به پروژه آبرسانی روستایی به مناطق محروم اشاره کرد و ادامه داد: تأمین آبرسانی به مناطق محروم انجام گرفته است.

وی به برگزاری اردوهای راهیان پیشرفت ویژه دانشجویان و دانش‌آموزان به‌منظور آشنایی هرچه بیشتر دانشجویان و دانش‌آموزان با دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران بعد از انقلاب و شناخت ظرفیت‌های علمی و اقتدار دفاعی اشاره کرد و گفت: در این اردوها دستاوردهایی که ایران با وجود تحریم‌ها در صنعت پالایش به دست آورده به نسل جوان و دانشگاهیان کشور نشان داده می‌شود.

تدوین نقشه راه تحول دانش بنیان در صنعت پالایش و پخش

قانون اساسی در قالب یک کتابچه ۳۶۲ صفحه‌ای تحت عنوان شناسنامه نیازهای فناورانه، تدوین نقشه راه تحول دانش بنیان، آسیب شناسی حوزه ساخت داخل و پژوهش و فناوری از ابتدای سال تاکنون توسط این کارگروه انجام شده است. همچنین در راستای اجرایی سازی مفاد ماده سه آیین نامه تولید، دانش بنیان و اشتغال‌زایی در صنعت نفت و عملیاتی نمودن فرآیندهای نظام پژوهش، فناوری و تجاری سازی وزارت نفت، سند راهبردی توسعه فناوری پالایش و پخش (فناوری‌های اولویت‌دار) در سال ۱۴۰۱ توسط مدیریت پژوهش و فناوری تدوین گردید.

کاظم نژاد افزود: مراسم گرامیداشت هفته پژوهش به همراه رونمایی از دستاوردهای پژوهشی و فناورانه، معرفی فعالیت‌های شرکت‌های دانش بنیان و تقدیر از پژوهشگران برتر در ۳ دی ماه امسال توسط مدیریت پژوهش و فناوری شرکت ملی پالایش و پخش برگزار شد.

مدیر پژوهش و فناوری و رئیس کارگروه تحول و پیشرفت دانش بنیان، ضمن اشاره به نامگذاری سال جاری به «تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین» از سوی مقام معظم رهبری، گفت: شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران این افتخار را دارد که از ابتدای سال ۱۴۰۱ کارگروه تحول و پیشرفت دانش بنیان را با مشارکت فعال مدیران و کارشناسان ستاد پالایش و پخش، رؤسای شرکت‌های تابعه و دعوت از نمایندگان معاونت محترم علمی و فناوری ریاست جمهوری تشکیل داده است. تاکنون شانزده نشست توسط این کارگروه با هدف هماهنگی و ایجاد وحدت رویه برای کلیه فعالیت‌های دانش بنیان در سطح شرکت و به منظور سیاست‌گذاری و ارائه برنامه راهبردی از ابتدای سال تشکیل گردیده است. اقدامات زیادی از جمله تجمیع نیازهای فناورانه شرکت‌های تابعه پالایش و پخش و شرکت‌های مشمول اصل ۴۴

مدیر پژوهش و فناوری و رئیس کارگروه تحول و پیشرفت دانش بنیان با اشاره به تدوین سند راهبردی توسعه فناوری پالایش و پخش (فناوری‌های اولویت‌دار) افزود: این سند در راستای اجرایی سازی مفاد ماده ۳ آیین‌نامه تولید، دانش بنیان و اشتغال‌زایی در صنعت نفت و عملیاتی نمودن فرآیندهای نظام پژوهش، فناوری و تجاری سازی وزارت نفت، در سال ۱۴۰۱ توسط مدیریت پژوهش و فناوری تدوین گردید.

ملی پالایش و پخش، ساخت و طراحی خودرو سوخت رسان به هوایما (REFUELER) با شرکت ایران خودرو دیزل، طراحی و ساخت مبدل حرارتی PACKINOX با شرکت آریا اعتمادالبرز، توسعه فناوری‌های پالایشگاهی، تولیدلیسانس بومی و فناوری‌های جدید در ارتباط با تولید کاتالیست با شرکت REZEL و شهر کاتالیست زرروند و تأسیس و راه‌اندازی پردیس علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی کرمان منعقد شده است. نصب ایستگاه شارژ خودرو برقی نیز با همکاری مدیریت پژوهش و فناوری و شرکت دانش بنیان مهندسی و ساخت برق و کنترل مینا در دست پیگیری می‌باشد.

وی در ادامه به تشکیل کارگروه‌های تخصصی توسط مدیریت پژوهش و فناوری از جمله کارگروه تجهیزات اتوماسیون صنعتی (با هدف بومی سازی تجهیزات اتوماسیون صنعتی ضد نفوذ و ضد هک)، کارگروه تقطیر و تفکیک (به منظور بهینه سازی فرآیندهای تقطیر و تفکیک در پالایشگاه‌ها)، کارگروه DMDS (با هدف تبدیل DMDS تولیدی در پالایشگاه‌ها به ترکیبات با ارزش)، کارگروه توربین (با هدف شناسایی تکنولوژی روز دنیا در زمینه تولید توربین‌ها و قطع نیاز به کشورهای خارجی)، کارگروه خودرو برقی (با هدف عدم وابستگی به سوخت‌های فسیلی، کاهش مصرف سوخت، حفظ محیط زیست

وی به انعقاد چهارده تفاهم‌نامه همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان در مدیریت پژوهش و فناوری اشاره کرد و افزود: این تفاهم‌نامه‌ها در زمینه ارتقای عملکرد و بهبود راندمان موتور و برنامه‌ریزی تولید ۱۰۰ هزار خودروی ساینه دوگانه سوز با گروه خودروسازی سایپا، ارتقای عملکرد و بهبود راندمان موتور تک سوز و دوگانه سوز CNG با شرکت تولیدی موتور، گیربکس و اکسل سایپا (مگاموتور)، طراحی خودرو ون پایه گازسوز برقی با شرکت صنعت کاران الکترونیک مراغه، ارتقای عملکرد و بهبود راندمان موتور خودرو با مرکز تحقیقات و نوآوری صنایع خودرو سایپا، همکاری مشترک برای ایجاد بستری یکپارچه، امن و مشترک دسترسی به منابع اطلاعات علمی، فنی و تخصصی با پژوهشگاه صنعت نفت، مؤسسه مطالعات دانشگاه صنعت نفت و وزارت نفت، تولید سوخت‌های نانوامولسیون، تجهیز خودروهای دیزلی به منظور استفاده از سوخت نانوامولسیونی و گوگردگیری از نفت کوره با شرکت دانش بنیان راصد توسعه فناوری‌های پیشرفته، همکاری‌های پژوهشی و برگزاری همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی با پژوهشگاه صنعت نفت و استفاده از سوخت‌های آب‌اندود (امولسیونی) و بهبود نوع عملکرد خودروهای دیزلی با همکاری مشترک گروه صنعتی تراکتورسازی ایران، دانشگاه صنعتی سهند تبریز، شرکت موتورسازان تراکتورسازی و مدیریت پژوهش و فناوری شرکت

قرارداد تولید ۴۰۰۰۰
دستگاه خودروی
تاکسی و ۵۰۰۰
دستگاه وانت
به ارزش حدود
۲۰ میلیون دلار
مدیریت پژوهش
و فناوری با شرکت
ایران خودرو

و استفاده از سوخت‌های پاک)، کارگروه کوره (با هدف بهینه‌سازی کوره‌ها از نظر میزان مصرف انرژی و بهبود راندمان گرمایش)، کارگروه میتیرینگ (با هدف افزایش دقت و امنیت میتیرهای مورد استفاده در صنعت پالایش و پخش)، کارگروه سوخت آب اندود (امولسیون) (با هدف کاهش مصرف و بهسوزی سوخت و کاهش آلایندگی‌های محیط زیست)، کارگروه نفت کوره (با هدف تبدیل نفت کوره به فرآورده‌های با ارزش و کاهش میزان گوگرد نفت کوره)، کارگروه استخراج فرآورده‌های با ارزش افزوده بالاتر از محصولات نفتی (با هدف بهینه‌سازی پالایشگاه‌ها و تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر) و برگزاری نشست‌ها، همایش‌ها و بازدیدهای متعدد در این راستا اشاره نمودند. ایشان همچنین به انعقاد پنج تفاهم‌نامه همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان توسط شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در زمینه ساخت تجهیزات سامانه هوشمند سوخت با شرکت یاورهمگامان کویر یزد، ساخت ربات‌های آتش‌نشان با شرکت ایده‌کاران صنعت پردیس، پروژکتورهای فوق کم مصرف با شرکت پرتو مبدا پرگار، هوشمندسازی جایگاه CNG با شرکت ریزسازگان تکین و طراحی، پیاده‌سازی و استقرار سامانه هوشمند سوخت با شرکت صنایع الکتریک شیراز اشاره کردند و افزودند قرارداد ساخت ۱۵ دستگاه میتر PD با شرکت دانش بنیان صنعت نوآوران پیشگام، قرارداد تولید ۴۰۰۰۰ دستگاه خودروی تاکسی و ۵۰۰۰ دستگاه وانت به ارزش حدود ۲۰ میلیون دلار با شرکت ایران خودرو، تفاهم نامه ارتقای عملکرد و بهبود راندمان موتور سیکلت دوگانه سوز با شرکت تولیدات صنعتی اینوک زاگرس توسط مدیریت پژوهش و فناوری برای شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منعقد شده است و طراحی و ساخت بومی دستگاه‌های PT جایگاه سوخت توسط شرکت دانش بنیان صنعت کاران مراغه و تولید کیت‌های نسل چهار دوگانه سوز خودروهای بنزینی نیز انجام شده است. در خصوص تجهیزات بازیافت بخار بنزین در جایگاه‌های عرضه سوخت مایع و تجهیزات بازیافت بخار بنزین به روش جذبی جهت نصب در انبارهای نفت نیز، به منظور شناسایی سازندگان داخلی و شرکت‌های دانش بنیان شرکت ملی پخش فراخوان داده است.

مدیر پژوهش و فناوری و رئیس کارگروه تحول و پیشرفت دانش بنیان اضافه کرد: شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت دو تفاهم نامه با موضوعات اجرای پروژه بومی سازی، ساخت و اجرای بازرسی داخلی خطوط لوله انتقال نفت با استفاده از پیگ هوشمند و اجرای پروژه بومی سازی، ساخت و اجرای سیستم نشت‌یاب و انشعاب‌یاب خطوط لوله با شرکت دانش بنیان صنعت کاران الکترونیک

مراغه منعقد کرده است. همچنین در این شرکت، طراحی و ساخت بار اول روتور GGT توربین سولزر SV با شرکت دانش بنیان توسعه ماشین ایرسا، ساخت بار اول پیگ هوشمند ۱۶ اینچ توسط شرکت مجتمع راهبران صنعت آربین درفش (مرصاد) و ساخت بار اول پیگ هوشمند ۲۶ اینچ توسط گروه خدمات مهندسی نفت، گاز، پتروشیمی عبدی در دست انجام و پیگیری می‌باشد.

وی تصریح کرد: قرارداد سه جانبه فیما بین شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند و شرکت شیمیایی بهداشت جهت تولید ۱۲۰۰ تن کاتالیست‌های واحد RFCC برای اولین بار منعقد شده است. ایشان همچنین در ادامه از قرارداد بهینه‌سازی مصرف آب کمپرسورهای واحد هوا با شرکت دانش بنیان کیانا پترو انرژی که توسط مدیریت پژوهش و فناوری و برای شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند منعقد شده است، نام بردند. همچنین به ساخت بار اول قطعات یدکی توربین گازی SGT-۷۰۰ این پالایشگاه با شرکت دانش بنیان موادکاران جاهد نوآور اشاره نمودند. ضمناً پکیج تصفیه کاستیک مستعمل این پالایشگاه در مرحله انتخاب شرکت دانش بنیان جهت انعقاد قرارداد می‌باشد.

وی همچنین در ادامه به تفاهم نامه توسعه و طراحی PLC با قابلیت ضد نفوذ و ضد هک توسط پروتکل‌ها و نرم‌افزارهای ویژه با شرکت دانش بنیان صنعت کاران الکترونیک مراغه که توسط مدیریت پژوهش و فناوری و برای شرکت پالایش نفت بندرعباس و همین‌طور تفاهم نامه شرکت دانش بنیان نانو پارس اسپادانا به منظور استفاده از تتراکلرواتیلن در فرآیند ایزومریزاسیون برای شرکت پالایش نفت تهران اشاره کردند و از تفاهم نامه شرکت پالایش نفت اصفهان با شرکت دانش بنیان پارس جهد در زمینه بومی سازی تجهیزات و سیستم‌های راهبردی ابزار دقیق، برق و کنترل در قالب ایجاد برند ملی جهد نام بردند.

کاظم نژاد افروز: چهار تفاهم نامه همکاری نیز توسط مدیریت پژوهش و فناوری در خصوص موضوعات توسعه فناوری کاتالیست جامد فرآیند آلکیلاسیون با شرکت دانش بنیان اکسیر نوین فرآیند آسیا، ارتقای کاتالیست واحد CRU با شرکت دانش بنیان نانو پارس اسپادانا، توسعه دستگاه جداسازی روغن از پساب با شرکت دانش بنیان آذر انرژی تبریز و بررسی کاربرد مایعات یونی به عنوان کاتالیست در فرآیند آلکیلاسیون با دانشگاه صنعتی امیرکبیر برای شرکت پالایش نفت آبادان نیز منعقد شده است. در ادامه تصریح کرد: قرارداد ساخت بار اول شرکت پالایش نفت آبادان با شرکت‌های دانش بنیان با موضوعات پروژه نوسازی سیستم

انعقاد تفاهم‌نامه
همکاری شرکت
پالایش نفت
بندرعباس با
شرکت دانش‌بنیان
صنعت‌کاران
الکترونیک مراغه
در زمینه توسعه
و طراحی PLC با
قابلیت ضد نفوذ
و ضدهک توسط
پروتکل‌ها و نرم-
افزارهای ویژه نیز با
هدف توسعه نقش
فناوری دانش‌بنیان
در صنعت پالایش
انجام گرفته است

شده است و کتابچه مشخصات فرآورده‌های نفتی تدوین شده و ویرایش دوم آن نیز در دست تهیه می‌باشد. وی در ادامه، فعالیت‌های انجام شده در ارتباط با مجله فرآیند نو را تشریح نمودند. این موارد شامل فعال سازی و ارتقای مجله فرآیند نو، چاپ و مستندسازی مقالات علمی- پژوهشی مرتبط با صنعت پالایش و پخش، تغییر رویکرد نشریه و اضافه نمودن بخش گزارش کوتاه علمی، دستاوردهای پژوهشی، ثبت ایده‌های برتر صنعتی/ دانشگاهی و گزارش درس آموخته‌های حوادث، مصاحبه با پیشکسوتان صنعت پالایش و پخش و اشتراک‌گذاری تجربیات متخصصین مجموعه شرکت‌های پالایش و پخش به وبسایت نشریه می‌باشد و همچنین اخذ شناسه دیجیتالی (DOI) برای مقالات، دریافت شاپای الکترونیکی برای نشریه، اضافه کردن چکیده مبسوط انگلیسی (Extended Abstract) و نمایه‌سازی در سایت‌های معتبر نیز انجام شده است.

ایشان در ادامه به راه اندازی کانال پژوهشگران پالایش پخش در شبکه‌های اجتماعی اشاره نمودند و اضافه کردند: این کانال به منظور ارتباط هر چه بیشتر بین پژوهشگران در اقصی نقاط کشور و جهان از دوماه پیش شروع به فعالیت کرده و آدرس لینک آن <https://eitaa.com/NiordcResearchers> می‌باشد.

کاظم نژاد در پایان تأکید کرد برگزاری جلسات هم‌اندیشی و همایش‌های مرتبط با نیازهای فعلی و آینده صنعت پالایش و پخش کشور با هدف حمایت قاطع از تولیدات بومی و خدمات شرکت‌های دانش‌بنیان در برنامه کارگروه تحول و پیشرفت دانش‌بنیان قرار گرفته است و در همین راستا مجوز وزیر محترم نفت برای برگزاری اولین همایش بومی‌سازی لیسانس توسط مدیریت پژوهش و فناوری شرکت ملی پالایش و پخش در سال ۱۴۰۲ در شهر آبادان اخذ شده است.

تحریک مولدهای ۱۱ و ۱۲ نیروگاه ۲ و بومی‌سازی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سیستم مولد گازی HYS هیتاچی با شرکت خدمات نیروگاهی آهار شرق و سامانه پایش مستمر انتشار با شرکت پتروآینده رجحان مهرگان در دولت سیزدهم انجام شده است. همچنین رفع مشکلات واحد فعلی آلکیلاسیون این شرکت توسط مدیریت پژوهش و فناوری از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز علمی و پژوهشی کشور در دست بررسی و مطالعه می‌باشد.

کاظم نژاد با بیان اینکه بیست عدد RFP در خصوص چالش‌ها و نیازهای فناورانه توسط شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت تهیه شده است، افزود: فراخوان پروژه‌های بهره‌وری انرژی و مدیریت محیط زیست از طریق طراحی نیروگاه تولید برق با استفاده از گاز ترش ارسالی به فلر، مطالعه به‌کارگیری و بومی‌سازی فناوری مدلسازی اطلاعات ساخت (BIM) در اجرای پروژه‌های صنایع نفت و گاز و روش‌های نوین شناسایی نشتی در تست هیدرواستاتیک خطوط لوله مدفون در خاک در مرحله بررسی جهت عقد قرارداد می‌باشد.

وی تأکید کرد: برخی فعالیت‌های پژوهشی نیز با همکاری تیم‌های استارت‌آپی در حال انجام می‌باشد که از جمله آنها می‌توان به جلوگیری از هدررفت آب تبخیری کولینگ تاور، آسفالتین زدایی از نفت کوره و کاهش ویسکوزیته به روش کاویتاسیون، تبدیل ماده خورنده و مزاحم DMDS تولید شده در واحدهای LPG پالایشگاه‌ها به ماده کاربردی و ارزشمند، کاهش گوگرد نفت کوره، بهینه‌سازی مصرف سوخت در کوره‌ها و بویلرها با استفاده از همگن‌سازی شعله آنها، تولید مخازن کامپوزیت نسل ۴ بصورت جامبو با هدف ذخیره‌سازی و انتقال گاز طبیعی اشاره کرد.

مدیر پژوهش و فناوری و رئیس کمیته مشخصات شرکت ملی پالایش و پخش اضافه کردند: در زمینه تدوین استاندارد مشخصات فرآورده‌های نفتی، فعالیت‌های زیادی انجام

صیانت از حقوق شهروندان و ارتقای سلامت اداری با الگوبرداری از مبانی و اصول ۱۲ گانه دولت سیزدهم

اصول ۱۲ گانه‌ای که نقشه پیشگیری و مقابله با فساد اداری ابلاغی از دولت سیزدهم است، دستورالعمل در سطح ادارات بازرگری، تدوین و ابلاغ شده است. محمودرضا افشاریان با اشاره به فعالیت‌های اداره بازرسی و پاسخگویی به شکایات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در دولت سیزدهم، ادامه داد: اداره بازرسی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بازرگری در وظایف و اجرای تغییرات ساختاری از سه اداره داخلی تشکیل شده است.

اداره اول رسیدگی به شکایات و صیانت از حقوق شهروندی

وظیفه آن دریافت و رسیدگی به شکایات، نظرات و مطالبات شهروندان (اعم از همکاران و شهروندان)

رئیس بازرسی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به نتایج ارزیابی عملکرد منتشر شده در صنعت نفت اظهار داشتند که در راستای مبانی و سیاست‌های دولت تمامی تلاش این اداره در راستای صیانت از حقوق شهروندان و ارتقاء سلامت اداری متمرکز گردیده که در حوزه صیانت از حقوق شهروندان و رسیدگی به شکایات با ابلاغ و اجرای دستورالعمل‌های لازم موفق به کسب جایگاه نخست در سطح صنعت نفت و ارتقاء جایگاه از جایگاه ۳۲ در میان ۱۱۰ دستگاه اجرایی به پنج دستگاه اجرایی برتر در کشور ماحصل این اقدامات می باشد که مورد تقدیر ارزیابان محترم سازمان اداری و استخدامی کشور و نهاد محترم ریاست جمهوری واقع گردید. در راستای ارتقای سلامت اداری نیز با الگو برداری از

مدیر بازرسی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به اینکه رویکرد بازرسی در حوزه نظارتی و صیانت به عنوان یک دستگاه نظارتی پیشگیری از بزه و تخلف است، گفت: از همین رو به عنوان چشم و چراغ مدیر فعالیت می‌کند.

پالایشگاه ۶۴ انشعاب متفرقه و بعضاً فاقد مجوز و کارایی عملیاتی شفاف شناسایی شد که به اسکله‌های بارگیری کشتی‌ها در بندر وصل می‌شدند افزود بررسی‌ها نشان داد که ۳۰ مورد از این انشعابات بایستی مسدود گردد. که به عنوان گلوگاه فساد شناسایی و رصد گردید.

همچنین در حوزه جذب نیروهای پیمانکاری نیز در سامانه ساپنا سوء جریاناتی کشف و منجر به صدور دستورالعمل‌های لازم در خصوص جذب و معرفی عاملین به هیأت تخلفات گردید.

ایشان با اشاره به اینکه یکی دیگر از مطالبی که مد نظر این اداره می‌باشد ارتقای شفافیت است ادامه داد یکی از آرمانهای اصلی نظام جمهوری اسلامی ایران که بر پایه مردم سالاری بنا نهاده شده شفافیت در امور اجرایی است. افشاریان اظهار داشت: با شفافیت در امور در چرخه چشم انداز نظارت مردمی در حوزه عملکردی سازمان گشوده خواهد شد و شفافیت در اطلاعات که منجر به نظارت و مشارکت مردمی می‌گردد. شفافیت در پاسخگویی و عملکرد نیز ضروری خواهد بود. مردم به خوبی می‌توانند عملکرد دستگاه را مورد ارزیابی قرار داده و قضاوت نمایند. وی با اشاره به اقدامات صورت پذیرفته در راستای سلامت اداری و شفافیت سازمانی ایجاد سامانه سدف و همچنین حذف امضاهای طلایی از صدور مجوزها، راه‌اندازی نظام توزیع الکترونیک گاز مایع را از نمونه‌های اقدامات صورت پذیرفته دانست تا با ارتقای شفافیت مانع از رانت خواری و حذف فساد در فرایندهای اجرایی می‌گردند.

وی ضمن آرزوی توفیق برای تمامی خادمین مردم و آرزوی سربلندی ملت شریف ایران بیان نمودند: شهروندان می‌توانند از طریق سامانه‌های اعلام شده در متن گفتگو و یا سامانه Bazresi.NIORDC.IR بیانگر نقطه نظرات، انتقادات، شکایات و عملکرد فعالیت‌های شرکت ملی پالایش و پخش باشند.

بوده و با تجهیز سامانه‌های هوشمند ارتباطی در دریافت شکایات مردمی از طرق سامانه‌های سامد، بازرسی کل کشور، بازرسی وزارت نفت، بازرسی شرکت ملی پالایش و پخش و سایر مبادی ورودی نسبت به انتقال و رسیدگی به مطالبات مردمی برابر با نظامنامه پاسخگویی به شکایات اقدام می‌نماید. رئیس بازرسی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران افزود: از ابتدای سال تا کنون ۱۳۵۶ مورد از مطالبات و شکایات مردمی در حوزه فعالیت‌های این شرکت را در بسترهای مختلف ارتباطی دولت پیگیری و پاسخگویی نموده‌ایم. و در حوزه صیانت از حقوق توانخواهان نیز با دستگاه متولی مربوطه تعامل خوبی برقرار گردیده و ان شاءالله با فعالیت شایسته بتوانیم به عنوان دستگاه پیشرو در خصوص تجهیز و خدمات‌رسانی به توانخواهان ارجمند نیز پیشگام امور باشیم.

اداره دوم نظارت بر عملکرد و ارتقای سلامت اداری:

که وظیفه نظارت بر عملکرد کلی دستگاه و پایش سلامت اداری، شناسایی گلوگاه‌های فساد و ارائه راهکار لازم را در خصوص رفع گلوگاه‌ها بر عهده دارد، و با تدوین دستورالعمل لازم و تشکیل جلسات مستمر و نظارت موارد اطلاعاتی در ایفای وظایف محوله و اجرای اصول ۱۲ گانه دولت سیزدهم کوشاست.

اداره سوم بازرسی

به منظور حصول اطمینان عرفی از عملکرد مدیران با برنامه‌ریزی دوره‌ای و یا دستورات موردی اقدام به مطابقت اجرای فرایندها و قوانین می‌نمایند.

در حوزه نظارتی رویکرد ما پیشگیری از بزه و تخلف بوده و از همین رو به عنوان دیده بان، و به تعبیر مقام معظم رهبری چشم بینا و گوش شنوای مدیران ارشد و معاون محترم وزیر و مدیر عامل شرکت با انعکاس نقاط قوت و ضعف در مجموعه‌ها عمل می‌نماییم. وی با اشاره به اینکه در بازرسی‌های دوره‌ای از یک

در حوزه‌های سرمایه‌های انسانی، مالی و قراردادهای، مناقصات و معاملات اقداماتی را انجام دادیم که دستاورد اینها باعث شد تا سطح رضایت‌مندی ذینفعان که در حوزه درون سازمانی و برون سازمانی هستند ارتقا پیدا کند.

توسعه دولت الکترونیک در صنعت پالایش و پخش دولت سیزدهم

دستگاه‌های اجرایی نسبت به سال ۱۳۹۹ دانست و ادامه داد: کسب رتبه بیستم در میان دستگاه‌های اجرایی و کسب رتبه دوم در وزارت نفت نیز انجام شده است.

به گفته باصفا، کسب رتبه یک در شاخص دولت مشارکتی در ارزیابی ملی نوبت هشتم (سال ۱۴۰۰) سازمان فناوری اطلاعات از دستگاه‌های اجرایی و بیش از ۱۲٫۵ درصد کاهش میزان مراجعات حضوری کاربران خدمات شرکت از دستاوردهای دیگری است که با توسعه دولت الکترونیک محقق شده است.

وی تاکید کرد: ایجاد و بهره برداری پنجره واحد خدمات هوشمند دستگاه و انجام تمامی تعهدات شرکت در اتصال خدمات ستاد و شرکت ملی پخش به پنجره هوشمند ملی کشور نیز در این عرصه انجام شده و عملکرد شرکت پالایش و پخش در شاخص‌های

باصفا، مدیر فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت با اشاره به مهمترین اقدامات دولت سیزدهم در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات با بیان اینکه در حوزه شبکه و دولت الکترونیک دستاوردهای بسیاری محقق شده است، افزود: حدود ۷۹ درصد از شاخص‌های توسعه دولت الکترونیک در ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور (جشنواره شهید رجایی) در سال ۱۴۰۰ در شرکت پالایش و پخش محقق شد که در کسب رتبه یک وزارت نفت در شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور نقش بسزایی داشته است.

وی اقدام دیگر در این زمینه را ارتقاء ۶۰ رتبه ای (۳۷٫۰۴ درصد رشد) شاخص کیفیت خدمات الکترونیک، درگاه‌ها و پرتال‌های شرکت در ارزیابی ملی نوبت هشتم (سال ۱۴۰۰) سازمان فناوری اطلاعات از

مدیر فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به استقرار شاخص‌های دولت الکترونیک و توسعه آن در دولت سیزدهم گفت: حدود ۷۹ درصد از شاخص‌های توسعه دولت الکترونیکی در ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور (جشنواره شهید رجایی) در سال ۱۴۰۰ در شرکت پالایش و پخش محقق شد.

فنی مربوط به پورتال سازمانی شرکت در ارزیابی سال ۱۴۰۰ سازمان فناوری اطلاعات بهینه بوده و اقدامات مناسبی در جهت بهبود و ارتقاء وضعیت زیرسایت‌ها و پورتال‌های شرکت در ستاد و شرکتهای تابعه انجام شده است.

مدیر فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران اتصال به بستر GSB و PGSB جهت دریافت سرویسهای مرکز تبادل اطلاعات در این بستر از جمله سرویس نظرسنجی سازمان اداری و استخدامی کشور، سرویس سامانه مودیان مالیاتی، سرویس خدمات ارزی ناخدا، سرویس استعلام مدرک تحصیلی و... و برقراری اتصال به سامانه‌های بر بستر شبکه ملی اطلاعات شامل سامانه سادا، سنا، پاکنا و... را از اقدامات دیگر این شرکت در عرصه فناوری اطلاعات دانست و گفت: دریافت پیش شماره پیامکی سامانه ملی پیام ایران برای ستاد و شرکتهای تابعه و زیرمجموعه و انعقاد قرارداد با سازمان فناوری اطلاعات برای بهره برداری از این سامانه نیز به انجام رسیده است.

وی تصریح کرد: تحلیل، طراحی و پیاده سازی سامانه

صدور الکترونیکی مجوز احداث جایگاه سوخت مایع/تک منظوره CNG/دو منظوره مایع و CNG توسط شرکت ملی پخش و اتصال آن به درگاه ملی مجوزهای کشور باعث کاهش فساد در این عرصه و کوتاه شدن روند دریافت مجوز شده است.

باصفا به توسعه و ارتقاء سامانه درخواست فرآورده‌های نفتی (سدف) توسط شرکت ملی پخش جهت ساماندهی و شفاف سازی توزیع و تخصیص سوخت به متقاضیان در بخش‌های مختلف و اتصال آن به پنجره هوشمند ملی کشور اشاره نمود و تاکید کردند

باصفا پشتیبانی در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات در این شرکت را شامل ۷ اقدام دانست و افزود: ارتقاء سطح خدمات، کاهش زمان پاسخگویی به سفارشات و افزایش رضایتمندی کاربران در قالب تکریم ارباب رجوع و ارتقاء و نوسازی تدریجی سامانه‌های سخت افزاری مورد نیاز کاربران با این هدف انجام شده است.

با پیاده‌سازی این سامانه کلیه مشتریان شرکت ملی پالایش و پخش اعم از جایگاه داران کشور، دامداریها، ماکیان، کارخانجات و... (بالغ بر ۱۰۰ هزار مشتری روزانه) به صورت آنلاین با بانک‌های کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی (جهت اخذ استعلامات الکترونیک) در تعامل می‌باشند.

وی دیگر اقدامات انجام شده در زمینه دولت الکترونیک را شامل تحلیل، طراحی و پیاده‌سازی سامانه تبدیل خودروهای بنزینی به دوگانه‌سوز CNG توسط شرکت ملی پخش با هدف تسهیل این فرآیند برای شهروندان و اتصال آن به پنجره هوشمند ملی کشور و اهتمام در جمع‌آوری و انتشار اطلاعات شرکت در سایت شفاف شرکت در راستای شفافیت دولت دانست و ادامه داد: تعریف کاربران میز خدمت حضوری در ستاد و ۳۷ منطقه شرکت ملی پخش در سامانه ملی راهبری میز خدمت سازمان اداری و استخدامی کشور و پیاده‌سازی نظرسنجی الکترونیکی در میزهای خدمت حضوری نیز در همین راستا در شرکت به انجام رسیده است.

به گفته باصفا، امنیت و شبکه از دیگر اقدامات فناوری اطلاعات و ارتباطات در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران بوده که شامل تمرکز بر تأمین تجهیزات و نرم‌افزارهای بومی در حوزه امنیت و شبکه با هدف جایگزینی ضد بدافزار خارجی مک‌آفی با محصول بومی پادویش، انجام بررسی لازم در خصوص انتخاب سرور ایمیل سازمانی جایگزین MS Exchange (در حال مذاکره با شرکت ایرانی جهت استفاده آزمایشی محصول می‌باشد) و بررسی و مقایسه UTM‌های بومی جهت خرید محصول مناسب است. وی در این زمینه به حمایت از شرکت‌های دانش بنیان اشاره کرد و گفت: مذاکره با مجموعه دانش بنیان جهت استفاده از راهکار امنیتی انتقال داده بین شبکه‌های امن و ناامن، تشکیل کارگروه فنی امنیت و شبکه با حضور نمایندگان پالایشگاهها و شرکت‌های تابعه جهت هم‌افزایی و ارائه سیاست‌های کاربردی و علمی، اقدام به مکانیزه کردن فرآیندهای شبکه از قبیل مانیتورینگ، مدیریت کاربران، خدمات کاربران و... و فراهم نمودن زیرساخت ارتباطی جهت تکمیل اطلاعات اموال غیر منقول (سامانه سادا) و سایر سامانه‌ها با همین هدف به انجام رسیده است. مدیرفناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به تشکیل شورای

فاوای پالایش و پخش: (متشکل از مدیران و روسای IT سه شرکت اصلی و شرکت‌های پالایشی) اشاره کرد و گفت: همچنین تدوین راهبردهای فاوای پالایش و پخش، تدوین سیاست‌های اجرایی، تدوین مقررات و آئین‌نامه‌ها، پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها و تلاش برای بهبود مستمر آن و برنامه ریزی و نظارت بر بودجه تخصصی IT نیز صورت گرفته است.

وی از تشکیل ۳ کارگروه فنی/ تخصصی متشکل از نمایندگان سه شرکت اصلی و شرکت‌های پالایشی نیز خبر داد و گفت: کمیته نرم افزار، کمیته امنیت و شبکه و کمیته پشتیبانی این کارگروه‌ها را تشکیل می‌دهند. باصفا پشتیبانی در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات در این شرکت را شامل ۷ اقدام دانست و افزود: ارتقاء سطح خدمات، کاهش زمان پاسخگویی به سفارشات و افزایش سطح رضایتمندی کاربران در قالب تکریم ارباب رجوع و ارتقاء و نوسازی تدریجی سامانه‌های سخت افزاری مورد نیاز کاربران با این هدف انجام شده است.

وی با اشاره به ارائه راهکارهای جایگزین از قبیل شارژ مکرر مخازن چاپگرها و یا استفاده اشتراکی کارکنان از تجهیزات مذکور عنوان نمود که این مدیریت موفق به کاهش هزینه‌های تأمین اقلام مصرفی گردیده است. همچنین با بروز رسانی سامانه‌های نرم افزاری مورد استفاده کاربران، نوسازی تدریجی سخت افزارهای موجود در سازمان بمنظور تسهیل و تسریع چرخه کسب و کار شرکت در دستور کار قرار گرفته است. حمایت از شرکتهای دانش بنیان و جایگزینی تولیدات داخلی با محصولات مشابه خارجی، نوسازی سخت افزاری و نرم افزاری مجتمع آموزشی شرکت بعنوان مرکز پرورش مدیران آینده سازمان، همراهی و پشتیبانی از کاربران جهت استفاده از سامانه‌های اعلامی از سوی ارگانهای مختلف از جمله سامانه ستاد، ثنا، بازرسی و... از جمله دیگر اقدامات این مدیریت بوده است. مدیرفناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از پیاده‌سازی دستورالعمل درج شناسه ملی سند (شناسه شمس) خبر داد و گفت: برگزاری جلسه‌های بررسی اتوماسیون‌های اداری مختلف برای ارتقاء سیستم اتوماسیون اداری فعلی به سیستم اتوماسیون اداری WebBased ارتقاء اتوماسیون اداری شرکت خطوط لوله و مخابرات (شرکت تابعه پالایش و پخش) از نسخه Eorg به پرگار نیز در اتوماسیون شرکت پالایش و پخش انجام شده است.

گزینش حدود ۵ هزار نفر در شرکت ملی پالایش و پخش در سال ۱۴۰۱

رسول اسناوندی رئیس گزینش شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به تعیین تکلیف استخدام و گزینش ایثارگران در سال ۱۴۰۱ در این شرکت اشاره کرد و گفت: علاوه بر انجام مراحل گزینش، دوره‌های آموزشی در جهت ارتقاء سطح معلومات همکاران شاغل نیز برگزار شده است. رسول اسناوندی با اشاره به عملکرد گزینش شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در سال ۱۴۰۱، افزود: تبدیل وضعیت ایثارگران در سال جاری با سرعت قابل قبولی انجام شده است.

وی ادامه داد: شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در خصوص تبدیل وضعیت ایثارگران بند (و) صنعت نفت سال ۱۴۰۱ مراحل گزینش ۸۸۱ نفر برای تبدیل وضعیت استخدام به پیمانی را انجام داده است.

اسناوندی تاکید کرد: همچنین مراحل گزینش ۵۰۰ نفر از ایثارگران بند (و) برای تبدیل وضعیت به رسمی نیز در سال جاری به انجام رسیده است. وی به آمار عملکرد گزینش پالایش و پخش در خصوص تبدیل وضعیت ایثارگران بند (د) صنعت نفت به تفکیک پیمانی / رسمی سال ۱۴۰۱ اشاره کرد و گفت: مراحل تبدیل وضعیت ۳ هزار و ۲۴۷ نفر از ایثارگران بند (د) به پیمانی در این سال انجام شد و گزینش ۳۰۰۰ نفر از ایثارگران این بند برای تبدیل وضعیت به پیمانی صورت گرفت.

رئیس گزینش شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران افزود: امسال مراحل گزینش ۱۰۸ نفر از فارغ التحصیلان گروه الف دانشگاه صنعت نفت نیز در این شرکت انجام شد. وی ادامه داد: همچنین با هدف توانمندسازی،

تبدیل وضعیت به قرارداد مدت معین سال ۱۴۰۱ برای ۸۰ نفر از شاغلان پالایش و پخش انجام شده است. اسناوندی به آمار عملکرد گزینش پالایش و پخش در خصوص طرح نظام سال ۱۴۰۱ نیز اشاره کرد و گفت: در این زمینه نیز مراحل گزینش ۵۰ نفر از افراد صورت پذیرفته است.

وی با تاکید بر لزوم ارتقا دانش همکاران در طی دوره خدمت، افزود: برگزاری دوره‌های آموزشی در جهت ارتقاء سطح معلومات همکاران شاغل و مشمولین بند واو - دال ایثارگران را در دستور کار خواهیم داشت.

افزایش توانمندی و رفاه کارکنان با توسعه مدیریت منابع انسانی

وی به اقدامات انجام شده در اداره طرح و برنامه‌ریزی نیروی انسانی این شرکت نیز اشاره کرد و گفت: بررسی سوابق مدارک تحصیلی جهت پیشنهاد ایجاد سمت به مدیریت مهندسی ساختار بند «و» برای ۸۷۸ نفر صورت پذیرفته است.

مدیر توسعه منابع انسانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از بررسی سوابق مدارک تحصیلی جهت پیشنهاد ایجاد سمت به مدیریت مهندسی ساختار بند «د» ۳۶۴۲ از کارکنان خبر داد و افزود: بررسی تناسب مدارک تحصیلی دوم ۵۶۳ نفر کارکنان با سمت پیشنهادی، با توجه به مقررات ابلاغی پیشین امکان تعدیل مدارک کارکنانی که برای یک بار تعدیل شده‌اند، میسر نبوده است نیز در این دولت انجام گرفته است.

وی ادامه داد: بررسی بهره‌مندی از فوق‌العاده تخصصی شغل مقاطع تحصیلی بالاتر ۹۹۵ نفر از کارکنانی که پس از تاریخ ۱۳۹۷/۲/۱ شروع به تحصیل کرده‌اند و همچنین

وحید عبدالله‌زاده، مدیر توسعه منابع انسانی با اشاره به توسعه اقدامات انجام شده در مدیریت منابع انسانی شرکت پالایش و پخش در دولت سیزدهم، افزود: در اداره تأمین نیروی انسانی در این مدت، تعداد کل ایثارگران شامل جذب براساس قانون تفسیر بند «و» ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور ۹۳۷ نفر بوده است.

وی با تأکید بر اینکه تعداد ایثارگران شامل جذب براساس قانون تفسیر بند «و» ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور تبدیل وضعیت شده نیز ۶۸۷ در دولت سیزدهم بوده است، ادامه داد: همچنین تعداد کل ایثارگران شامل جذب براساس دستورالعمل اجرایی بند «د» تبصره ۲۰ قانون بودجه ۱۴۰۰ نیز ۳۵۹۱ نفر برآورد می‌شود.

عبدالله زاده تصریح کرد: ۲۵۱ نفر از ایثارگران شامل جذب بر اساس دستورالعمل اجرایی بند «د» تبصره ۲۰ قانون بودجه ۱۴۰۰ که پرونده آنها جهت خاتمه قرارداد به شرکت مورد نظر ارسال شده است.

مدیر توسعه منابع انسانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به اقدامات انجام شده با هدف توانمندی و افزایش رفاه کارکنان شرکت در دولت سیزدهم اشاره کرد و گفت: جذب ایثارگران و تبدیل وضعیت کارکنان شرکت از مهمترین فعالیتهایی است که در کنار اقدامات رفاهی انجام شده است.

و واحدهای ذریبط، کمک هزینه‌های درمانی، کمک هزینه‌های اروتز/پروتز و کمک هزینه‌های دندانپزشکی، کمک هزینه خدمات حمایتی و توانبخشی فرزندان معلول کارکنان، پوشش بیمه ای نوزادان کارکنان انانث صنعت نفت، جبران خدمات کارشناسی متخصصین، اساتید دانشگاه و پژوهشگران غیرشرکتی، ضوابط تعدیل مدرک تحصیلی حین خدمت کارمندان، فوق العاده مخصوص دانش آموختگان نخبه، استعداد برتر و ممتاز، هزینه استفاده از منازل سازمانی شهر تهران در سال ۱۴۰۱، کمک هزینه مسکن مشمولین قانون کار در سال ۱۴۰۱، افزایش حقوق و کمک هزینه عائله مندی و اولاد و پوشش اجباری بیمه‌ها در این زمینه انجام شده است.

مدیر توسعه منابع انسانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ادامه داد: بررسی و مطالعه مسائل مربوط به تخصیص یا عدم تخصیص فوق العاده‌ها و شرایط احراز برخورداری از انواع مزایا و طرح‌های رفاهی نیز صورت گرفته که در این راستا بررسی و تعیین فوق العاده جبران صرف وقت اضافی برای مناطق و مراکز عملیاتی مستقر در

برگزاری ۱۹ دوره کانون ارزیابی و توسعه مدیران جهت ۱۱۵ نفر از کارکنان شرکت نیز از دیگر اقدامات انجام شده در اداره طرح و برنامه ریزی نیروی انسانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در دولت سیزدهم بوده است.

عبدالله زاده با تاکید بر اقدامات اداری امور کارکنان برای تبدیل وضعیت و همچنین بررسی و تعدیل مدارک آنها در دولت سیزدهم، تصریح کرد: اقدامات اداری ۷۴۳ نفر از کارکنان تبدیل وضعیت بند (و) و ۲۱۲ نفر از تبدیل وضعیت بند (د) انجام شده است.

وی گفت: همچنین اقدامات اداری ۸۵۶ نفر از کارکنان بازنشسته عادی و قبل از موعد نیز انجام شده است.

به گفته عبدالله زاده، تعدیل مدارک ۸۳۴ نفر از کارکنان و بررسی سوابق ۴۳۸ نفر از آنها انجام گرفته و ۳۳ مورد مأموریت خارج از کشور نیز صورت گرفته است.

وی با اشاره به فعالیتهای صورت گرفته در اداره بررسی طرح‌ها، روش‌ها و هماهنگی مقررات اداری و استخدامی، افزود: ابلاغ مصوبات، اطلاعیه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها به شرکت‌ها، مدیریت‌ها

خدمات دهی بهتر در دولت سیزدهم به نتیجه رسید. مدیر توسعه منابع انسانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ادامه داد: از ابتدای استقرار دولت سیزدهم، با عنایت به رویکرد مقام عالی وزارت مبنی بر به روزرسانی قوانین و مقررات جاری شرکت‌ها و رفع موانع و مشکلات قانونی جهت تسهیل فرآیندهای موثر، با حضور نمایندگان اداره بررسی طرحها، روشها و هماهنگی مقررات اداری ستاد پالایش و پخش و رؤسا و اعضای محترم واحدهای مقررات / نمایندگان ذیربط شرکت‌های تابعه کارگروه مقررات تشکیل گردید. در این راستا مسائل و چالشهای حوزه منابع انسانی از منظر قوانین و مقررات صنعت نفت در ستاد و شرکت‌های تابعه در دست بررسی، بازنگری و پایش و به روزرسانی است.

وی به اقدامات صورت گرفته در اداره امور ایثارگران شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران نیز اشاره کرد و افزود: از جمله این اقدامات می‌توان به ثبت نام متقاضیان بند «و» ماده ۴۴ و بند «د» تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ در خصوص تبدیل وضعیت استخدامی/ بررسی و استعلام گواهی‌های ایثارگری حدود ۴۸۵۰ نفر و همکاری با اداره کل آموزش، برنامه ریزی نیروی انسانی و تحول اداری در خصوص استخدام حدود ۲۳۰۰۰ نفر از متقاضیان تبدیل وضعیت از کل یگان‌های نیروهای مسلح سراسر کشور با هماهنگی مناطق شرکت ملی پخش (۳۷ منطقه) اشاره کرد.

به گفته عبدالله زاه، عقد قرارداد با یکی از هتل‌های مشهد مقدس و برگزاری ۱۲ دوره در قالب اعزام ۳۶۰ نفر از عزیزان ایثارگر به‌مراه خانواده محترم آنان، برگزاری ۵ دوره اردوی سیاحتی محمودآباد و بهره‌مندی ۲۶۲ نفر از عزیزان ایثارگر به‌مراه خانواده محترم آنان و برگزاری اولین یادواره سردار دل‌ها حاج قاسم سلیمانی و شهدای مقاومت در شهرستان کرمان و با حضور جمع کثیری از خانواده‌های معظم شهدا و ایثارگران در سطح وزارت نفت با میزبانی این امور و همکاری شرکت پخش منطقه کرمان نیز در همین راستا انجام گرفته است.

وی به برگزاری ۶ رشته مسابقات فرهنگی و ورزشی جانبازان و معلولین در سطح شرکت ملی پالایش و پخش اشاره کرد و گفت: برگزاری جلسه هم‌اندیشی مسئولین ایثارگران شرکت ملی پالایش و پخش و شرکت‌های واگذاری اصل ۴۴ به میزبانی شرکت پالایش نفت تبریز، هماهنگی با سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت در خصوص بهره‌مندی خانواده‌های معظم شهدای بازنشسته کارگری و برگزاری دو دوره صعود سراسری جانبازان شرکت ملی پالایش و پخش به قله‌های مرتفع کشور با همکاری شرکت‌های تابعه نیز انجام شده است.

شرکت‌های فرعی انجام شده است.

وی گفت: همچنین بررسی و مطالعات تطبیقی قوانین موضوعه و ضوابط و مقررات مجری در حوزه ایثارگری با توجه به نحوه تعیین حقوق و فوق‌العاده‌های پرداختی به مشمولین قانون تفسیر بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه و بند «د» تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۴۰۰، تعدیل مبلغ فوق‌العاده ایثارگری ماده (۵۱) قانون جامع خدمت رسانی به ایثارگران در سال ۱۴۰۱ و یکنواخت سازی گواهی جبهه‌رزمندگان نیز محقق شده است.

عبدالله زاده افزود: بررسی مطالبات کارکنان قرارداد مدت معین و موقت با عنایت به قانون کار و ضوابط و مقررات مربوطه و انجام پیگیری‌های لازم از مبادی ذیربط از اقدامات دیگر توسعه منابع انسانی شرکت است که به فراهم شدن امکان مشارکت کارکنان قرارداد مدت موقت و خانواده‌ها در فعالیت‌های ورزشی، استفاده از خدمات غذای باشگاهی و مکاتبات و پیگیری‌ها در خصوص مشخص شدن بازخرید مرخصی استحقاقی سالانه و پاداش پایان سال (عیدی) منجر شده است.

وی پاسخگویی و رسیدگی به شکایات مرتبط با قوانین و مقررات اداری و استخدامی از طریق تعامل و همکاری با امور حقوقی و واحدهای ذیربط و تهیه و تنظیم گزارشات اداری و استخدامی و مقرراتی در حوزه‌های مختلف نیروی انسانی اعم از حقوق و فوق‌العاده‌ها و مزایا، پاداش پایان سنوات و سقف حقوق و... را نیز اعلام کرد و گفت: تشکیل و راه‌اندازی کارگروه مقررات ستاد و شرکت‌های تابعه نیز با هدف

بررسی مطالبات کارکنان قرارداد مدت معین و موقت با عنایت به قانون کار و ضوابط و مقررات مربوطه و انجام پیگیری‌های لازم از مبادی ذیربط از اقدامات دیگر توسعه منابع انسانی شرکت است

تأمین ۶۷۹ هزار میلیارد ریال منابع هدفمندی سال ۱۴۰۱ در شرکت ملی پالایش و پخش

مدیر امور مالی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: تأمین منابع سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها به ارزش بیش از ۶۷۹ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۱ تاکنون در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران انجام شده است.

حسن مومنی ملک‌شاه با اشاره به اقدامات صورت گرفته در این مدیریت طی دولت سیزدهم با تأکید بر حل و فصل پرونده‌های مالیاتی افزود: اقدامات مؤثر انجام شده در راستای تعیین تکلیف پرونده‌های مالیاتی طی یکسال گذشته منجر به اخذ آراء در مجموع به ارزش ۱۴٫۶ هزار میلیارد ریال به نفع شرکت شد.

وی به تحقق نظر شرکت در خصوص نحوه محاسبه مالیات در زنجیره ارزش تولید، انتقال و توزیع و فروش فرآورده‌های نفتی اشاره کرد و ادامه داد: پیگیری‌های مکرر این شرکت از طریق انجام مکاتبات و برگزاری جلسات متعدد برای تبیین مفهوم نهایی و اساسی زنجیره ارزش موضوع ماده (۱۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب سال ۱۳۹۵ نهایتاً منجر به حصول نتیجه مطلوب شد.

مومنی تأکید کرد: از طریق پیش‌نویس نهایی آیین‌نامه اجرایی تبصره (۵) ماده (۱۷) قانون مالیات برارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۰۳/۰۲ نظر این شرکت مبنی بر لزوم محاسبه و درج مالیات برارزش افزوده و عوارض فقط یک بار در صورت حساب‌های صادره در انتهای زنجیره ارزش تأمین شد.

وی با اشاره به اخذ تسهیلات برای طرح‌های توسعه‌ای پالایشگاهی، گفت: اخذ تسهیلات به مبلغ ۳٫۶ میلیارد یوان برای اجرای طرح توسعه و تثبیت شرکت پالایش نفت آبادان به‌رغم وجود محدودیت‌ها و اعمال تحریم‌های بین‌المللی انجام شد.

به گفته مدیر امور مالی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، استفاده از ظرفیت‌های قانونی برای ایجاد دارایی‌های ثابت مشهود، با استفاده از ظرفیت‌های مندرج در قوانین بودجه سنواتی در قالب حمایت از طرح‌های توسعه، نگهداشت و حفظ ظرفیت تولید، انتقال و پخش فرآورده‌های نفتی به مبلغ ۴۹٫۸۸۰ میلیارد ریال از سال ۱۴۰۰ تاکنون دارایی

(تکمیل شده و در جریان تکمیل) ایجاد شده است. وی به مدیریت نقدینگی در این شرکت طی دولت سیزدهم اشاره کرد و افزود: تأمین منابع سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها به ارزش بیش از ۶۷۹ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۱ تاکنون، پرداخت هزینه‌های جاری، کرایه حمل، حقوق و دستمزد کارکنان شرکت‌های فرعی و تأمین مالی پروژه‌های سرمایه‌ای که موجب گردش نقدی با میانگین ماهانه ۱۳۰ هزار میلیارد ریال و ۲۰۰ میلیون یورو شده است.

مومنی مشارکت در طرح‌های پالایشگاهی جدید را از دیگر اقدامات در دولت سیزدهم عنوان کرد و ادامه داد: تأمین مالی پروژه ساخت شرکت پتروپالایشگاه شهید سلیمانی از طریق تأمین سهم سرمایه اولیه شرکت مورد نظر به ارزش ۴۰۰ میلیارد ریال تاکنون در همین راستا صورت گرفته است. وی تأکید کرد: تأمین نظر مساعد مراجع نظارتی و حل و فصل موضوعات سنواتی نیز در دولت سیزدهم به انجام رسیده است.

مدیر امور مالی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ادامه داد: طبق اقدامات مطلوب و شایسته، مؤثر و مستمر صورت پذیرفته از سوی هیأت مدیره محترم شرکت در راستای حل و فصل، تعیین تکلیف و شفاف نمودن گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی سال‌های اخیر، بیش از یکصد مورد نکات و موضوعات مندرج در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های ایران (شرکت اصلی - بدون احتساب نکات و موضوعات مندرج در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت‌های فرعی) در سال ۱۴۰۱ به ارزش ۶٫۴ میلیون میلیارد ریال و ۱۱۱ میلیون یورو، تعیین تکلیف شده است.

هزینه ۲۰ هزار میلیارد ریالی پروژه‌های زیست محیطی در صنعت پالایش و پخش

فاقد ایستگاه، اختصاص افسران ایمنی مورد نیاز بر اساس الگوی نوین سازماندهی مشاغل آتش نشانی و تفکیک سمت‌های بهداشت و محیط زیست در کلان شهرها و انتصاب دو مسئول مجزا در این مناطق صورت گرفت.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران تصریح کرد: همچنین تقویت ساختار پدافند غیرعامل در ستاد HSE پخش فرآورده‌های نفتی ایران، ایجاد ساختار پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در دوازده منطقه حیاتی/حساس تعیین شد و ارتقاء کیفی پایه سمت‌های سازمانی HSE ستاد و رؤسای HSE مناطق، همتراز با سایر سمت‌های بلافصل فنی و عملیاتی نیز با هدف ارتقا سطح ایمنی در شرکت‌ها انجام شد.

وی به بازاریابی کیفی و کمی ساختار HSE و ایستگاه‌های آتش نشانی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت در دولت

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به اقدامات مدیریت HSE و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در ابتدای دولت سیزدهم تا بهمن ماه ۱۴۰۱، افزود: در حوزه مشترک مدیریت HSE و پدافند غیرعامل بازاریابی کیفی ساختار HSE ستاد شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، بازاریابی کیفی و کمی ساختار HSE شرکت پالایش نفت شازند امام خمینی (ره) و بازاریابی کیفی و کمی ساختار HSE شرکت پالایش نفت آبادان انجام شد.

وی با تاکید بر بازاریابی کیفی و کمی ساختار HSE و ایستگاه‌های آتش نشانی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران ادامه داد: در این مسیر ارتقاء ایستگاه آتش نشانی پنج انبار نفت رشت، کرمانشاه، بوشهر، یزد و همدان از رده C به D، تخصیص ایستگاه آتش نشانی رده D به بیست انبار

تقویت ساختار پدافند غیرعامل در ستاد HSE پخش فرآورده‌های نفتی ایران، ایجاد ساختار پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در دوازده منطقه حیاتی / حساس تعیین شد و ارتقاء کیفی پایه سمت‌های سازمانی HSE ستاد و رؤسای HSE مناطق، همتراز با سایر سمت‌های بلافصل فنی و عملیاتی نیز با هدف ارتقا سطح ایمنی در شرکت‌ها انجام شد.

وی به اقدامات صورت گرفته در زمینه حفظ محیط زیست در این مجموعه اشاره کرد و افزود: نسبت به سال گذشته فضای سبز شرکت‌های پالایشی ۲۰ هکتار افزایش داشته است و میانگین فضای سبز به ۴۱ درصد رسیده است این در حالی است که استاندارد فضای سبز بر اساس قانون ۱۰ درصد است.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ادامه داد: همچنین استاندارد فضای سبز ۱۰ درصد در کلیه شرکت‌های پالایشی، کلیه مناطق شرکت خطوط لوله و مخابرات و ۹۷ درصد مناطق شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی رعایت می‌شود.

وی مدیریت پسماند را یکی دیگر از اقدامات موفق مدیریت HSE و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران دانست و گفت: میزان مدیریت پسماند ۵۸ درصد برآورد می‌شود و افزایش درصد مدیریت

سیزدهم اشاره کرد و گفت: در این زمینه ایجاد ساختار پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در شش منطقه حیاتی / حساس، ارتقاء کیفی پایه سمت‌های سازمانی HSE ستاد و رؤسای HSE مناطق، همتراز با سایر سمت‌های بلافصل فنی و عملیاتی، اختصاص افسران ایمنی مورد نیاز بر اساس الگوی نوین سازماندهی مشاغل آتش نشانی، تأکید بر عملیاتی شدن ۲۹ ایستگاه نوع D اختصاص یافته مطابق الگوی نوین ساماندهی مشاغل آتش نشانی و تفکیک سمت‌های بهداشت و محیط زیست در کلان شهرها و انتصاب دو مسئول مجزا در این مناطق نیز محقق شده است.

به گفته ایشان همچنین مصاحبه تخصصی - مدیریتی رؤسای HSE و پدافند غیرعامل شرکت‌های تابعه به منظور ارزیابی عملکرد رؤسای HSE و پدافند غیرعامل بر اساس تأکید معاون وزیر و مدیرعامل و همچنین مأموریت‌های سازمانی و شرح وظایف محوله صورت گرفت.

تعداد ۳۶۶۶ رکورد ثبت شده مواجهات شغلی، تعداد ۴۱۴۷۶ مورد مواجهه شغلی پایش شده، ۲۸۰ پروژه‌های بهداشتی مرتبط با کنترل عوامل زیان آور محیط کار، هزینه کرد اقدامات کنترلی برای حذف عوامل زیان آور به میزان ۸۰ میلیارد تومان و کاهش تعداد ۱۸۲۵ مورد مواجهه خارج از حد مجاز به محدوده استاندارد شغلی انجام شده است.

پسماندهای تولیدی از ۴۶ درصد در سال ۱۳۹۹ به میزان ۵۸ درصد در سال ۱۴۰۰ افزایش پیدا کرده است.

وی تاکید کرد: پساب مدیریت شده ۹۹٫۶ درصد است و ۳۶ درصد از پساب‌ها به طور کامل تصفیه شده اند و ۲۵ درصد نیز پساب برگشتی بوده است.

وی با بیان اینکه پیشرفت پروژه‌های پایش آنلاین نیز مطلوب بوده، افزود: در بخش هوا ۳۸ درصد و در بخش پساب ۸۰ درصد پیشرفت حاصل شده است.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران توسعه پایش آب زیرزمینی را از دیگر اقدامات دانست و ادامه داد: این موضوع در پالایشگاه‌ها به صورت ۱۰۰ درصدی انجام شده و از ۱۰ پالایشگاه کشور، در ۹ پالایشگاه احداث شبکه پایش صورت گرفته است.

وی تصریح کرد: همچنین در مناطق شرکت ملی پخش ۶۳ درصد و در مناطق شرکت خطوط لوله و مخازرات ۴۲ درصد در توسعه پایش آب زیرزمینی انجام شده است.

ایشان با بیان اینکه توسعه پایش خاک در ۱۰۰ درصد پالایشگاه‌ها و ۲۰ درصد مناطق شرکت ملی پخش به انجام رسیده است، گفت: در ۷۵ درصد از مناطق شرکت خطوط لوله و مخازرات نیز پایش خاک صورت گرفته است.

به گفته مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران رعایت استانداردهای آلاینده‌های زیست محیطی در بخش هوا (منابع ثابت - پالایشگاه‌ها) در ۹۸ درصد موارد انجام شده و در بخش پساب صنعتی در پالایشگاه‌ها ۳۴ درصد، پساب صنعتی در شرکت ملی پخش ۷۵٫۸ درصد و پساب صنعتی در شرکت خطوط لوله و مخازرات ۱۰۰ درصد محقق شده است.

وی افزود: پساب بهداشتی در پالایشگاه‌ها به صورت ۱۰۰ درصدی انجام شده و این مهم در شرکت ملی پخش ۶۵٫۶ درصد و در شرکت خطوط لوله و مخازرات ۶۳ درصد است. مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل ادامه داد: در بخش خاک در پالایشگاه‌ها ۹۴ درصد و در بخش آب زیرزمینی در پالایشگاه‌ها ۸۶ درصد اقدامات به انجام رسیده است.

وی تاکید کرد: مجموع هزینه پروژه‌های زیست محیطی در سال ۱۴۰۰ در زیر مجموعه‌های شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ۲۰ هزار و ۷۸۹ میلیارد ریال بوده است. مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به تکمیل فرم‌های انطباق مشاغل پیشنهادی با توجه به مخاطرات بهداشتی محیط کار در تبدیل وضعیت ۴۵۰۰

نفر از کارکنان جدیدالاستخدام گفت: تعداد ۳۲۴۷ مورد بند (د): تبدیل وضعیت ایثارگران (پیمانکاری به رسمی)، تعداد ۱۰۸۱ مورد بند (و): تبدیل وضعیت ایثارگران (قراردادی به رسمی) و تعداد ۱۷۲ مورد آراء دیوان عدالت اداری، فارغ‌التحصیلان دانشگاه و ... شامل این مورد شده اند.

وی به مدیریت مواجهات شغلی کارکنان با عوامل زیان آور محیط کار (سال ۱۴۰۰) اشاره کرد و افزود: تعداد ۳۶۶۶ رکورد ثبت شده مواجهات شغلی، تعداد ۴۱۴۷۶ مورد مواجهه شغلی پایش شده، ۲۸۰ پروژه‌های بهداشتی مرتبط با کنترل عوامل زیان آور محیط کار، هزینه کرد اقدامات کنترلی برای حذف عوامل زیان آور به میزان ۸۰ میلیارد تومان و کاهش تعداد ۱۸۲۵ مورد مواجهه خارج از حد مجاز به محدوده استاندارد شغلی انجام شده است.

ایشان به مدیریت پیشگیری و مقابله با کرونا اشاره کرد و ادامه داد: ۹۹٫۶۸ درصد از مبتلایان در سال جاری بهبود یافته اند و ۳۸۰ میلیارد تومان برای اقلام بهداشتی هزینه شده است. همچنین پیشرفت شناسایی و ارزیابی ریسک‌های بهداشتی مشاغل به میزان حدود ۷۰ درصد بوده است.

وی تعداد پروژه‌های اجرا شده بهداشتی در سال ۱۴۰۰ را ۴۹۶۶ مورد دانست و گفت: ۱۶۱ مورد پروژه بهداشتی نیز در دست اجرا است.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران افزود: انطباق با الزامات سیستم مدیریت بهداشت بر مبنای استاندارد بین المللی OGP به میزان ۸۰ درصد و بهبود میزان ۷ درصد سال گذشته نیز محقق شده است.

وی به پوشش ۸۶ درصدی معاینات شغلی کارکنان مشتمل بر کارکنان رسمی و پیمانکار با وجود شیوع کرونا اشاره کرد و ادامه داد: بازدید و ممیزی از شرکتهای تابعه، ملاحظه الزامات و استانداردهای HSE در قراردادهای پیمانکاری و حصول اطمینان از پیاده سازی الزامات و مشارکت در تدوین استانداردها، دستورالعمل‌ها، راهنماهای بهداشتی و تدوین راهنمای استراتژی ارزیابی مواجهات کارکنان نیز صورت گرفته است.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل به پی‌گیری تصویب حدود ۴ هزار میلیارد ریال بودجه جهت ارتقاء سامانه‌های ایمنی و آتش نشانی انبارهای نفت نیشابور، انبار ری، انبار شهید منتظری، احداث دیوار و سیل بند انبار نظامیه اهواز و بازسازی ساختمان اداری ستاد منطقه سبزوار اشاره کرد و گفت: کاهش ۴۰ درصدی آسیب‌های ناتوان‌کننده کارکنان رسمی و پیمانکار در ۹ ماهه سال جاری نسبت به سال ۱۴۰۰، اجرای ابلاغیه الگوی نوین مشاغل و ایستگاه‌های آتش نشانی شامل اصلاح ساختار و

برگزاری دوره‌های تخصصی «عملیات آتش‌نشانی» و «فرماندهی حوادث» برای تعداد ۳۰۰ نفر از آتش‌نشانیان صنعت پالایش و پخش در مراکز آموزشی پتروشیمی بندر امام و منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی به ارزش تقریبی ۵۰ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۱.

تجهیز ایستگاه‌های آتش‌نشانی مناطق شرکت‌های ملی پخش، خطوط لوله و انجام بالغ بر ۳۰ مورد بازدید از وضعیت ایمنی تأسیسات، مناطق، انبارهای نفت و شرکت‌های زیرمجموعه و پی‌گیری رفع عدم انطباق‌های موجود نیز محقق شده است. وی تصریح کرد: پیگیری ایجاد ایستگاه آتش‌نشانی تأسیسات گازمیع بندرعباس / تأسیسات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، بررسی، مشارکت و حضور فعال در تدوین بالغ بر ۲۰ عنوان استاندارد‌های ملی در زمینه ایمنی و آتش‌نشانی، تدوین بانک جامع اطلاعاتی ایستگاه‌ها/ خودروه‌های آتش‌نشانی و عملیاتی / پرسنل آتش‌نشانی صنعت نفت، پیگیری رفع معضلات شبکه آب آتش‌نشانی تأسیسات ایستگاه پمپاژ میعانات گازی شرکت پالایش نفت ستاره خلیج فارس در عسلویه / انبارهای نفت مناطق خارگ، ری، شهید آنجفی منطقه استان مرکزی، پیگیری وضعیت پیشرفت پروژه‌های ارتقاء سامانه‌های ایمنی و آتش‌نشانی انبارهای نفت و مراکز سوخت رسانی شرکت ملی پخش و اخذ مصوبه خرید ۵۷ دستگاه خودروی آتش‌نشانی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران نیز در همین راستا صورت گرفته است.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران پدافند غیرعامل و مدیریت بحران نیز اشاره کرد و گفت: انتخاب شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به عنوان یکی از شرکت‌های پیشرو در حوزه پدافند غیرعامل در سطح کشور و تقدیر و قدردانی از جناب آقای مهندس سالازی معاون محترم وزیر و مدیرعامل شرکت از طرف رئیس ستاد کل نیروهای مسلح نیز انجام شد. به گفته ایشان، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی

تهیه و تدوین برنامه نیازسنجی آموزشی سال ۱۴۰۱ براساس ماتریس دوره‌های آموزشی HSE به تفکیک گروه هدف و گروه‌های شغلی، تهیه برنامه و تقویم ممیزی HSE در سال ۱۴۰۱ و گردآوری، تهیه و تدوین بانک جامع اطلاعاتی شرکت‌ها/ مؤسسات/ مراکز آموزشی مرتبط با حوزه ایمنی، بهداشت، محیط زیست و پدافند غیرعامل» براساس آخرین اطلاعات دریافتی از شرکت‌های تابعه و روزرسانی بانک نیز در همین زمینه انجام شد.

ایران به عنوان شرکت برتر در حوزه پدافند غیرعامل در سطح وزارت نفت انتخاب و تقدیر و قدردانی از مدیریت HSE و پدافند غیرعامل از طرف وزیر محترم نفت و رئیس محترم سازمان پدافند غیرعامل کشور انجام شد.

وی تصریح کرد: نهایی سازی موافقت نامه برنامه‌ها و اهداف پدافند غیرعامل سال ۱۴۰۱ برای ۵ شرکت دولتی و ۸ پالایشگاه بخش خصوصی و اخذ گزارش پیشرف برنامه‌های مذکور در بازه‌های سه ماهه، جمع آوری و جمع‌بندی اولیه برنامه‌ها و اهداف پدافند غیرعامل سال ۱۴۰۲ جهت ۵ شرکت دولتی و ۸ پالایشگاه بخش خصوصی و سازماندهی و تشکیل کمیته‌های مدیریت در شرایط اضطراری سطوح اول، دوم و سوم، تعیین فرماندهان صحنه، شرح وظایف و مسئولیت‌ها و سایر اقدامات مطابق با راهنمای مدیریت در شرایط اضطراری وزارت نفت صورت گرفت.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست و پدافند غیرعامل با اشاره به تهیه طرح پایداری تامین سوخت در شرایط اضطراری برنامه تداوم کسب و کار و باز توانی حوادث انبارهای نفت، برنامه عملیاتی تداوم کارکرد تامین و عرضه سوخت (نفت سفید، گاز مایع) در شرایط اضطراری و ... افزود: تهیه پیوست پدافند غیرعامل برای کلیه طرح‌های جدیدالاحداث حیاتی و حساس و مهم شرکت و اخذ تاییدیه سازمان پدافند غیرعامل کشور و پیگیری، رصد و اخذ گزارشات اجرای حدود ۱۱۲ پروژه در بخش پدافند غیر عامل، ۲۱ پروژه در بخش مدیریت شرایط اضطراری، ۲۳ پروژه در بخش پدافند سایبری در سطح شرکت ملی پالایش و پخش محقق شد.

وی با بیان اینکه ابلاغ و انجام آموزش‌های مقتضی در خصوص تعداد قابل توجهی اسناد بالادستی مانند نظام مصون سازی و عملیات شیمیایی کشور، سند کاهش آسیب پذیری و ارتقاء آمادگی در خصوص حمل مواد خطرناک، نظام عملیاتی پدافند زیستی کشور، نظام عملیاتی پدافند مردم محور، سند امن سازی اضطراری (سایبری)، راهنمای تهیه و تدوین برنامه عملیاتی تداوم کارکرد BCP، طرح راهبردی حفاظت از زیرساخت‌های کشور CIP و... همچنین جمع آوری و جمع بندی گزارش پیشرفت شرکت‌های تابعه شرکت ملی پالایش و پخش در این خصوص انجام شده، ادامه داد: انجام اقدامات اولیه در خصوص انعقاد قرارداد با دانشگاه جامع امام حسین (ع) جهت کارشناسی مجدد، داوری و چاپ الزامات پدافند غیرعامل استخراج گردیده توسط این مدیریت در حوزه‌های برق، ابزار دقیق، معماری، سازه، فرآیند و مکانیک، ایمنی و آتش نشانی، مخابرات و ... جهت پالایشگاه‌های نفت، انبارهای نفت و گاز مایع، جایگاه‌های توزیع فرآورده‌های

نفتی و CNG، مراکز انتقال نفت، خطوط لوله انتقال نفت و فرآورده‌های نفتی نیز از دیگر اقدامات است.

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: بررسی عملکرد و گزارشات واصله مربوط به عملکرد ماهانه رعایت الزامات HSE پیمانکاران ستادی در حوزه برنامه ریزی آموزشی تیرماه لغایت شهریورماه ۱۴۰۱ انجام شده است.

وی افزود: هماهنگی، برگزاری و شرکت در جلسه «رفع مغایرت‌ها و مشکلات پیرامون الزامات و رویه‌های HSE در قراردادهای پیمانکاران» با مدیریت محترم منابع انسانی و معاونین و ابلاغ شیوه نامه مدیرکل محترم آموزش، برنامه ریزی نیروی انسانی و تحول اداری وزارت نفت در خصوص نحوه جذب نماینده HSE پیمانکار در قراردادهای صنعت نفت به شرکت‌های تابعه و مدیر محترم منابع انسانی از دیگر اقدامات است.

ایشان با اشاره به مطالعه و بررسی گزارشها و شاخصهای عملکردی آموزش HSE شرکت‌های تابعه بصورت سه ماهه، شش ماهه و سالیانه جهت مطابقت آنها با دستورالعمل گزارش دهی عملکرد HSE وزارت نفت و اعلام مغایرت‌ها و پیگیری جهت اصلاح و نهایی سازی، ادامه داد: جمع‌بندی، تهیه و ارسال گزارشات عملکرد دو ماهه مدیریت HSE و پدافند غیرعامل به معاون محترم وزیر و مدیرعامل و اداره کل HSE و پدافند غیرعامل وزارت نفت نیز صورت گرفته است. به گفته مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، تهیه و تدوین برنامه نیازسنجی آموزشی سال ۱۴۰۱ بر اساس ماتریس دوره‌های آموزشی HSE به تفکیک گروه هدف و گروه‌های شغلی، تهیه برنامه و تقویم ممیزی HSE در سال ۱۴۰۱ و گردآوری، تهیه و تدوین بانک جامع اطلاعاتی شرکت‌ها/ مؤسسات/ مراکز آموزشی مرتبط با حوزه ایمنی، بهداشت، محیط زیست و پدافند غیرعامل» براساس آخرین اطلاعات دریافتی از شرکت‌های تابعه و روزرسانی بانک نیز در همین زمینه انجام شد.

وی به برگزاری دوره آموزشی برون سپاری خدمات بهداشت صنعتی، برگزاری دوره آموزشی تهدیدات نوین و راهکارهای مقابله با آن، برگزاری دوره آموزشی PSM و برگزاری دوره آموزشی توسعه مدیران (ماژول ۱) اشاره کرد و ادامه داد: دوره آموزشی بررسی و تجزیه و تحلیل حوادث، دوره آموزشی آشنایی با آخرین دستاوردهای جهانی در حوزه تغییرات اقلیمی و محیط زیست، برگزاری دوره آموزشی توسعه مدیران (ماژول ۲) و دوره آموزشی مدیریت سلامت عمومی کارکنان از اقداماتی است که برای ارتقای علمی با هدف ارتقا سطح کارکنان انجام شده است.